

Нов български университет:
Научни изследвания и творчески
постижения
(1991 – 2012)

Съставител: Людмил Георгиев

Редактор и коректор: Морис Фадел

София 2014 г.

ПРЕДГОВОР

Идеята да се издаде Сборник за научните изследвания и творческите постижения на НБУ 1991 – 2012г. се основава на желанието на академичната общност на Нов български университет да направи ретроспекция на постигнатото през изминалите 20 години от съществуването си и да навлезе в нов етап от развитието си, чрез активна размяна на идеи и научни резултати получени в интердисциплинарна среда.

Структурата на сборника и подборът на материалите е осъществен от комисия в състав: проф. д-р Людмил Георгиев, проф. Иван Гацов, д.н., проф. Пламен Цветков, д.н., доц. д-р Милена Шушулова и доц. д-р Стефан Стефанов.

Представеният в сборника текст е структуриран по департаменти и центрове на Нов български университет, представени чрез: изследователския си профил според Каталога на изследователските ресурси на НБУ, и изследователските и творческите им постижения, разпределени в:

- колективни постижения, описани според: вида на изследването (творческото постижение), продължителността на изследването, резултата, доказателствата за постигнатите резултати, публикациите, представленията, отзивите и внедряването им;

- индивидуални постижения, описани по горепосочения начин;

Представени са само по-значимите разработки на департаментите, изследователските центрове и лабораториите в университета, като монографии, каталози, годишници, сборници, изследователски и творчески проекти, летни школи, международни, национални и между - департаментни конференции и др.

Не са представени докторантурите, научноизследователските конференции на департаментите и регулярните им научни семинари.

Монографичните трудове са представени чрез анотации, в които са описани основните приноси и резултати от изследванията.

Каталозите, годишниците и сборниците са представени чрез съдържанието си.

Изследователските проекти са описани чрез: списък на изследователските екипи, целта на проекта, методиката на изследването, постигнатите резултати и направените публикации, конференции, кръгли маси и др. по изследваната тема.

Творческите проекти са представени чрез реализиращите ги екипи, заложените цели и решените творчески задачи, списък и кратко съдържание на реализираните представления, получените отзиви и награди.

Описанието на летните школи съдържа: темата, мястото и годината на провеждането, участниците, представените изследвания, резюме на постигнатите резултати и отразяващите ги публикации.

Международните научни конференции организирани от центровете и департаментите са представени чрез: мястото и годината на провеждане, кратко тематично описание, резюме на получените резултати и публикациите по темата на конференцията.

Проф. д-р Л.Георгиев

Съдържание

Предговор.....

Научни изследвания и творчески постижения

по департаменти

Англицистика.....

Антропология.....

Археология.....

Архитектура.....

Бизнес администрация.....

Дизайн.....

Здравеопазване и социална работа.....

Изкуствознание и история на културата.....

Изящни изкуства.....

Икономика.....

Информатика.....

История.....

Кино, реклама и шоубизнес.....

Масови комуникации.....

Музика.....

Национална и международна сигурност.....

Нова българистика.....

Политически науки.....

Право.....

Природни науки.....

Когнитивна наука и психология.....

Публична администрация.....

Романистика и германистика.....

Средиземноморски и източни изследвания.....

Театър.....

Телекомуникации.....

Философия и социология.....

Югоизточноевропейски център за семиотични изследвания..

Англицистика

Научен и изследователски профил

Научноизследователската дейност на департамент “Англицистика” е съсредоточена върху теоретичните и приложни аспекти на общото и съпоставително езикознание, теорията на превода, литературата и методиката на чуждоезиковото обучение. Разработват се равнищата на чуждоезиковото обучение за специалисти и инструментариума за тяхното измерване в съответствие с общата европейска препоръчителна езикова рамка.

Департаментът издава годишник, в който се включват статии на преподаватели, както и на докторанти, магистри и студенти от програмите, разработени от департаментите.

Квалификационният семинар “Англицистика и американистика” към департамента провежда редовно семинарни сбирки. Семинарни занятия водят както преподаватели от университета, така и гост-лектори от страната и чужбина. Организиран се и съвместни семинарни сбирки с департамент “Романистика и германистика”, както и с други департаменти и вътрешноуниверситетски структури на НБУ. Редовно се провеждат сбирки на докторантския семинар „Съвременни концепции за учене и преподаване на чужд език” към докторска програма „Методика на обучението по съвременни езици”, съвместно с департамент “Романистика и германистика”, както и на постоянния интердисциплинарен семинар „Лингвистика. Межкултурна комуникация. Регионални изследвания“ към магистърска програма „Писмен и устен превод“, предлагана съвместно с департамент “Романистика и германистика”.

Департаментът работи по програмата “Еразъм” с университети в Полша, Италия, Турция, има рамкови договори с Московския държавен лингвистичен университет, с Башкирския държавен педагогически университет (Уфа, Башкортостан, Русия), Националния изследователски томски държавен университет (Томск, Русия), Пермския национален изследователски политехнически университет (Перм, Русия), Кабардино-Балкарския държавен университет (Налчик, Кабардино-Балкария, Русия), Московския градски педагогически университет, Пятигорския държавен лингвистичен университет (Пятигорск, Русия), Набережночелнински институт за социално-педагогическите технологии и ресурси (Набережни Челни, Татарстан, Русия)

От пролетния семестър на 2011/2012 учебна година към департамент „Англицистика“ функционира виртуална изследователска "Лаборатория за езикови технологии" (ЛЕТ).

Колективни изследователски постижения

Проект на Британски съвет. Насоченост на проекта: подготвяне на материали в помощ на обучението за учители на учениците от началния курс на българското училище. Продължителност: март 2005 – април 2006. Във връзка с проекта е публикацията (на английски език): *Teaching English in the Primary Classroom, Teacher training handbook*, Tsvetkova, N., Milkova, R., Tashevska, S., Harizanova, S. (ed.) (2006), British Council Bulgaria.

Международен проект «English Language Teaching Contact Scheme» – «Мрежа за контакти за преподаване на английски език». Проектът е финансиран от ELTeCS. осъществява в периода 1998-1999 г. Той е ориентиран към издаването на трансрегионално списание за ментори, методици и стажанти *School Experience*, със 6 страни-участнички (Унгария, Румъния, България, Словакия, Чехия и Естония), впоследствие продължило като онлайн издание в интернет.

Изследователски проект, финансиран от Канадското външно министерство. Продължителност на проекта: 2009 – 2012 г. Проектът е свързан с теорията и практиката на превода. Участник в него от страна на НБУ е: доц. д-р Диана Янкова. Проектът е реализиран в сътрудничество с изследователи от Централна и Източна Европа.. Резултатите от него се представени на конференция, както и са публикувани в сборника: *Canada in Eight Tongues*, ред. Katalin Kürtösi, University of Masaryk Press: Brno, 2012 г.

Индивидуални изследователски постижения

Бакрачева, Албена. *Видимост отвъд видимото: художественят дискурс на американския трансцендентализъм*, Издателство на Нов български университет, С. 2007. Книгата е единственото изследване - както в Европа, така и в Съединените

шати - върху поетиката на американския трансцендентализъм. Тя съчетава литературно-историческия, сравнително-литературния и литературно-аналитичния подход към творчеството на новоанглийските трансценденталисти - нещо, което не е правено от американската американистика, - като добавя и обогатяващата перспектива на европейското критическо мислене. От една неамериканска - и неанглийска - а "неутрално" европейска гледна точка тя откроява значимостта на новоанглийския трансцендентализъм като уникално, същностно американско интелектуално-артистично направление, настояващо за (и отстояващо) своята американска идентичност.

Същността на американския трансцендентализъм авторът съзира в съчетанието между дълбока религиозност и артистизъм, между теологическа посветеност и словесен перфекционизъм, между философска култура и художествен размах, като утвърждава, че е най-уместно на американските трансценденталисти да се гледа през собствените им обобщено-персонифициращи категории на "поети", "мислители", защото именно тогава техният духовен и артистичен размах изпъква на преден план: оттук и съсредоточеността върху тяхната поетика. Книгата навлиза и в дебрите на трансценденталната екопоетика не следвайки, а в креативен диалог с изключително актуалните за съвременната американска критическа мисъл екоакценти.

Европейската американистика не предлага подобни изследвания, така че трудът допринася за разрастването и утвърждаването на тази сравнително млада за Стария континент, но вече със сериозни достижения академична дисциплина.

Наймушин, Борис. *За превода и Библията. Тенденции и подходи в съвременни англоезични преводи на Светото писание*, Издателство на Нов български университет, С., 2009. Целта на книгата е да се открият някои основни подходи и тенденции в съвременни англоезични преводи на Библията на фона на общото развитие на преводознанието и нееднозначната роля на Светото писание в западния свят.

В рамките на подхода, дефиниран като «антропологично ориентирано преводознание», се разглеждат различните научни подходи и мнения, извлечени от преводаческата дейност и от проблемите, възникнали и коментирани през последните стотина години в областта на библейския превод. Въз основа на по-подробен анализ на проблема за еквивалентността в различните ѝ версии, авторът защитава позицията си, че преводознанието е предимно дескриптивна наука и че създаването на «завършена и готова» теория на превода е нереалистична цел. Обръща внимание на факта, че в

преводознанието има много нови термини, но съдържанието им е добре познато и че независимо от терминологията има два основни подхода (буквален превод и превод по смисъл), застъпени в цялостната история на преводите на Библията - от Септуагинта и Вулгата до наши дни.

При разглеждане на т.нар. инклузивни преводи се въвежда понятието “локализиране на Библията“, което се изразява в редактиране на Светото писание за определени нужди, приспособяване към определени аудитории. Тук преводачът наистина се превръща в “манипулатор“, който предварително си поставя политическа или социална цел, която иска да постигне с превода си, поради което подобен подход се дефинира като “педагогическа еквивалентност”

В работата подробно се анализират първия канонизиран английски текст (версията на крал Джеймс) и редакциите му през вековете, преводите на английски език на Стария завет за евреи, които не ползват свободно иврит, както и някои ексцентрични преводи на английски диалекти и жаргони.

Стамболиева, Мария. *Building up aspect (A study of Aspect and related categories in Bulgarian with parallels in English and French)*, Peter Lang AG, International Academic Publishers, Bern, 2008. Книгата е посветена на една от най-сложните категории на езика, аспектуността, която е формално дефинирана и последователно разгледана в контекста на глаголната лексика, граматическите категории на глагола и съществителното, синтактичната структура. Организирана е в увод, пет централни глави и заключение. За да се улесни разбирането на българските примери, сбито са представени особеностите в строежа на българския език, които го отделят не само от другите два езика на изследването, но и от останалите членове на славянското езиково семейство. Още в тази част на изследването се посочва, че конституентната структура на българското изречение говори за висока степен на абстракция и обобщение в оформянето на функционалната суперструктура, както и за параметризация и обособяване на конституентните типове.

На основата на семантични примитиви и налагането им върху топологичен модел на ситуационната структура се предлага формална дефиниция на категорията *вид*. Богат корпусен материал е използван за оформяне на таксономия на формално дефинирани аспектунни подтипове ситуации – „ситуационни структури“. Всяка българска глаголна лексема, представлява отделен подвид, е представена заедно с преводни еквиваленти. Преводите са обобщени, за да се изведат структурни

еквиваленти на подтиповете. Ситуационната структура е наложена върху т.н. „начини на действие”, които се дефинират като лексикални групи без пряко отношение към вида: при внимателен формален анализ пределността се оказва важна, но не и задължителна характеристика на перфективността.

Анализът на лексикалния, граматическия и синтактичния контекст на видовите форми потвърждава изведените в началото на изследването наблюдения за единство на форма и значение, за обособяване и специализация на категориите и функционалните типове като характерни особености в развитието и съвременното състояние на българския език.

Получените резултати имат приложимост в автоматичната обработка на езика, в теорията и практиката на превода, в т.ч. в машинния превод, в чуждоезиковото обучение.

Монографията е рецензирана в *Slavic and East European Journal*, vol 53/issue 4, 2009 (Gary H. Troops) и *Die Welt der Slaven*, LV 2010 (B. Sonnenhauser), *Studii slavistici* VII, 2010.

Изданието е включено в библиографията на изследвания върху вида и времето на Робърт Биник.

Антропология

Научен и изследователски профил

Департамент „Антропология” на НБУ е създаден през 1992 г. Той има принос за въвеждането и утвърждаването на две нови за България университетски специалности: „Антропология” и ‘Artes Liberales’, както и за усъвършенстването на съответните образователни програми и специфичните за тях методи на обучение. Департамент „Антропология” поддържа и развива следните образователни програми: бакалавърските програми “Artes Liberales” и “Антропология”, магистърските програми „Културна и социална антропология” и „Културен туризъм“, докторантска програма по антропология.

Към департамента има постоянно действащ семинар - "Антропологични четения", както и семинарите “На Изток от София”, “Антропологията във филми”. Съвместно с департамент “Политически науки”, департаментът участва в

организирането на общоуниверситетския семинар “Гражданското общество и политическата система в епохата на прехода”. Има и студентски семинар, на който студентите представят резултатите от свои теренни изследвания. Всяка година се провежда Лятна школа „Антропология в / на града“ с международно участие.

Проектите, по които работят преподавателите, покриват различни аспекти от политическата и икономическата антропология, антропологията на града, антропологията на развитието, консумативната култура, антропологията на религията, областите на миграциите и мобилността, отношението между обществото и околната среда, антропология на развитието и културния туризъм. Изследователските терени включват България, Турция, Гърция, Република Македония, САЩ, Италия, Швейцария, Унгария, Франция, Норвегия и Русия. В изследователските проекти участват и студенти от различните степени на обучение, които така усвояват практически умения, необходими за професията на антрополога.

Теоретичните разработки на преподавателите се публикуват в престижни международни и национални издания, включително и в поредиците, издавани от департамента: *Антропологични изследвания*, годишно издание с научни статии (2000-2007) г.; *Ловци на умове* – сборник с лекции по антропология (от 2001 г., издадени 5 тома); *Значими имена в антропологията* – сборник с лекции по антропология, част I, 2004 и част II, 2006 г. В електронен формат се издават Годишникът на департамент “Антропология” и бюлетинът “Съвременното българско общество – изследвания, анализи и коментари”.

Международното сътрудничество на департамент “Антропология” се развива по посока на изследвания, публикации и преподавателска дейност. Департаментът има договори за академичен обмен по програма “Еразъм” с университетите „Лион -2”, Франция, „Ла Сапиенца”, Рим; Университета на Фрибур, Швейцария, Университета на Копенхаген, Дания, Университетът „Пантейон“ в Атина, METU в Анкара, университетите „Окан“ и „Йени юзйъл“ в Истанбул.

Колективни изследователски постижения

Проект “Изселникът. Проблеми на идентичността и адаптацията на българските турци, изселници в Турция”, финансиран от НБУ (2001-2004) и реализиран в сътрудничество с катедрата по социология към Егейския университет в гр. Измир, Турция. Ръководител на проекта е доц. д-р Пламен Бочков. Участници от деп.

„Антропология“ са доц. д-р Магдалена Елчинова, доц. Иван Евтимов и Милена Франова. Целта на проекта е да инициира отговорен, траен и ефективен дебат между представители на различни институции и неправителствени организации от двете страни (Турция и България) по проблемите на българските турци, изселници в Турция.

Програма за сътрудничество „Антропология на Европа“ към EASA – тя е ориентирана към сътрудничество в областта на изследването и преподаването на антропологията, както и в популяризирането на публикации от различни европейски страни. От страна на НБУ в проекта участва доц. д-р Магдалена Елчинова.

Проект “Привличане на креативното знание: конкурентноспособността на европейските градски райони в разширения Съюз.”(ACRE). Приоритет 7 – „Граждани и управление в обществото, основано върху знание” – Шеста рамкова програма на ЕС (2007-2011). Целта на проекта е да изследват условията за развитието на креативни и иновативни градове. От страна на НБУ в проекта участва доц. Васил Гарнизов.

Проект ENTANGLED BALKANS («Преплетени Балкани») към European Research Council, финансиран от European Research Council. Ръководител на проекта е проф. д.н Румен Даскалов (2009-2013). Общата идея на проекта «Преплетени Балкани» се състои в прилагането на иновативния метод на «преплетена история» (histoire croisee или entangled history), но също и на методите на споделена (shared) история и на взаимосвързана (connected) история. Това са все подходи, които се налагат през последните години в историческата наука. В по-широк план са част от транс-националната, релационна и сравнителна история.

Новото се състои в преодоляването на традиционната национална парадигма в историческите изследвания, чиито единици са националните държави, третираны в изолация като самодостатъчни единици. Преодоляват се и някои ценностни предпоставяния, които вървят с този подход и силната едностранчивост на националната парадигма.

Теренно антропологическо изследване на цариградските българи (2011-2012), което се реализира със съдействието на ЦФСР към настоятелството на НБУ. Ръководител на проекта е доц. д-р Магдалена Елчинова, с участието на студенти от БП

“Антропология”. Проектът има за цел антропологическото проучване на българската православна общност в Истанбул, в процеса на което се осъществява и практическо обучение на студенти по антропология в провеждане на теренна работа в чужда социална среда.

Проект “Изселници и мигранти от двете страни на българо-турската граница: наследство, идентичност, интеркултурни взаимодействия” (2009-2011), съвместно с ИЕФЕМ при БАН, финансиран от Фонд “Научни изследвания” на МОН. Проектът е насочен към сравнителното изследване на бежанските и миграционните процеси от Турция към България в историческа перспектива с оглед на разнообразните форми на миграция днес, за да се очертае типологията на изселничеството в европейски контекст, да се проследят процесите на формиране на общности и на използване на символния капитал на тези общности в конструирането на културно наследство на локално и национално равнище. От страна на НБУ в проекта участва доц. д-р Магдалена Елчинова.

Проект “Съвременни миграционни процеси” (2008-2012). Участници: доц. д-р Магдалена Елчинова (ръководител), доц. д-р Цвете Лазова, доц. д-р Евгения Благоева, гл. ас. д-р Росица Генчева. Проектът има за цел провеждането на теренни наблюдения и подготвянето на публикации, анализиращи различни аспекти и форми на миграция през последните 20 години. Изследвани са въпроси като: трансформации настъпващи в локалните общности в резултат на имиграция и емиграция; изследване на британските заселници в България; конструиране на културно наследство в условия на миграция; промени в хранителните навици на мигрантите. Резултатите от проекта включват организиране на научни форуми и публикации.

Проект “Нови потребителски практики в България” (2011-2012), финансиран от ЦФСР към Настоятелството на НБУ. Участници от деп. “Антропология” - доц. д-р Евгения Благоева (ръководител), доц. д-р Пламен Бочков, гл. ас. д-р Невена Димова, гл. ас. д-р Росица Генчева, доц. д-р Цвете Лазова. Проектът има за цел да изследва новите консумативни практики в съвременното българско общество. Потребителските поведения се изследват като комплексни социокултурни практики на различни по възраст и социален статус хора.

Проект „Културно наследство и местно развитие по южната граница на България“, финансиран от Фонд “Научни изследвания” на МОН (2012-2014). Участници от деп. “Антропология”: доц. д-р Магдалена Елчинова (ръководител), доц. д-р Ирена Бокова, доц. д-р Пламен Бочков, доц. д-р Васил Гарнизов. Целта на проекта е да изследва конструирането на културното наследство по южната граница на България в контекста на членство в ЕС и на нови практики на културен диалог през границата. Проектът има за цел и развиването на визуалната антропология като специализация в НБУ и е резултат от партньорството на деп. “Антропология” и департаментите “Кино, реклама и шоубизнес” и “Икономика”, както и със структури извън НБУ.

Антропологични изследвания е издание на департамент “Антропология”, което включва статии по теория история на антропология, теренна работа, политическа антропология, антропология на града. Собринкът е издаден от Издателството на Нов български университет.

В сборника ***Ловци на умове*** се разглеждат въпроси, свързани с областите на науката антропология и границите и с другите науки. Включват лекции по теория история на антропология, теренна работа, политическа антропология, антропология на околната среда, теории и методи в антропологията. Книгата е издание на Издателството на Нов български университет.

Индивидуални изследователски постижения

Даскалов, Румен, *От Стамболов до Живков. Големите спорове за новата българска история*. София, Гутенберг, 2009. Английска версия: Roumen Daskalov, *Debating the Past. Modern Bulgarian History from Stambolov to Zhivkov*. Budapest: CEU Press, 2011. Книгата включва четири историографски студии. Те са посветени на най-силно дискутираните теми от българската политическа история от Освобождението до днес, занимавали не само професионалните историци, но и широка лаическа публика. Това са режимът на Стефан Стамболов, управлението на БЗНС при Александър Стамболийски, проблемът за фашизма у нас (респективно антифашистката борба), «народната демокрация» и социализмът. Студиите обхващат и други спорни моменти в дългосрочна перспектива. Така студията за Стамболов, чийто център са

«русофобството» и диктатурата, разглежда разбирането на политика за действията му по националния въпрос, който се засяга и по-нататък във всяка следваща студия. Студията за управлението на БЗНС е центрирана около проблемите на селското «народовластие» и «третия път», но проследява и отношенията между земеделци и комунисти в по-нататъшното развитие. Проблемите за фашизма, респективно борбата против него и по-общо развитието на политическата система, са проследени до 9 септември 1944 г. Студията за комунистическия режим започва с дискусии за характера на Девети септември и на периода на «народната демокрация» и преминава към социалистическата революция и «зрелия социализъм». По такъв начин новата политическа история на България е обхваната историографски по цялото протежение, що се отнася до значими и породили дискусия проблеми. Тя е обхваната и «в дълбочина», доколкото всеки проблем се проследява от началното му поставяне, според случая – преди войните или в междувоенния период, през българския вариант на сталинизма, до късния социализъм и посткомунизма.

Археология

Научен и изследователски профил

Департамент “Археология” е образователно и научноизследователско звено на НБУ. Той е учреден на 24 октомври 1993 г. с основна цел създаването на образователни програми по археология, отговарящи на европейските стандарти, развитието на археологията като мултидисциплинарна наука и интегрирането на паметниците на културно-историческото наследство в процеса на формиране на гражданското общество. През 2008 г. като допълнителна образователна и изследователска структура към университета е създадена и лаборатория по археометрия и експериментална археология (решение на Академичния съвет на НБУ, протокол 3/20.11.2007 г.).

В последните години научноизследователската дейност на преподавателите е свързана с реализацията на проекти и археологически изследвания на територията на България, Турция, Гърция, Румъния и Грузия. Осъществяването на проектите има високи научни цели, съществено надграждащи съществуващото ниво на проучванията,

като паралелно с това се развиват и интердисциплинарното и международното сътрудничество в рамките на академичната общност.

Колективни изследователски постижения

Проект “Uncovering the Upland Zone Archaeological Heritage: A Case Study from the Mirkovo Basin, Bulgaria” с участието на департамент „Археология“ на Университета на гр. Дърам и департамент „География и жизнена среда“ на университета „Нортумбрия“, Нюкасъл (Великобритания). През 2011 г. департаментът, съвместно с департамент „Археология“ на Университет на гр. Дърам, спечели проект по програма на фондация „Америка за България“ за изследвания с висок риск. Като трети партньор бе привлечен департамент „География и жизнена среда“ на университет „Нортумбрия“, гр. Нюкасъл. Целта на проекта е проучването на археологически паметници в планинските и полупланинските райони на Златишкото поле. Тъй като значителна част от тях са трудно достъпни акцентът е поставен върху използването на недеструктивни методи за регистриране и наблюдение. Те включват стандарти интензивни археологически обхождания, фотографско заснемане с безпилотни летателни апарати, геомагнитни измервания за регистрация на археологически структури и почвени анализи. Очакваните резултати са не само изработване на точна археологическа карта на района, но поставянето на паметниците на културно-историческото наследство в тяхната палеосреда, установяването на връзките между отделните общности на регионално и надрегионално ниво, изработването на модели на културните и икономически взаимоотношения през всички исторически периоди. Възстановяването на археологическия ландшафт на региони с труден за изследване терен е иновативен подход, който се прилага за пръв път в България, но може да се превърне в добра практика за бъдещото развитие на археологическите проучвания.

Проект “ARCITEC” (Археологически център за интердисциплинарни технологии за документиране и интерпретиране на паметници на културно-историческото наследство), фонд „Научни изследвания“, МОМН, 2008-2012 г. Реализацията на проекта цели създаване и оборудване на съвременен интердисциплинарен център за нов подход за разкриването, локализирането, изготвяне на съответната документация,

анализ и социализиране на недвижимите паметници на културата на националното културно историческо- наследство. В основата на проекта е интеграцията на пет научни сфери: археология (регистрация и интерпретация на археологически обекти), геофизика (геомагнитни проучвания), геология (историческо изменение на ландшафта и локализиране на суровини, географски информационни системи (ГИС) и културна и социална антропология (движение на предмети, идеи и хора в пространството).

В рамките на ARCITEC са извършени следните дейности:

1. Разработена и приложена е методика за откриване, документиране и интерпретиране на недвижими паметници на културно-историческото наследство. Екипите на експедициите “Струма” през 2009, 2010 и 2012 г. регистрират и документират 152 археологически обекта от праисторията, античността и средновековието. В сътрудничество с Центъра за екосистемни изследвания на университета в гр. Кил, Германия е извършено и пионерско за България геоморфологично проучване на палеосредата в долината на реката. Устойчивостта на проучванията бе постигната като обходите бяха последвани от съвместни археологически разкопки с партньора по проекта от университета в Хайделберг, Германия. Кандидатура за 3-годишни разкопки бе подадена през октомври 2012 г. пред немската Фритц-Тисен фондация.
2. Обработване и публикуване на голямо количество движими археологически паметници.
3. Резултатите от работата по проекта са обсъдени и представена на важни международни конференции и лекции в София, Истанбул, Франкфурт и САЩ (Филадельфия, Мичиган, Брин Мор, Корнел).
4. Създадена е първата в България археологическа изложба за деца, представяща дейността по проекта по адаптиран начин и даваща на децата възможност на децата да се запознаят с принципи на археологическата наука и методите на откриване на археологически обекти. Изложбата акцентира върху проблема за унищожаването на археологически обекти и борбата с иманярството. Тя е представена в Националния исторически музей в София, както и във Варна, Бургас и Стара Загора и бе обект на изключителен медиен интерес.
5. Резултатите от проекта са дадени за печат в международни списания. Най-важна е обобщителна студия в изданието на Берлинския архитектурен институт “Евразия Антикwa”.

Проект „Оптимизиране работата на българските музеи с деца и млади хора”, финансиран от фондация „Америка за България“ с подкрепата на Обединена българска банка. Проектът се осъществява и с подкрепата на Асоциация на детските музеи (Вашингтон, САЩ) и с партньорството на музеи в София и България. Проектът предвижда създаването на пространства в музеите, специално предназначени за деца и млади хора и допринася към практическото и теоретично обучение на специалисти в областта на мениджмънта на културно – историческо наследство сред студентите на НБУ. Като резултат музеи в България ще имат подобрен достъп и услуги за деца, младежи и техните родители, а студентите от специалност „Археология“ в НБУ ще имат възможност за практическа работа в областта на съвременната музеология. Проектът предвижда и обучително посещение в детски музеи в САЩ за музейни специалисти и студенти от НБУ.

Проект „Analyzing the Cutting Edge: Stylistic and Functional Study of Lithic and Bronze Tools from later Prehistory in the Eastern Balkans” („Анализ на режещото острие: Функционално изследване на каменни и бронзови инструменти от късната праистория на Източните Балкани”), финансиран от фондация „Америка за България“. Международният проект Cutting Edge е свързан с интердисциплинарни изследвания на каменни сечива, открити при археологически изследвания в Румъния и Турция, както и артефакти от музейни колекции в България. Проектът е насочен към технико-типологическо, функционално и петрографско изследване на каменни колекции от късната праистория в района на Долен Дунав; проследяване на системите на снабдяване и обмен със суровини; функционално предназначение на каменните артефакти и опит за интерпретация на икономическата и социална функция на каменните сечива през неолита, халколита и бронзовата епоха. Реализацията на проекта минава през изследване и съпоставка на кремъчни колекции от реперни археологически обекти в ареала на Долен Дунав и Северозападна Мала Азия. Специално внимание е отделено и върху появата и разпространение на технологията за получаване на пластини и тяхната модификация.

Индивидуални изследователски постижения

Gatsov, I. *Prehistoric Chipped Stone Assemblages from Eastern Thrace and the South Marmara Region 7th-6th mill.BC*. British Archaeological Reports, International Series,

2009. В монографията са представени резултатите от близо двадесетгодишните изследвания на автора върху каменни ансамбли от периода 7-5 хил.пр.Хр. в Южна и България и особено тези от ареала на Горна или Северна Тракия, както и от територията на северозападна Турция – Източна Тракия и района южно от Мраморно море. Изследвания са обусловени от ключовото значение на тези земи в процесите на културно развитие на праисторическото население, както и от недостатъчното ниво на проучване на каменните технологии през епохите на неолита и халколита. Ансамблите са анализирани в контекста на системите за снабдяване с каменни суровини, технологията за получаване на отломъци и пластини, както и типологичните характеристики на изделията, голяма част, от които са графично документирани. В монографията са разгледани и съпоставени резултатите от технико-типологичния анализ на каменните ансамбли от тази територия в диахронен и синхронен аспект. В рамките на изследването е направен опит за изясняване на социалната структура и специфика на групите обитавали териториите между Стара планина, Мраморно и Черно море.

Gatsov, I. and Schwarzberg, H. (eds). *Marmara - Black sea : present stage of the research of the Early Neolithic.* Beier&Beran, Langenweissbach, 2006. В труда са представени резултатите от проучванията на най-авторитетните специалисти от Турция, Гърция, Германия, Франция, България и други страни в областта на неолитизацията в ареала между Бяло, Мраморно и Черно море. Проблемите, свързани с появата на най-ранните фермери, са разгледани в светлината на изследванията върху мезолитния субстрат, абсолютната хронология, керамика, идолна пластика, каменни сечива, палеоботаника, скотовъдство и лов.

Gatsov, I. and Boyadzhiev, Y. (Eds.). *Early Neolithic sites on the territory of Bulgaria, British Archaeological Records, International Series 2048, 2009.* Проект “FEPRE - The Formation of Europe: Prehistoric Population Dynamics and the Roots of Socio-Cultural Diversity” е един от най-широко мащабните и интердисциплинни проекти в Европа през последните години. Сред основните му цели е изследване на процесите на неолитизация чрез анализиране на данните от досегашните археологически и палеоекологически проучвания от територии на България, Румъния, Източна Унгария, Източна Словакия, Южна Полша. В рамките на реализацията на проекта са публикувани 5 тома с резултатите от изследванията. Представената монография е част

от тези публикации и е посветена на проучванията върху неолита от територията на днешна България. В нея е представена обща информация за културната еволюция през неолита в нашите земи, таксономични определения, стратиграфски последователности, сериации, основни данни за селищата, материалната култура, икономика, абсолютното и относителното датиране. Сред авторите в монографията са и студент и докторант от департамент „Археология“, НБУ, които имат съществен принос за реализацията на този труд..

Боянов, Илиян. *Римските ветерани в Долна Мизия и Тракия (I – III в.),* Издателство “Авалон”, С., 2008. Книгата е посветена на един изключително важен аспект от развитието на Римската империя в епохата на Принципата, а именно конституирането на ветераните като институция с огромно значение както за римското общество, така и за процеса на романизиране на провинциите. Анализът на епиграфските, археологическите и историческите извори дава възможност за важни допълнения и преосмисляне на някои становища, обясняващи модела на заселване на римските ветерани в разглежданите провинции, както и администрирането и функционирането на различните селища и участието на ветераните в тези процеси.

Архитектура

Творчески и изследователски профил

През академичната 1993/1994 година е основан департамент "Пластични изкуства". Той е изграден по модели на западноевропейски и северноамерикански университети и няма аналогична структура в България. През 2007 г. департаментът сменя названието си на "Дизайн и архитектура". Департаментът реализира множество творчески проекти. Той разработва програма "Пластични изкуства и архитектура" с шест модула в областта на визуалните и приложни изкуства, включително модул "Архитектура".

През 2009 г. Националната агенция за оценяване и акредитация одобрява проект за създаване на магистърска програма „Архитектура“ в професионалното направление “Архитектура, строителство и геодезия”. През 2012 г. магистърска програма „Архитектура“ получава акредитация с отлична оценка за нов петгодишен срок.

От декември 2012 г. обучението по архитектура е обособено в самостоятелен департамент. В него са привлечени български архитекти с богат практически и

педагогичен опит. Предстои привличането на гост преподаватели от изявени университети в чужбина.

Философията на обучението на студентите по архитектура в Нов български университет отчита следните тенденции: промяната на архитектурната професия през последните десет години в посока на социалното, хуманитарното знание и екологията; необходимост от разширение на профила на реализация на архитектите; ангажиране на архитектите към устойчивото развитие и „социалната диагностика”.

Обучението на студентите по архитектура в Нов български университет е съчетано с активно участие в архитектурни събития – конкурси, семинари, творчески пътувания и (Студентска работилница Арх§УрБаН, Софийска архитектурна седмица и др.). Департамент „Архитектура” поддържа интензивни международни връзки с архитектурни школи и професионални организации от различни страни. В последните години е осъществен обмен на студенти по програма ERASMUS с Thracian university Democritus, Alexandroupolis / Komotini, Гърция (Факултет по архитектура), Университет Синан, Истанбул, Trent University, Nottingham и University of Ulster, Великобритания.

Колективни изследователски и творчески постижения

Традиционно представяне на департамента “Арх§УрБаН’2009/2010” – екип с ръководител: арх. Миряна Йорданова-Петрова. Първа годишна изложба в Нов български университет и в Съюза на архитектите в България, 14-30 юли 2010 г.; семинар с международно участие Арх§УрБаН’2010 Архитектура - модерност и органичност (публични лекции на проф. Браян Спенсър, САЩ - член на Американския институт на архитектите и на Международната академия на архитектурата, архитект с 40 годишен опит); студентска работилница Арх§УрБаН’2010 “Архитектурната и урбанистична ценност – интерпретации”; архитектурно-градоустройствена концепция за обект „Водна кула и околно пространство”, Столична община, Район «Лозенец» (концепцията е реализирана с подкрепата на Централен фонд за стратегическо развитие към Настоятелството на НБУ).

Традиционно представяне на департамента “Арх§УрБаН’2010/2011” – екип с ръководители: арх. Миряна Йорданова-Петрова и ас. арх. Климент Иванов. Втора годишна изложба в Нов български университет и в Съюза на архитектите в България; семинар с международно участие Арх§УрБаН’2010 Архитектура - модерност и

органичност; студентска работилница Арх§УрБаН'2011 “Архитектурната и урбанистична ценност – интерпретации”; проект: „Тренинг център на УниКредит Булбанк”, реализиран с подкрепата на Централен фонд за стратегическо развитие към Настоятелството на НБУ.

Традиционно представяне на департамента “Арх§УрБаН’2011/2012” – екип с ръководители: арх. Миряна Йорданова-Петрова и ас. арх. Климент Иванов. Трета годишна изложба в НБУ (6 - 18 април 2011 г., Централно фоайе, Нов български университет); семинар с международно участие Арх§УрБаН'2010 “Архитектура - модерност и органичност” с тема „Архитектурата – идея и пространство”; публична лекция на проф. арх. Евлоги Цветков (11 юни 2012 г., Театър на НБУ); студентска работилница Арх§УрБаН'2011 г. “Архитектурната и урбанистична ценност – интерпретации”, съвместно със “Софийска архитектурна седмица”; програма “Архитектура с неограничени възможности?”, организирана от списание “Едно”, фондация “Америка за България” и Столична община (програмата е част от културния календар на София, кандидат за Европейска столица на културата 2019, реализиран с подкрепата на Централен фонд за стратегическо развитие към Настоятелството на НБУ).

Традиционно представяне на департамента “Арх§УрБаН’2012/2013” – екип с ръководител: ас. арх. Климент Иванов. Студентска работилница Арх§УрБаН'2012 “Архитектурната и урбанистична ценност – интерпретации” (съвместно със Софийска архитектурна седмица); програма “Архитектура търси култура” (организирана от списание “Едно”, фондация “Америка за България” и Столична община. Програмата е част от културния календар на София, кандидат за Европейска столица на културата 2019).

Уъркшоп под ръководството на световно известния архитект проф. Даниел Либескинд – проект, реализиран през март 2013 г. с координатор от страна на департамент „Архитектура“ доц. д-р арх. Пеньо Столаров. В резултат на успешно проведения проект е подписан Меморандум за по-нататъшно сътрудничество между "Студио Даниел и Нина Либескинд" и Нов български университет.

„Създаване и апробиране на нова специализация "Жилищна политика" към програма "Архитектура" - департамент "Архитектура" на Нов български университет” - проект, финансиран от Министерство на образованието, младежта и науката с ръководител доц. д-р арх. Георги Георгиев. Проектът стартира през май 2013 г., като целта му е да създаде нова специализация по "Жилищна политика" в рамките на магистърска програма "Архитектура" въз основа на анализ на нуждите и при тясно сътрудничество с водещи експерти от България и Холандия. Тази специализация ще бъде въведена в Нов български университет през академичната 2014/2015 година за студентите от десети, единадесети и дванадесети семестър на магистърска програма "Архитектура". Новосъздадените теоретично-приложни материали ще запълнят съществена празнина в архитектурната наука и нейното академично приложение, а впоследствие ще бъдат използвани и за следдипломна квалификация на представители на частния сектор, на местните и централната власти.

Индивидуални изследователски и творчески постижения

Константин Бояджиев

Обществените пространства в София, проект, 2011-2013, ръководител на екипа.

Социалистическият реализъм в архитектурата- докога, колко социалистически и какъв реализъм, сп. Архитектура, бр. 6, 2009.

Архитектурата и националното. В: сб. „Пространството архитектура“, Академично издателство „Проф. Марин Дринов“, 2008.

Интериор - история и теория. В: седмичник „Български архитект“, юни 2008.

Георги Георгиев

Национален координатор по проекта „Устойчиво управление на жилищата в България. Подобряване на капацитета на сдруженията на собственици в многоетажните жилищни сгради”. Проектът е реализиран съвместно от Българска

жилищна асоциация и Фондация “Housing+”, Холандия, финансиран по Програма “MATRA” на Министерството на външните работи на Холандия.

Национален координатор по проект „Създаване, прилагане и изпълнение на проект за градска регенерация”. Проектът е осъществен съвместно с жилищна корпорация Вонброн, Холандия, и Българска жилищна асоциация. Той е с фокус върху интегрираното обновяване на вътрешно кварталните пространства.

“SHELTER” съвместен проект между България и още девет организации от страни-членки на Европейския съюз. Проектът изследва практиката на реконструкция на многоетажните жилищни сгради в Европа от гледна точка на възможностите за оптимизация на резултатите по отношение на ефективност и функционалност. Проектът се подпомага от Програма „Интелигентна енергия Европа” на Агенцията за конкурентост и иновации (EACI) на ЕК

Миряна Йорданова

Ръководител на проект за България BG2004/016-919.05.01.01.019 **“GREEN BELT – Protection and valorization of the longest habitat system in Europe”**, финансиран от програмата “Фар”, 2002 г.

Координатор на проекта за България. **“HERMES (Heritage and New Media for Sustainable Regional Development), INTERREG III B CADSES”**, партньори: Германия, Италия, Гърция, Полша, Унгария, Словения и България – 2004 – 2006 г.

Климент Иванов

Първа награда на международния конкурс за дизайн "Hands on door handles". Организатор: Designboom, Colombo Design, Италия, 2011.

Номинация в международен архитектурен конкурс "LivingBox - Prefabricated Living Unit". Организатор: “Edilportale, Италия, 2006.

Първа награда и възлагане в Национален конкурс за "Реконструкция на художествена галерия "Проф. Илия Петров", гр. Разград. Проектът е спечелил проект за финансиране по Оперативна програма "Регионално развитие" 2007 - 2013 г. на Европейския съюз.

Стефанова, Гергана, Анна Аврамова. Проект за параклис „Св. Иван Рилски“ , Момин проход, дарение, 2009 г.

Гергана Стефанова

Проект за учебен център на „Ръководство на въздушното движение“, София.

Проект за адвокатска кантора, Париж.

Първа награда на Второ биенале на дизайна, София, раздел „Продуктов дизайн“.

Проект за училище в Хаити, съвместно със студенти от програма “Архитектура“. Проектът е реализиран с благотворителна цел за фондацията “Au secours Haiti”.

Лаконичния език на Де Стийл, доклад на Международна конференция „Цвят и език“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, 2011 г.

Мариана Йорданова

Sinan's Constructions in Bulgaria, International Symposium on Architect Sinan, 13–14 април, 2005, Одрин, Турция.

18-19 c.Housing in the Historical Bulgarian Cities – Town Cores and Architectural Heritage Reserves, Third International Sinan Symposium, Housing in Historic Centers & Rural Areas, 12-13 април, 2007, Одрин.

Historical Urban Structures and Water in Bulgaria (17th -19th C.), 4th International Sinan Symposium, 11-11 април 2008.

Анна Аврамова

Езикът на цветовете в архитектурната творба, доклад, международна конференция „Цвят и език“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, 26 юли 2011 г.

Бизнес администрация

Научен и изследователски профил

Департамент „Бизнес администрация“ работи в областите на на бизнес икономиката и туризма. Той обучава по две професионални направления “Администрация и управление” и “Туризъм”. Научноизследователската дейност на департамент “Бизнес администрация” е ориентирана в областта на корпоративното управление, иновационния мениджмънт, туризма, хотелиерството и европейските транспортни политики, институционалния опит и трайните тенденции на развитие в страните-членки на ЕС. Тя е базирана върху съвременните теоретични системи на институционалната икономика и управление и притежава амбиция да създава научни продукти в областта на бизнеса и администрацията, ангажирани с българските особености на институционалната среда и структура.

В сътрудничество със световно признати университетски центрове се осъществяват изследвания и преподаване на проблемите на корпоративната социална отговорност, социалното и екологичното счетоводство и отчетността на устойчивото развитие, механизмите на взимане на управленски решения на базата на тези корпоративни практики, в принципиален план и адаптирани към туристическата фирма.

Департаментът провежда няколко постоянни семинари: **„Мениджмънт и лидерство”** (с участието на студенти и докторанти), междууниверситетския семинар **„Иновативните решения в туризма”** (в рамките на симпозиума „Наука без граници”); студентския семинар **„Новите реалности в туризма”** (в рамките на постоянно действащия студентски научен форум „Новите реалности в икономиката и ролята на съвременната наука”, който се реализира съвместно с Българска камара за образование, наука и култура).

Департаментът издава годишник, в който се публикуват студии на преподаватели и докторанти, проекти и курсови разработки на студенти. Той работи по програмата „Еразъм“ с университети в Германия, Гърция, Италия, Полша, Португалия, Финландия, Франция, има рамков договор с Московския държавен, лингвистичен университет.

От есенния семестър на академичната 2011/12 година към департамент „Бизнес администрация“ функционира учебната лаборатория „Учебно – тренировъчна фирма“. От есенния семестър на академичната 2013/14 година към департамента работи „Лаборатория за управление на рискове и кризи”.

Колективни изследователски постижения

Проект „Висшето образование по икономика – фундамент на икономиката на знанието”, финансиран от ОП „Развитие на човешките ресурси”. Насоченост на проекта: 1) Повишаване качеството на висшето образование чрез съчетаване на съвременните теоретични знания с практическо обучение и постигане на висок професионализъм. 2) Изграждане на устойчиви връзки между образованието и бизнеса с цел повишаване на ефективността на професионалното обучение в областите на финансите, счетоводството, мениджмънта и маркетинга чрез перманентно участие на експерти от бизнеса в обучителния процес и осигуряване на обучение на студентите в реална работна среда. 3) Модернизация на образователния процес (интерактивност и дистанциализиране). Проектът е с продължителност от една година (2013-2014 г.).

Проект “Бизнес инкубатор” (съвместно с Български червен кръст). Проектът представя иновативна политика за социално интегриране на маргинализирани хора чрез създаване на заетост посредством стартиране на самостоятелен бизнес. В рамките на проекта студенти от департамент „Бизнес администрация“ консултират и подпомагат лица със статут на постоянно пребиваващи в България, които желаят да кандидатстват за кредити за започване на собствен бизнес. По този начин студентите не само придобиват практически опит в предприемачеството и стартираето на собствен бизнес, но се ангажират и със социална дейност. Продължителност на проекта: една година (2013 г.).

Проект “Balkan Case Challenge (BCC)” се изпълнява от WUS – Austria в продължение на седем години (2008 -2010 г.). Подкрепян е финансово от

Австрийското министерство на външните работи и Австрийската корпорация за развитие. Нов български университет е институционален партньор по проекта от 2008 г.. Фокус на проекта са университетите и академичните общности в Югоизточна Европа. Основната му цел е съдействие за професионалното обучение, ориентация и реализация на национално и европейско равнище на студенти от четири тематични области: право, бизнес, политически науки, информационни технологии. Форматът на проекта е годишно състезание чрез решаване на казуси и форум за подбор на персонал, в който участват около 150 студента от 13 европейски държави. Участниците имат възможността да бъдат обучавани от международно признати академични лица и бизнес-лидери, както и да получат конкретни предложения за работа и стаж на европейско равнище. До момента са участвали повече от 1000 студента.

Проектът “Академия Българска бизнес мрежа” е инициатива на Нов български университет и компаниите, членове на Асоциация “Българска Бизнес Мрежа”. Той се осъществява по схема за безвъзмездна финансова помощ BG 051PO 001/07/3.3-01 - "Разработване на механизъм за училищни и студентски практики", с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Общата цел на проекта е да подкрепи усилията на академичната общност за изграждане на компетенциите на младите специалисти, в съответствие с изискванията на модерния бизнес и на българските компании, в качеството им на основен създател на работни места за младите хора с висше образование в България. Продължителност на проекта: една година (2008-2009 г.).

Сборник *Мениджмънт и лидерство*, издателство на НБУ, С., 2008, съставителство и научна редакция – доц. д-р Димитър Панайотов. Книгата следва изданията на MBA програмите (Master of Business Administration), съчетавайки научното изследване и неговата ориентация за преподавателски и приложни цели. Авторите (колектив от водещи специалисти в НБУ, УНСС и СУ), включени в разработването на отделните теми във връзка с отношението: корпоративно управление - иновационен мениджмънт - организационно развитие – лидерство, прилагат интердисциплинарност и комплексност в анализа, разнообразие от методи за приложение в бизнес обучението. Презентацията на книгата намери широко отражение в медиите. “Уникално издание за бизнесмени и топмениджъри... с ценни знания за

тънкостите на корпоративното управление, успешните HR тактики, бизнес преговори и др” - пише в рубриката “Бонус”, в.Стандарт, 19.06.2008 г. Книгата е рецензирана от Ралица Русенова в статията и *15 години МВА в НБУ* (в. Кеш от 11.06.2008).

Сборник *Социално и екологично счетоводство. Изследователски предложения и нови перспективи*, 2012 г., ред. Паскуале Арена и Елеонора Кардильо. Книгата съдържа избрани и представени изследвания на третата конференция по социално и екологично счетоводство за научни изследвания, проведена в Катедрата по икономика на Университета в Катания през 2010 г., в сътрудничество с Университета на Бергамо, Университета на Болоня и Университета на Сейнт Андрюс. От страна на НБУ в сборника участва доц. Нинел Нешева-Кьосева.

Индивидуални изследователски постижения

Панайотов, Димитър. *Организационно поведение. Новите парадигми за човешко развитие*, издателство на НБУ, С., 2013 г. Книгата изследва холистичната природа на организационното поведение и ролята му на своеобразна интегрираща парадигма в мениджмънта и поведенческите науки. Разширената концептуална база и методология на анализа отразява стратегиите за глобално мислене, позитивно лидерство, интерактивни методически измерения и подходи за оптимизиращо обучение. В отзив за книгата във в. Стандарт, 14. 06. 2013 г. се казва: “Организационното поведение е в центъра на движението на нашата интелектуална и морална свързаност в съвременния свят - от нас към другите и обратно, при която създаваме себе си, но и формираме общности, чрез които осъществяваме мечтите си за пълноценно човешко развитие - на тази основна теза е посветен обемистия труд на учения”.

Хаджиев, Кристиан. *Модели за организационно съвършенство*. С., НБУ 2013 г. Книгата изследва характеристиките на съвременните организации, новите практики и инструменти (модели) за проектиране на целево-адаптивни организации.

Хаджиев, Кристиан. *Самоуправляващи се работни екипи (теория и методология)*. библ. „Стопански свят”, Свищов, 2010. Монографичното изследване има методологическо значение за изграждането на самоуправляващите се работни екипи (СУРЕ) в практиката. В него се обобщават основните теоретични модели, като се

идентифицират ключовите предпоставки, закономерности и процеси, свързани с проектирането и функционирането на високо ефективни СУРЕ. Прецизират се индикаторите за екипна ефективност и се анализират факторите, които влияят върху непосредствените резултати. Феноменът СУРЕ е нова управленска парадигма, която създава предпоставки за уникален баланс между бизнеса, техническата и социалната система.

Нешева-Кьосева, Нинел. *Социално и екологично счетоводство. Изследователски предложения и нови перспективи*, Рим, 2012 (под редакцията на проф. Паскуале Арена и д-р Елеонора Кардильо). Книгата е селектирана и рецензирана от научен комитет на конференция на CSEAR, проведена в Университета на Катания, 2010 г. В нея е публикувано изследването на доц. Нинел Нешева-Кьосева, (департамент Бизнес администрация на НБУ) и проф. Мария - Габриела Балдарели, (Университет на Болоня „Alma Mater Studiorum“): „Институционални фактори на социалното и екологично счетоводство и отчетност: сравнителен анализ България-Италия”.

Награди

Ризова, Теодора. Златен приз за висок професионализъм при обучение на кадрите в туризма за 2012 г., връчен от Министерство на икономиката, енергетиката и туризма и списание „Туризм и отдых“ на Експо Ваканция 2013 г. в „Интер Експо център“, гр. София.

Научни събития

Юбилейна международна научно-практическа конференция „Бизнесът-позитивната сила в обществото “ – 4 юни 2013 г. Конференцията е посветена на 20 – годишнината от създаването на първата у нас магистърска програма по бизнес администрация. Тя разглежда отношенията в триадата: образование – научни изследвания – бизнес, необходимостта от предприемачески умения и формирането на нагласи за новаторски подходи при приложение на знанията в социалната практика. В нея взеха участие различни академични институции от България, както и бе проведен уъркшоп съвместно с университетите на Болоня и Урбино (Италия).

Международна научно-практическа конференция „Устойчиво развитие и управленски практики: България - Бавария “ – 21 ноември 2013 г. На конференцията университетски преподаватели и представители на бизнеса в България и Бавария имат възможността да представят и дискутират проблемите на устойчиво развитие и конкурентоспособността, глобализацията, устойчиво развитие и растеж, стратегии за устойчиво развитие и регионално развитие.

Дизайн

Научен и изследователски профил на департамента

Департамент "Дизайн" е основан през академичната 1993 / 1994 година от колегия специалисти под името "Пластични изкуства". Департаментът е изграден и функционира по модел на западноевропейски и северноамерикански университети и няма аналогична структура в България. С решение на Академичния съвет на НБУ, през 2007 г. дизайнерите и архитектите от състава на департамент "Пластични изкуства" основават департамент "Дизайн и архитектура", който през 2012 г., дава началото на два самостоятелни департамента: "Дизайн" и "Архитектура". Всяка година департамент "Дизайн" реализира множество проекти - модни ревюта, изложби, конференции, проекти и семинари, в които студенти и преподаватели представят своите творчески търсения.

Проектите, по които работят преподавателите, покриват различни аспекти на дизайна – от модния до интериорния и продукт дизайн. Теоретичните разработки на преподавателите се публикуват в престижни международни и национални издания, включително и в поредицата, издавана от департамента - *Сборник научни публикации* - годишно издание с научни статии (2012-в момента).

Сред организиранияте от департамента събития е и благотворителната акция за даряване на абитуриентски костюми на деца от Дома за сираци в Горна Баня. С помощта на фирма "И.Н.А. Трейдинг" ООД за студентите, които изучават мода, е закупена високотехнологичната CAD система ASSYST– BULLMER за компютърно конструиране и градиране на облекло. Екип от преподаватели са разработили специализирано учебно помагало по конструиране и моделиране на облеклото. Департамент "Дизайн" има договор за академичен обмен на студенти по програма

ERASMUS с Kunsthochschule, Берлин, Германия, Mimar Sinan Fine Arts University, Истанбул, Турция и Escola Superior de Design, Illes Balears, Балеарски острови. Първият, пътувал по тази програма студент в Германия е Николай Пачев. Печели три престижни награди - Голямата награда на "MITELLMODA", Наградата на "Бенетон - Сисли" с 6-месечен стаж във фирмата и Наградата на Италианската камара за мода.

Колективни изследователски и творчески постижения

Проект “НБУ в партньорство със Sofia Design Week” (2013 г.), финансиран от НБУ. Ръководители на проекта доц. д-р Борис Сергинов, докторантите Биляна Калоянова и Евелина Гебрева. Участници в проекта са доц. Емилия Панайотова и гл. ас. д-р Ралица Стефанова. “Sofia Design Week” е международен фестивал за дизайн и визуална култура. Фестивалът е платформа, която стимулира и подкрепя развитието на дизайн професионалистите в България и представя и популяризира устойчиви и стойностни практики за по-добра и смислена визуална среда от цял свят. Програмата му включва професионален форум с участието на изтъкнати имена от цял свят и ред събития за широката публика - изложби, творчески работилници, дискусии, лекции, детска програма, филми, книги. НБУ представи изложбата "Нова дизайн предметност", включваща дизайн-обекти, създадени по време на учебните творчески работилници от студенти и преподаватели към департамента. В галерия УниАрт се проведе творческа работилница на IXDS (Интерактивен дизайн, Германия) с преподавателите Рето Ветах и Андре Кнъорих, професор и асистент-изследовател в Университета за приложни науки в Потсдам, както и състоя и лекцията "Представяне на съвременен дизайн от Израел", проф. Шоли Щраус и д-р Ира Рожавски, Холонски Технологичен институт.

Проект “Кампус@Хаймтекстил, Франкфурт” (2007 – досега), финансиран от НБУ и асоциация “Rooms for free”, Германия, чиято основна цел е да осъществи контакти между международния текстилен бизнес и университетите, в които се преподава текстилен дизайн за интериор и мода, както и да предостави възможност за обмен на знания, умения и идеи между самите университети. Всяка година НБУ е селектиран за участие в най-мощното международно изложение за новости в текстила за интериор и облекло “Heimtextil” в гр. Франкфурт на Майн, Германия. Ръководители на проекта са Теодора Момекова и Биляна Калоянова.

Международно модно изложение BGate (2006 – 2010 г.) е специализирано "бизнес - към – бизнес" изложение, посветено на професионалистите в сектор облекло и текстил. Събитието събира стотици водещи български и международни фирми, модни специалисти, европейски търговски вериги, производители, асоциации, търговски вериги, производители, асоциации, училища по мода, дистрибутори и медии. Всяка година департамент "Дизайн" представя творчески дизайнерски проекти на свои студенти и преподаватели по мода. Участват доц. д-р Емилия Панайотова, доц. Йорданка Чернаева, доц. Елена Тодорова, ас. д-р Кристина Савова, ас. д-р Яна Дворецка, ас. д-р Незабравка Попова-Недялкова, ас. Росица Рангелова, Теодора Момекова и Татяна Георгиева.

Международното модно ревю "Модерно приключение" (2008 г.) се провежда в рамките на международната конференция "Fashion Adventure". Участие вземат дизайнери и преподаватели във висши училища по дизайн и текстил от Южна Корея, Турция, Китай, Египет, Монголия и България. От името на НБУ участват доц. Йорданка Чернаева, доц. Елена Тодорова, ас. д-р Кристина Савова, ас. д-р Яна Дворецка, ас. д-р Незабравка Попова-Недялкова, ас. Росица Рангелова, Теодора Момекова и Татяна Георгиева.

Биенале на българския дизайн (BDB) (2008, 2011 г.) е сред водещите събития в културния живот на София и страната. Цел на биеналето е да отрази моментното състояние на българския дизайн. Задачата е да се представят креативни и иновативни дизайнерски решения и да се даде възможност те по-бързо да си проправят път от ателиетата до производството и пазара. Участници в биеналето са доц. д-р Емилия Панайотова, доц. Банко Банков, доц. Йорданка Чернаева, доц. Елена Тодорова, гл.ас. Иванка Добрева-Драгостинова, ас. д-р Кристина Савова, ас. Росица Рангелова, ас. Светослав Анев, Илияна Гълъбова-Гикова, Теодора Момекова и Татяна Георгиева.,

Международна специализирана изложба "Светът на мебелите" (2008 – 2013 г.) е организирана от браншовата камара на работещите в дървообработващата и мебелната промишленост и няколко министерства. Участие в изложението с дизайнерски проекти вземат доц. Банко Банков, гл. ас. Ива Добрева-Драгостинова, ас. Явор Жаблянов, ас. Софрони Върбев и ас. Светослав Анев и Илияна Гълъбова-Гикова. На изложението

присъстват представители от България, Гърция, Италия, Македония, Румъния, Полша и Турция.

“Изложба на преподаватели и студенти” е ежегодна сцена на творчески изяви на преподавателите към департамент “Дизайн”, която се провежда в галерия “Арт-Алея”. Съвместно със студентите, на които преподават, преподавателите представят своите нови творчески достижения.

“Международен текстилен уъркшоп „POWERHOUSE EUROPE CONNECTED”, (2008 – 2012 г.), финансиран от НБУ и асоциация “Rooms for free”, Германия. Творческият процес, на който е посветен този уъркшоп, помага на участниците да преодолеят комуникационните бариери помежду си. Участниците се запознават с нови текстилни практики, получават умения да се интегрират в екип и да приложат собствените си знания и умения в контекста на екипната работа.

Моден пърформанс „Fashion in motion” (2011 г.), финансиран от НБУ. Ръководител ас. д-р Яна Дворецка. Проектът е съвместен продукт на студенти на НБУ от различни области, обединени от идеята за нов тип представяне на модни колекции.

Проект “Пътуващ-семинар Париж” (2008 – в момента), финансиран от НБУ. Ръководители на проекта са доц. д-р Борис Сергинов, доц. Йорданка Чернаева, доц. Елена Тодорова. Участници от деп. „Дизайн“ са ас. д-р Кристина Савова, ас. Росица Рангелова, Теодора Момекова и докторант Биляна Калоянова. Целта на проекта е да подобри знанията и уменията на студентите по дизайн и да ги запознае с иновациите и тенденциите в областта на модния, интериорния, пространствения и продукт дизайна в световен мащаб.

Проект „Международен фестивал на изкуствата "АРТ ИДЕЯ - АРТ АЛЕЯ", гр. Пазарджик (2013 г.) , финансиран от НБУ. Ръководител на проекта е ас. д-р Кристина Савова. Участници от деп. „Дизайн“ са доц. Йорданка Чернаева, ас. Росица Рангелова, ас. д-р Незабравка Попова-Недялкова. Целта на проекта е да представи творческите постижения на програмите по дизайн пред национална и международна общност.

Индивидуални изследователски и творчески постижения

Доц. д-р Борис Кирилов Сергинов. Награда за принос в развитието на българската култура. Грамота и „Сребърен ритон” от Министерство на културата на Република България, 2011 г.

Сергинов, Борис. *Дизайн проектиране*, издателство на НХА, С., 2008 г. Книгата е посветена на един изключително важен аспект от развитието на дизайна – проектирането като съществен елемент от дизайнерската практика. Монографията има историческа, социална и обществена значимост.

Селектирани творчески изяви на доц. д-р Борис Сергинов

2012 г. „Нова живопис“ Съвместна изложба с проф. Свилен Стефанов – галерия „Арт алея”, София.

2012 г. „Нов ехиден академизъм“ – обща изложба с творци от група XXL - галерия „Аросита”, София.

2011 г. „Портрети и автопортрети” – обща изложба с творци от група XXL - галерия „Аросита”, София.

2011 г. „Историческа и друга живопис“ Съвместна изложба с проф. Свилен Стефанов – галерия „Аросита”, София.

2010 г. „Актуално” обща изложба с творци от група XXL – галерия „Академия”, НХА, София.

2010 г. „Реминисценции от 90-те“ обща изложба с творци от група XXL, Софийска градска художествена галерия.

2009 г. „Политически портрет” – самостоятелна изложба, галерия „Буларт”, Варна.

2008 г. „Балканите отиват към небето”- Компютърна визуализация, графика, колористика, мултимедиен перформанс, международен проект, НДК, София.

2006 г. Компютърна графика и визуализация, видео арт и инсталация „Hate”, галерия „Арт- алея”, София.

2006 г. Компютърни графики в изложбата „Романтично – Социално”, организирана от секция „Живопис” при СБХ, Шипка 6, София.

2004 г. Проект в рамките „Дни на културата“. BG ETNO-TEXNO - компютърна визуализация, компютърна анимация и компютърна графика, акция в рамките на фестивала „София Даунтаун“, НДК, София.

2003 г. Проект Видео представяне на филма “Садам”. Компютърна графика и визуализация. Проектът е осъществен в рамките на фестивала „Sofia Underground“ НДК, София.

2002 г. Обща международна изложба “Съвременно Българско изкуство”, гр. Витебск, Беларус.

2002 г. Интериор, стенописи, монументални пана в параклиса на НОЦ ” св. Мина”, София.

1997 г. Ръководител на проект, с участието на студенти от НБУ и СУ - Представяне на ”Оригинали”, музикален перформънс на К.Щокхаузен. Съвместно с “Гьоте институт” България.

1997 г. Ръководител на проект, с участието на студенти от НБУ и СУ - Представяне на 30 класически Флуksус перформънса (Нам Джун Пайк, Джоузеф Бойс, Бен Воатие и др.) Проектът е осъществен съвместно с Бен Патерсън. “Галерия за чуждестранно изкуство”, София.

1997 г. Ръководител на проект, с участието на студенти от НБУ и СУ - Представяне на авторски перформънси на Бен Патерсън, съпровождащи голямата ретроспективна изложба на “Флуksус” в София, Класически авангард от Германия.

Доц. д-р Емилия Кирилова Панайотова - годишна награда на СБХ за творбата „В ателието”; Награда на СБХ – Секция Текстил за творбата „Разговор”.

Самостоятелна изложба - Софийска градска художествена галерия, живопис.

Самостоятелна изложба – Галерия „Витоша”, рисунки.

Доц. Банко Йорданов Банков - присъдена награда “Златни ръце“ за принос към българския дизайн, от жури на „Второ биенале по дизайн“, 2011.

Доц. Елена Георгиева Тодорова, I-ва награда за юбилейна монета на тема „Именити български гласове – Борис Христов”.

I-ва награда за юбилейна монета на тема „Съкровищата на България – Сефт III”

I-ва награда за юбилейна монета на тема „130 години от освобождението на България”

I-ва награда за юбилейна монета на тема „100 години Независимост на България”

I-ва награда за юбилейна монета на тема „ Именити български гласове – Николай Гяуров”

I-ва награда за юбилейна монета на тема „Традиционни български занаяти –

грънчарство”

I-ва награда за юбилейна монета на тема „Български църкви и манастири - манастира Зограф”

I-ва награда за юбилейна монета на тема ” Средновековни български владетели – Хан Крум”

I-ва награда за юбилейна монета на тема „250 години от написването на История славянобългарска

Международни проекти:

- Участие в международна монетна програма под егидата на „ Global coins and medals” :

Автор на серия златно-сребърни монети ”Колекционен клуб – Германия”;

Автор на серия златно-сребърни монети ”Колекционен клуб – Австрия”;

Автор на серия златно-сребърни монети ”Колекционен клуб – Гърция”;

Автор на серия златно-сребърни монети ”Колекционен клуб –България”;

Златен приз за колекция накити на международен конгрес на модата – Баку, Азербайджан.

Летни школи

Ежегодна лятна школа – пленер, семинар, творческа работилница (2008 – до момент). Проектът е финансиран от НБУ. Ръководители доц. д-р Б. Сергинов, докторантите Биляна Калоянова, Евелина Гебрева. Участници в проекта са доц. д-р Емилия Панайотова, гл. ас. д-р Ралица Стефанова и докторанти Биляна Калоянова, Евелина Гебрева. Основна цел на проекта е да създаде условия за практика на студентите от департамент „Дизайн“. Творческите резултатите от всеки пленер са представяни на традиционна ежегодна изложба. Участието в пленери, творчески работилници и изложби е важна и неизменна част от обучението по дизайн, тъй като обхваща придобиване на знания и умения относно цялостния дизайн процес. Пленерът представя платформа за обмен на знания и идеи, за подобряване на уменията за работа в екип, развиване на уменията за практическо изпълнение на създадените дизайн проекти и развиване на организационни умения свързани с представяне и участие на фестивали, форуми и изложби.

Пленер „Историческо пространство” Охрид, Македония (2007). Целта на проекта е участниците да експериментират с цветови гами, монохронни, полихромни,

хроматични и ахроматични гами, да експериментират с историческата форма и пространство, които са им предоставени, като рецепция от условията на пленера, да реагират бързо, смислено, логично на поставените им нестандартни и неочаквани нетрадиционни задачи при работата с цвят и форма и пространство, да усъвършенстват работата си в екип и формират пригодност за реализация в управлението на дизайнерски структури и адаптивност към свободна творческа и научна дейност в областта на изкуствата, върху непосредственото провеждане и реализиране на самостоятелни научни и творчески изследвания и задачи.

Международни конференции

Международна научно-творческа конференция “Fashion Adventure” (“Модно приключение”), 2008 г., финансирана от НБУ и Корейската асоциация за мода и облекло. НБУ е съорганизатор на събитието. Научни доклади изнасят доц. Йорданка Чернаева, ас. д-р Кристина Савова, ас. д-р Яна Дворецка. Преподаватели от департамент “Дизайн” взимат участие с научни публикации в областта на модата и дизайна през следващите години като конференциите се провеждат в различни страни.

Научна конференция по дизайн (2011 – до сега) е форум за представяне на резултати от научни изследвания и обмен на иновативни идеи и практики. Събитието представя пространствен теоретичен преглед на постиженията в областта на дизайна и архитектурата. Научната конференция е финансирана от НБУ. Провежда се ежегодно от 2011 г.

Сборник научни публикации (2012 – до сега) е издание на департамент “Дизайн”, който включва статии свързани с основните области на дизайна и архитектурата, теория и история, научни проучвания и новости. Структуриран е в четири раздела – Архитектура, Интериорен дизайн, Мода и Изящни изкуства. Сборникът се издава от Издателството на Нов български университет.

Сборник научни доклади „Департамент „Дизайн и архитектура“ 2011-2012“, (Нов български университет, С., 2013) е издание посветено на двадесет годишнината на

Нов български университет. В сборника са публикувани научни доклади изнесени на две междууниверситетски конференции. Докладите отразяват научните, теоретичните изследвания, съвременното състояние и посоките на развитие в областта на дизайна. Сборникът предполага и актуализация на редица въпроси, свързани със същността на дизайна и архитектурата, разбирани днес.

Здравеопазване и социална работа

Научен и изследователски профил

Департамент „Здравеопазване и социална работа“ е създаден с решение на Академичния съвет на НБУ от 21.01. 2013 г. за обединяване всички програми с насоченост към здравето и като приемник на департамент “Медикобиологични науки”. Самият департамент “Медикобиологични науки” е създаден на 27 октомври 1994 г. чрез решение на учедително събрание на инициативна група и по идея на проф. Богдан Богданов. В началото се разработват курсове от двусеместриално и краткосрочно интензивно обучение, за следдипломни специализации и квалификации. По-късно се създава бакалавърска програма "Стратегии и мениджмънт на здравеопазването" и магистърска програма "Ново обществено здравеопазване", а след това и бакалавърска програма "Естествени науки". През октомври 2002 г. успешно стартира междудепартаментната (с департамент “Науки за земята и околната среда” и “Антропология”) програма “Естествени науки (Екология)”. През 2003 г. се предлагат: бакалавърска програма “Компютърни технологии в медицината”, магистърска програма “Компютърни технологии в биомедицината” и докторската програма “Компютърни системи и технологии в медицината”.

През 1996 г. се открива първата магистърска програма „Комуникативни нарушения”, която е със стандартната за този период педагого-психологическа насоченост. Тя съществува неизменно до 2011 г., като през този период преподавателският екип постепенно внася необходими промени в учебните планове за тематична ориентация към „Обществено здраве” – такова, каквото е в повечето европейски страни. В същото време стартира още една магистърска програма с педагогическа насоченост „Приобщаващо образование”, която се преподава изцяло на английски език. С оглед на по-доброто практическо обучение, както и за доближаването до европейските и

световни стандарти на специалисти по комуникативни нарушения с насоченост към парамедицинска подготовка, през 2009 г. е открит „Център за терапия на комуникативни и емоционално-поведенчески нарушения в детска възраст”.

Департаментът издава годишник, създава се библиотечна поредица от над 20 електронни учебни помагала (*История на медицинската кибернетика в България, Курс за университетско обучение по компютеризация в социалната медицина, Информационният мениджмънт в медицината и здравеопазването, Регламенти при използването на инфо-източници в медицината, Теория на медицинската и здравна култура*), както и първите у нас академични издания *Речник с учебник по телемедицина, Медицински информационни системи в медицината и здравеопазването, Медицинска информатика*, учебникът *Електронно здравеопазване* със CD, филмовата дискография *Електронно здравеопазване* с 19 DVD. Научният семинар е на тема “Власт и здравеопазване”, създаден е студентски клуб “Телемедицина”.

Колективни изследователски постижения

Болнична информационна система (БИС) „Свогия“, автори: Ж. Винарова, Ил. Пенджуров, П. Михова, П. Китанов, внедрена през 2006.

Медицинска информационна система (МИС) ”ТМВ14 – за служба по трудова медицина „Дасян”- автори: Ж. Винарова, И. Пенджуров, внедрена през 2006 г.

Медицинска информационна система „Имунолог“, автори: И. Пенджуров, М. Балева, П. Михова, Ж. Винарова, внедрена 2008 г.

II Европейски конгрес за детекция и превенция на нарушения във вербалната комуникация, организиран и проведен през 2008 г. от екипа от направление „Логопедия“ (по това време ситуиран в департамент „Когнитивна наука и психология“), съвместно с Института по експериментална фонетика и говорна патология – Белград, Организацията за слухово-речева терапия и комуникативни нарушения, Патра, Гърция. Участниците са от 14 държави – включително от Иран, Великобритания, Русия, Чехия и Румъния.

Интеграция на деца с комуникативни нарушения - проект на направление „Логопедия“ , при който освен рутинна терапевтична работа се провежда експеримент за апробиране нова методика за терапия при деца с тежки комуникативни нарушения.

Индивидуални изследователски постижения

Информационен модел на модул «Токсикология» и «Алергология и за ролята на български пробиотици в катедра „Токсикология и алергология” на Военно-медицинска академия», автор: Живка Винарова, 2000 г.

Медицинска информационна система „Тривия”, предназначена за Медицински център „Тривия”, автор: Живка Винарова, 2006 г.

Медицинска информационна система „Хипократ”, предназначена за Медицински център „Хипократ”, автор: Живка Винарова, 2006 г.

Асенова Ив., В.Боянова, Латерализирано изследване на фонемната перцепция при деца с интелектуална недостатъчност. В: сп. Българско списание по психология, 2011 г. В статията е проведено е изследване върху етиопатогенезата на интелектуалната недостатъчност, посредством оригинална, разработена от авторите методика за дихотично слушане на фонемни стимули.

През периода 2010 -2011 г. доц. Маргарита Станкова-Стоянова прави стандартизиране за българските условия на тест за поведенчески и езикови компетенции в детска възраст. Тя е от изключително значение за психологическата и логопедична практикуваща общност, тъй като в България до този момент няма стандартизирани методики за оценка на езиковите и поведенчески особености в детска възраст. С изследванията на доц. Станкова-Стоянова са свързани публикациите:

Todorov, E., Stankova,M., Pacholova,Y. Initial data for the standardization of Child Behavior Checklist for Ages 1.5–5 years and Caregiver-Teacher Report Form for Ages 1.–5 (Achenbach & Rescorlap,) Bulgarian Journal of psychology, 2010, 1-4.

Pacholova,Y., Stankova,M., Todorov,E. Adaptation of the Language Development Survey in Bulgarian as a part of Child Behavior Checklist for Ages 1.5–5 years, Bulgarian Journal of psychology, 2010, 1-4

Vulchanova, M., Vulchanov, V., Stankova, M. *Idiom comprehension in the first language: a developmental study*, Vigo International Journal of Applied Linguistics VIAL, 2011, pp 207-234.

Гл. ас. д-р Екатерина Въткова Тодорова работи върху проблемите на дислексията в аспекта както на нейната диагностика, така и възможности за адекватна терапия. Изследванията ѝ са единствени в българската логопедична реалност и са публикувани в редица издания. Това може да се види в публикациите ѝ:

Тодорова, Е., Ковачева, С., “Когнитивни аспекти на психичното функциониране при дислексия на развитието”. В: «Иновации в образованието», Шуменски университет, 2010.

Тодорава, Е., Матанова, Е., “Дислексия на развитието – политики и практики в България”. В: сп. «Клинична и консултативна психология», година II, бр. 1 (3), 20-24, 2010.

„Летни школи

Workshop Своге I. На 10. 12. 2005 г. в отделенията на “МБАЛ Своге” ЕООД студентите от програма „Компютърни системи и технологии в медицината“ съвместно с болничния персонал работиха в реално време в режим на експлоатация на Медицинска информационна система „Свогия“ след нейната експериментална апробация в рамките на 3 седмици. За своите заслуги в предлагането на качествено здравеопазване в града и района Проф. д-р Живка Винарова, д-р м.н., гл. ас. д-р Полина Михова и гл. ас. д-р Илия Пенджуров получиха от Кмета на града почетния знак на Своге.

Workshop Своге II. На 23. 07. 2007 г. в гр. Своге, в “МБАЛ Своге” ЕООД и в Кметството, под патронажа на Областния управител на Софийска област и Кмета на гр. Своге се провежда workshop “История на медицинската кибернетика в България”. Изборът на град Своге и неговата болница е свързан с договорните отношения за сътрудничество, които департаментът има с града, свързано с големия брой студенти и Alumni в програмите по здравеопазване.

Workshop «Дидактически експеримент и кръгла маса “Новости и тенденции в развитието на телемедицината». Целта на събитието, проведено в НБУ през юни 2011 г., е да се демонстрира за пръв път вариант на преподаване с видеотелефонна връзка в партньорство с фирма Електрон Прогрес ЕАД, 2011.

Научни събития

IX Международен симпозиум по затлъстяване и съпътстващи заболявания и сателитен симпозиум с 18 Европейски конгрес по затлъстяване - май 2011 г., гр. Албена. Департамент “Здравеопазване и социална работа” (тогава “Медико-биологични науки”) е съорганизатор на събитието, от страна на НБУ участват проф. Живка Винарова, гл. ас. Полина Михова, гл. ас. Илия Пенджуров.

Кръгла маса „Новости и тенденции в развитието на телемедицината” - 16 юни 2011 г., Военно-медицинска академия. Там за първи път е направено състезание за оригинален студентски проект, предлагащ концепции за телемедицински ползи в различни области.

Изкуствознание и история на културата

Научен и изследователски профил

Департамент “Изкуствознание и история на културата” е създаден през 1995 г. Той обединява изследователи от тази широка хуманитарна област около идеята да създадат център за модерно обучение, където се учи по съвременни програми. Изследователските постижения на преподавателите в департамента чрез практически насочени курсове въвеждат студентите в научната проблематика и постепенно ги превръщат в „колеги”. С помощта на интердисциплинарно и специализирано обучение и научни изследвания по международни стандарти департаментът допринася за формиране на предприемчиви, социално отговорни личности, практически подготвени за живот и професионална дейност в условията на съвременния демократичен свят.

Научноизследователската дейност в департамент “Изкуствознание и история на културата” има широкия хронологически обхват на художествената дейност на човека

– древно, антично, средновековно, възрожденско, модерно и съвременно изкуство и култура в България и Европа. Използваните методологически подходи са характерни за модерното изкуствознание, което постоянно обогатява своя изследователски инструментариум. Затова и изследователското поле на членовете на департамента включва проблеми на изкуството, свързаните с него процеси в културата във философска, антропологична и историческа перспектива, културното наследство и неговото съвременно интерпретиране и музеификация, съвременната визуална култура, експозиционна практика и художествено образование, поставени в широк контекст на взаимни връзки – исторически, регионални, типологически.

Изследователската активност на членовете на департамента се отразява в множеството публикувани в страната и в чужбина монографии, студии, статии и учебни помагала. Професионалната специфика на членовете на департамента се изразява и в творчески прояви като организиране, подготовка и кураторство на изложби, експертна дейност – рецензиране, атрибуция на произведения на художествената култура, филми.

Издателската дейност на департамента отразява неговия профил. Сред поредиците, издавани от департамента има тематични издания (сборник *МИФ {Мит-изкуство-фолклор}*), монографични изследвания (монографии *МИФ*), изследвания на докторанти (сборник *Докторантски четения*) и по-значими текстове на завършващи студенти (сборник *Студентски изследвания*).

Колективни изследователски постижения

Учебният музей НБУ като експозиционна работилница. Като концепция и осъществяване създаденият по проекта учебен музей на НБУ е структура, която има за цел чрез общуване с артефакти да бъде място за обучение на студенти и място за срещи и дискусии. Тук студентите получават и развиват умения в професионалната област, за която се подготвят, но също така придобиват навици за работа в екип, за контакти с публиката и медиите. Осъществяването на тази цел се осигурява по няколко начина: организиране на периодични временни изложби с експонати от богатите

фондове на музеите от “Музейната мрежа”, създаване на учебни колекции от археологически материали, както и дарения, които създадоха базата на постоянния фонд на Учебния музей . През 2010 г. е издаден ***Каталог на даренията на музея на НБУ***. Създадената в проекта Музейната мрежа представлява първият успешно функциониращ опит у нас за създаване на такава мрежа с интегриран научен живот и с обща информационна система, публикувана в WEB пространството. Концепиран и създаден е интелигентен и лек за използване и администриране софтуер с редица подсистеми (например, интегрирана база данни за визуализиране на фондовете на музеите от мрежата; виртуален музей на европейското изкуство), позволяващ интерактивна комуникация, стимулиращ и облекчаващ сравнителното изследване на паметниците на културата.. Само за две и половина години от откриването на Музея на НБУ неговият екип с активното участие на студентите - възпитаници на департамент „Изкуствознание и история на културата“ са подготвили и открили 12 изложби. Учебният музей на НБУ беше награден на Панаира за музейни изложби през 2010 г. от Асоциация „Приятелите на музеите” за принос в „изграждането на музейна мрежа и активно партньорство в реализирането на експозиции, за развитието на музеологията в практическото сътрудничество между университета и музеите в страната”.

Национален научен проект INZ01/0114 „Хетеротопия и природни ресурси”, подкрепен от Министерството на образованието, младежта и науката – Фонд „Научни изследвания” (ФНИ), по конкурс „Интегрирани научни центрове в университетите” – 2008-2012. Научен ръководител проф. Иван Маразов д.н., координатор на културологичните изследвания доц. д-р Татяна Шалганова, координатор на образователните дейности доц. д-р Валентина Ганева. В рамките на проекта са проведени експедиции, докторантски семинари, научна конференция, създаден е център "Хетеротопия и природни ресурси", а уебсайтът на Музея на НБУ се обогатява с още три бази данни по проблематиката на Центъра. На основата на извършеното пространно научно изследване са издадени сборник с материалите от конференцията „Хетеротопия и природни ресурси”, учебно пособие *Хетеротопия на Древна Тракия* и др.

Faces of Modernism. Painting from Bulgaria, Greece and Romania 1910-1940 / Лица на модернизма. Живопис от България, Гърция и Румъния 1910-1940. Съвместен проект между Националната художествена галерия, България, Националният музей на изкуството на Румъния и Фондация за изкуства и музика „В & М Теохаракис“. Ръководител на проекта доц. Борис Данаилов, куратори: Ирина Генова, Такис Мавротас, Мариана Вида. По проекта е изготвен каталог на модернизма в живописа в България, Гърция и Румъния, който е издаден на четири езика: английски, български, гръцки и румънски език.

Индивидуални изследователски постижения

Marazov Ivan. *Philomela's Tongue: Reading the Pictorial Text of Thracian Art.* – In: L. Bonfante (ed.) *The Barbarians of Ancient Europe. Realities and Interactions.* Cambridge University Press. 2011. Студията на проф. Маразов представлява опит да се разкрият закономерностите на изобразителния митопоезис във варварските изкуства въз основа на анализа на тракийските паметници. Анализът е проведен чрез постоянни сравнения с подобен фигуративен дискурс (напр. у скитите) и диаметрално различен (у гърците). Това дава възможност да се оценяват конкретно намеренията на „художниците“ от двете направления. Заимстванията в изкуството на траките от художествения арсенал на перси и елини са обяснени не като пасивно „влияние“, а като адаптация на „чуждото“ към семиотичната система на местната традиция.

Маразов, Иван. *Мистерии на Кабирите в Древна Тракия*, ИК „Захарий Стоянов“, София 2011. Монографията е посветена на една важна характеристика на царската идеология на траките - древните извори, археологическите разкопки и изобразителните текстове по паметниците на изкуството доказват царски култ у одрисите към Кабирите. В това отношение Тракия е близко до македонски царски двор. В книгата са разгледани наличните данни за култа, направен е обстоен анализ на множество изображения върху вази, на ролята на черния цвят и етиопизацията на кабирическите персонажи и на отношението „бащи – деца“.

Маразов, И., Шалганова, Т., Минаева, О. *Кръстопът на културите. Изкуството по българските земи: древност, античност, средновековие.*, издателство “Летера”, С., 2009. Богато илюстрираната монография, посветена на древното и средновековно изкуство на България. Изследвана е семиотичната стойност на предметите на изкуството и семантиката им.

Шалганова, Татяна. *Изкуство и обред на бронзовата епоха. Култура на инкрустираната керамика по Долен Дунав*, поредна «МИФ», С, 2005. Това е първото систематично изследване на изкуството на инкрустираната керамика по Долни Дунав. Разгледани са взаимоотношенията с микенската култура, семантиката на глинената пластика, направени са изводи относно митологичните представи на носителите на културата.

Божилков, Иван. *История на Средновековна България VII-XIV в.* (в съавторство с В. Гюзелев), Издателство “Анубис”, С., 2006. Фундаментално изследване върху многовековния исторически път на българския народ, което има за цел да покаже българското минало през призмата на постиженията на науката от края на 90-те години на двадесетият век. Материалът е поднесен в стила на най-добрите постижения на модерната българска историография и е достъпен както за ученици, студенти, и по-широк кръг от читатели, без това да накърнява научната му стойност.

Божилков, Иван. *Византийският свят*, Издателство “Анубис”, С., 2008. Книгата ни въвлича във физико-географското и културно-историческото пространство с център Константинопол и основен структуро-образуващ елемент – православното християнство.

Николай Шиваров. *Херменевтика на Стария завет* (учебно помагало), Нов български университет, С., 2005. Книгата представя ключовете за тълкуване на Стария завет. Тя е ориентирана както към специализирана аудитория, така и към “обикновения” читател.

Bakalova, E. G. Passarelli, Sr. Petkovic, A. Vasilu, T. Velmans, P. Vocotopoulos. *Il Viaggio dell'Icona. Delle origini alla caduta di Bisanzio*. A cura di Tania Velmans, Jaca Book, Milano, 2002. Книгата изследва иконата във времевата перспектива от късната античност до XV век. Аналитичният материал е богато визуално илюстриран.

Геров, Георги. *Икони от Мелник и Мелнишко*, Издателство “, С., 2007. Книгата представя иконописта на фона на историческото развитие на Мелник. Освен на български тя е издадена и на английски език.

Минаева, Оксана. *Българските паралели на източните находки на металоластика от Бирка*, ИК Летера, С., 2012. Фокус на изследването е сравнението на някои находки на металопластиката от Бирка и Скандинавия с произведения на металопластиката от Плиска, Преслав и днешните български земи от края на първото хилядолетие. Целта е да се акцентират общи черти във функцията и стилистиката на избраните художествени произведения, които са разгледани в контекста на социалната и културната среда, в която са създадени.

Димитров, Владимир. *Зографската фамилия Минови и тяхното стенописно наследство*, Нов български университет, С., 2012. Тук малко проученото и дори неизвестно изобразително наследство на фамилията Минови получава заслужена известност. Книгата включва и богат с приложения каталог на стенописното наследство на зографите от рода Минови.

Genova, Irina. *Tempus fugit. On Contemporary Art and the Visual Image*, ed. Altera. Sofia, 2007. Книгата изследва тематиката на времето в съвременното изкуство. Основен предмет на анализ е визуалният образ – една от емблемите на настоящето.

Генова, Ирина. *Историзиране на модерното изкуство в България през първата половина на XX век*. Нов български университет, С., 2011. Книгата представя появата на историческо самосъзнание на модерното изкуство в България.

Маринска, Ружа. *Гео Милев и българският модернизъм*, Международна фондация „Гео Милев”, С., 2005. Това издание съпътства представителната изложба в Софийска градска художествена галерия, организирана по случай 110-тата годишнина от рождението на Гео Милев – поет, преводач, публицист, издател, театрал и най-ярка фигура на българския модернизъм във върховия му период след Първата световна война. Текстът очертава и кръгът от художници около изданията на Гео Милев „Везни” и „Пламък”, наред с известни творби са показани произведения малко познати или съвсем неизвестни, които позволяват да изградим представа за авангардните насоки в българското изкуство от 20-те години.

Маринска, Ружа. *Анета Ходина-Чермакова (1878-1941) и българо-чешката взаимност*”, Посолство на Чешката република в България, С., 2009. Книгата е продължение на изложба на Анета Ходина-Чермакова, учредена в Прага. Текстът представя за първи път цялостно наследството на Анета Ходина – творбите и от ранния период, свързан с България и творчеството ѝ от чешкия период след 1918 година.

Ружа Маринска, Анжела Данева, Пиерджорджо, Драгоне.. *До Торино и назад = Fino a Torino e ritorno*, Нов български университет, С., 2011. Книгата съпровожда едноименната изложба, организирана през есента на 2011 година в Националната галерия за чуждестранно изкуство. Неин принос е показването за пръв път на живописното наследство на Иван Маринов, на редица творби на другите възпитаници на Торинската академия.

Маринска, Ружа. *Александър Попиванов (1879-1915)*, С., 2009. Книгата е посветена на живота и творчеството на един от първите шестима випускници на Държавното рисувално училище Александър Попиванов, който поради ранната си гибел остава сред забравените имена в българското изкуство.

Ганева, Валентина. *Тоталното произведение на изкуството*, Монографии МИФ, Нов български университет, С., 2006. Книгата представлява опит за осмисляне на основните измерения на тоталното произведение на изкуството, проявяващи се особено бурно и активно в художествената среда на края на XIX и началото на XX век. Идеята за "тоталното произведение на изкуството" (Gesamtkunstwerk), превърнала се в

основополагаща за модерните художествени концепции, не е нова за историята на изкуството. Но именно авангардът от началото XX в. поставя този проблем като напълно осъзната цел на твореца, а не като резултат от определени изисквания за социално функциониране на изкуството. И в това се корени съществената разлика в осмислянето и реализирането на идеята от модерните художници.

Христова, Наталия. Специфика на българското „дисидентство“. Власт и интелегенция в България 1956-1989 г. Издателство „Летера.“, С., 2005. Разрез на социализма и траекториите на неговото наследство днес. Книгата е провокация на авторката към себе си, към специалистите, които се занимават с проблема, и към читателите. Тя не е опит за пренаписване на историята под влияние на съвременната конюнктура, а за непредубеден анализ на взаимоотношенията власт-интелигенция в контекста на явлението „дисидентство“.

Benovska, Milena. *Martyrs and Heroes: The Religious and Secular Worship of the Dead in Post-Soviet Russia*. – In: *Ethnologia Europea*, 40, № 1, 42-57, 2010. Целта на авторката е да се анализира отношението към мъртвите в контекста на постсъветското религиозно възраждане в Русия.

Benovska, Milena. *'Spreading grace' in post-Soviet Russia* . – *Anthropology Today*, Vol. 26, N 1 (February 2010), 16-21, в съавторство). След като държавният атеизъм беше изоставен през 1991 г., религиозните практики в Русия се засилиха, отправяйки ново предизвикателство към „секуларизационната теза“ за модерността и демокрацията, чиито привърженици предсказаха залязваща роля на църквите в публичния живот. В действителност, в продължаващото православно възраждане политическото, светското и религиозното са взаимно свързани и взаимно обосноваващи се, като държавата има централно място при въвеждането на църквата в публичния живот.

Манчев, Боян. *Логика на политическото*, София, ФСХИ-изд. „Изток-Запад“, С., 2012. Задачата на политическата философия днес, в ситуацията на радикална и вероятно необратима криза на модерните политически модели, е да осигури възможността за справедливо общо съществуване на множеството от нови

(политически) субекти. Необходимото условие за осъществяване на тази задача: да продължим идеята за деконструкция на модерната фигура на субекта с идеята за устояването на субекта в метаморфозата на света, като метаморфоза на света. Дошло е време за ресубективизиране на политическото: време да отхвърлим репресивните матрици, налагащи ни конвертируема квази-субектност, изначално подчинена на властта. Следователно основният практически въпрос пред философската мисъл, която все още настоява да бъде активен деятел в света, е: как да бъде осъществена подобна промяна? Книгата «Логика на политическото» се опитва да отговори на този въпрос чрез оригинално теоретично предложение, основано на политическа херменевтика на трагедията на Софокъл «Едип цар» и на полемичен прочит на ключови текстове на модерната политическа философия.

Летни школи

Периодичен пътуващ семинар „Съвременно изкуство и култура на Балканите“ – от 2009 г. насетне по проект на Ирина Генова и Наталия Христова с подкрепата на Централния фонд за стратегическо развитие на НБУ.

Обучителен семинар по Арт Мениджмент с участието на международен екип от куратори. 28 октомври до 2 ноември 2009 г. в НБУ и в Центъра за съвременно изкуство, Пловдив. Проектът се осъществява с любезната подкрепа на Европейската културна Фондация и Фондация „Център за срещи Саксония-Анхалт“ и с участието на Нов български университет. Организатори: проф. д-р Ирина Генова и Яна Костова (докторантка).

Международни научни конференции

Международна конференция „Скандинавия и Балканите: културни взаимодействия с Византия и Източна Европа през първото хилядолетие“, НБУ, 25 и 26 септември 2012 г., с екскурзия в Шумен, Плиска и Преслав на 27 и 28 септември. Темата на конференцията е рядко застъпвана в научните изследвания у нас, а в общественото и културно пространство тя е почти непозната. Географските граници на проблематиката на конференцията включват разнообразни аспекти на прехода от

Античност към Средновековие по нашите земи и в Скандинавия в отношенията им с други култури, където могат да се отбележат някои паралелни типологически сходства.

Научната конференция уъркшоп с международно участие на тема „Принципите на музейната мрежа и образованието. Учебният музей. Функции и стратегии” е проведена в Историческия музей - Хасково и в музей „Александровска гробница” на 5 и 6 юни 2009 г. Участват представители на всички музеи от Музейната мрежа, както и експерти от други музеи и институции. Приносният характер на концепцията за създаване на Музейна мрежа и Учебен музей на НБУ бе обект на активна и плодотворна дискусия от голям брой музейни специалисти, участващи в конференцията.

Департаментът провежда, някои от които с международно участие - **“Митология, изкуство, фолклор”, “Визуалният образ”, „Общество, култура и изкуство“, "Кодовете на социализма в постсоциализма"**, в сбирките на които участват преподаватели от престижни български и чуждестранни университети .

Изящни изкуства

Творчески и изследователски профил

Департамент „Изящни изкуства” е най-новият в НБУ, създаден през месец януари 2007 г. Той обединява преподаватели по основни художествени дисциплини като рисуване, живопис, скулптура, графични техники, керамика, перспектива и пластична анатомия. Академичната 2007/2008 година департаментът стартира с нова бакалавърска програма „Пластични изкуства” с модули: „Живопис и стенопис”, „Керамика и стъкло”, „Графика и илюстрация” и междупрограмен модул “Сценография”, както и две магистърски програми: „Живопис” и „Илюстриране и графични технологии”. През академичната 2008/2009 година е разкрит и модул „Приложна графика“.

Департаментът организира изложби, пърформанси, на които представя продукцията на свои преподаватели и студенти, както и участва в съвместни студентски проекти с други департаменти за художественотворчески изяви. Създадените художествени произведения периодично се експонират на вътрешни и външни изложения.

Публикации в централните и национални медии свидетелстват за добрия прием на организирания от департамента прояви.

Колективни творчески и изследователски постижения

Национален фестивал на акцията и пърформанса - “Един ден и една нощ на Шипка 6” и изложба “Възможни отговори”. Проектът е посветен на “Дните на изкуствата в НБУ (12 май-15 юни 2007 г.) и е реализиран със съдействието на Централният фонд за стратегическо развитие на НБУ. Той е съвместна проява с Столична община, Дирекция "Култура и образование", отдел "Култура"; Съюз на българските художници; Сдружение за съвременно изкуство "София Даунтаун"; Студио Dauhaus и НБУ.

“Крилете на Ариел” (в рамките на Международното Пражко квадрианале на сценичните изкуства). Проектът е на студенти. Той включва визуално-движенческо представяне на образа на Ариел от пиесата “Буря” от Шекспир. Проектът е осъществен през 2007 г.

Художествено-творчески пленер “Арт Център “Илинденци” е резултат от съвместен проект на Държавния културен институт към Министерството на външните работи и департамент „Изящни изкуства”. Той е осъществен с подкрепата на Фонд „Учебни програми” към Факултута за базово образование и Бакалавърски факултут на НБУ през 2009 г.

Творческият пленер „7x7. Седем автора за една седмица“, Арт Център – Илинденци, е съвместен проект на Държавния културен институт към Министерството на външните работи и департамент „Изящни изкуства“, който се реализира през 2008 г. Пленерът е продължение на състоялия се през 2008 г. студентски художествено-творчески пленер Арт Център “Илинденци”. В него вземат участие 7 преподаватели от департамент “Изящни изкуства” които са и автори в различни области на изобразителното изкуство. Реализираните творби са представени в галерия “Мисията” към Министерство на външните работи.

Международна, колективна, мобилна, мултимедийна, модулна, интерактивна и реверсивна стенна инсталация „Любов и омраза“ (2010 г.), реализирана със съдействието на Централният фонд за стратегическо развитие на НБУ, Фонд „Учебни програми“ към Факултета за базово образование и със съдействието на магазините за материали в областта на изобразителното изкуство “Кубалт”. Основна цел на проекта е “поканата за сътворчество”, за вторично “съавторство” и “съдействие” на публиката в творческия акт.

Индивидуални творчески и изследователски постижения

Участие на гл. ас. д-р Анна Янева в 44-та Международна колония за изящни изкуства, гр. Струмица, Република Македония. “Колонията” се провежда между 5 и 20 август 2007 г. в гр. Струмица, Дом на културата „ Антон Панов“. Участието на гл. ас. Янева е финансирано с проект от Централния фонд за стратегическо развитие на НБУ. То е свързано с докторската дисертация на гл. ас. Янева, която е на тема “Модерно и постмодерно експониране на съвременно изкуство в България след 1989 г.”

Самостоятелна изложба на гл. ас. д-р Анна Янева “Знак и пространства”, галерия “Рафаела”, гр. София, 2007 г. На изложбата са представени 15 картини, маслена живопис, предимно пейзажи.

Самостоятелна изложба на доц. Моника Попова, Център за съвременно изкуство, София, ул. “Шипка” 6, 2008 г. Изложбата представя 13 мащабни композиции (400/200см.) в негатив и позитив от цикъл с картини, с наименование „БЕС”. Името е свързано с древноегипетския бог Бес - пазител на семейството.

Самостоятелна изложба на доц. Моника Попова „Разговор със Сърцето”- галерия „Кръг +”, София, 2009 г. Изложбата е свързана със 6-годишното обучение на доц. Попова в програма „Египтология.

Участие на гл. ас. д-р Ралица Мирчева в Международния симпозиум по живопис, гр. Патра, Гърция, организиран от Университета в Патра и галерия “Зервас”. Симпозиумът е проведен под егидата на ЮНЕСКО, участват 140 художници от цял

свят. Участието на Ралица Мирчева е отбелязано с три платна, които са включени в последваща пътуваща изложба и каталог.

Самостоятелна изложба на гл. ас. д-р Ралица Мирчева „Цвят и Символ”, галерия Финес, гр. София, 2010 г. Както показва заглавието ѝ, изложбата се стреми да търси връзки между цветовете и техните символични внушения

Самостоятелна живописна изложба на проф. Николай Майсторов „Сътворението“, април - май 2009 г., София, СБХ, ул. “Шипка” 6. Изложбата е резултат на 8-годишен труд и е провокирана от текстовете на Първа книга "Битие" в Библията.

Самостоятелна изложба живопис на проф. Николай Майсторов в галерия “De Queeste”, Холандия, 2011 г. Изложбата включва трафичен цикъл от 23 литографии по текста „Откровение на Св. Йоана Богослова“ от Новия завет.

Участие на проф. Николай Майсторов в инициативата "Изкуство и музика в съда", Бон, Германия, 2011 г. Изложбата към инициативата е открита в областния съд в гр. Бон. Тя включва приведения на признати български автори.

Самостоятелна изложба на ас. д-р Калина Христова “Сън за щастие” – галерия “Ателие Пластилин”, 2009 г. Изложбата тълкува влиянието на медиите върху начина на живот на съвременния човек.

Самостоятелна изложба на ас. д-р Калина Христова „Human Value“ - галерия “Ателие Пластилин”, София, 2009 г. Серията картини, които представя изложбата, са част от един по-мощен проект, който изследва човешката същност чрез изразните средства на изобразителното изкуство.

Изложба на проф. Екатерина Русинова, доц. Валентин Славчев и ас. д-р Калина Христова „Рисунки и малка пластика“ – галерия-книжарница „София - прес“, София, 2009 г. Целта на изложбата е да акцентира върху психологическото състояние на портрета, както и някои технически аспекти при създаването на графичната рисунка – усъвършенстване на начините на изразяване с молив, сепия, пастел.

Самостоятелна изложба на доц. Константин Вълчев в Българския културен център в Париж, 2010 г. Изложбата включва 23 произведения - скулптури от стъкло..

Самостоятелна изложба на доц. Валентин Сивчев, гранд-хотел “София”, Галерия “Миневра, 2011 г. Изложбата включва скулптурни произведения, които търсят синтеза между сетивността на формата и абстракцията.

- **Самостоятелна изложба на Венцислав Занков „Последният будоар - скулптура, кръв, видео“, галерия „Райко Алескиев“, София, 2011 г., с подкрепата на Международна фондация “Св.св.Кирил и Методий”.** Изложбата на В. Занков не е ретроспективна, но прави връзка между събития преди 20 години, едно от които е акцията на художника в софийската кланица, част от неговия проект “Limes agoniae” /границата на агонията/ и днешното състояние на екстремно оцеляване като едно дежавю на началото на «пехода».

Самостоятелна изложба на Венцислав Занков “Нова призрочна живопис /всички вече сме призрази/”, галерия Ракурси, София, 2011 г. Изложбата представя прекъснатите и слети контури на хомо сапиенс през XXI век с минималистична и стилизирана рисунка, притежаваща спонтанност и съдържаност на четката, отвеждащи към традициите на Далечния изток.

Самостоятелна изложба на Венцислав Занков “Post-романтизъм. Reloaded”, Български културен институт в Берлин, 2011. Изложбата деконструира неоромантичния пейзаж, заменяйки го с образи, представящи самотата и празнотата.

Самостоятелна изложба на Ива Владимирова “CurriculumVitae”, София - галерия „Средец“, 2009 г. Изложбата се опитва да представи изминатия творчески път на художничката.

Изписване от Станимир Божилов на църквата "Въведение Богородично" в с. Паничерево, Старозагорска област. Цялостното изписване на интериорното и екстериорното пространство е започнато през 1999 г. и е завършено през 2011 г.

Иконографската програма включва: Христос Вседържител и символите на евангелистите в купола, Богородица Ширшая небес и църковните отци в олтарната апсида, сцените Рождество Христово, Кръщение, Разпятие и Възкресение в наоса, храмовата сцена Въведение Богородично. Сред светците, изписани в долния регистър на храма, са: Св. Петка, Св. Марина, Св. Йоан Рилски, Св. цар Борис-Михаил, Св. Игнатий Старозагорски, Св. Св. Кирил и Методий и др. Екстериорното оформление на църквата променя облика на централния площад в селото, през който минава и натоварен международен път, а ефектно осветление подчертава уникалността на храма и през нощта.

Икономика

Научен и изследователски профил

Департаментът осигурява академичното обучение в единадесет учебни програми в професионално направление „Икономика”. Научната и изследователската дейност на департамента е ориентирана в областта на корпоративните финанси, корпоративното управление, корпоративния маркетинг, международния бизнес и международните финанси.

Департаментът организира постоянен семинар „Икономиката – от слаб до 6 +”, като едно от направленията на научноизследователската дейност, включително чрез привличане на студенти. Той има сключени договори за обмен на студенти по програма Еразъм с университети в Германия, Гърция, Италия, Полша, Португалия, Франция, Финландия, както и рамков договор с Московския държавен лингвистичен университет. Департаментът предлага за обучение съвместни магистърски програми с Международния банков институт и с БАН.

Колективни изследователски постижения

Сборник *Финансови иновации – изследвания и практики*, Нов български университет, С., 2008. Изданието включва разработки върху новите финансови продукти, обединени от понятието "финансови иновации", модели и технологии, оказващи все по-голямо влияние върху икономическото развитие на страната.

Сборник *Финансови решения – изследвания и практики*, Нов български университет, С., 2009. Изданието представя изследвания, посветени на финансовите решения като комплекс от действия с използване на различни инструменти и механизми, осъществяващи влияние върху създаването на акционерна стойност в условията на формиращ се капиталов пазар.

Сборник *Корпоративните финанси в България - днес и утре*, Нов български университет, С., 2010. Сборникът съдържа 26 доклада от едноименна научно-практическата конференция, организирана и проведена през септември 2009 г. Книгата включва статии преподаватели и студенти от различни университети, както и на представители на реалния бизнес.

Сборник *Корпоративните финанси на формиращите се пазари – изследвания и практики*, Нов български университет, С., 2012. Книгата дискутира проблеми на финансовия мениджмънт, паричните и капиталовите пазари, управлението на риска, оценката и управлението на стойността, бизнес оценяването в България, таргетирането на инфлацията при включването на България към Еврозоната, взаимовръзката между основни стойностни измерители на ефективността, валутният риск, оценката на обикновени акции на капиталовите пазари.

Проект „Перспектива за кариерно развитие” - “Развитие на човешките ресурси и насърчаване на заетостта”: BG 2006/018-343.10.01, Phare 2006/HRDPE/GRANTS, договор BG 2006/018-343.10.01-3.10, 12. 2008 г. – 11. 2009, 120 000 евро (външно финансиране 90 хил. евро).

Проект “Академия ББМ - Схема за безвъзмездна финансова помощ”, BG 051PO 001/07/3.3-01, “Разработване на механизъм за училищни и студентски практики”, финансиран от ОП „Развитие на човешките ресурси”2007, ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД 2007 – 2013, Министерство на образованието, 70 000 хил. лв. външно финансиране, начало – 1. 10. 2008, край – 1. 12. 2009 г.

Проект “Развитие на индивидуалното обучение в НБУ: програма за подготовка на тютори”, част от Програмата на Настоятелството на НБУ “За насърчаване на

предприемчивостта и загрижеността в НБУ". Департамент "Икономика и бизнес администрация", БИОХ, БП "Artes Liberales", 2009 – 2011 г.,

Междудепартаментен проект „Място за бъдеще” - интердисциплинен образователен проект за устойчиво развитие и гражданско участие, финансиран от Тръст за гражданско общество за Централна Източна Европа (CEE Trust). Проектът се осъществи от СГС - Щастливеца в партньорство с четири департамента на НБУ, Философски факултет на СУ «Св. Климент Охридски», Коалиция „За остане природа в България“ и Община Чипровци. (1 септември 2008 – 1 септември 2010).

Междудепартаментен проект „Университет на открито” с участието на Проект на Софийско гражданско сдружение “Щастливеца” (съвместни инициативи с ръководството на Природен парк Витоша и WWF) 2010 – 2011 г.

Проект “Бизнес-инкубатор”, съвместно с Български червен кръст. Проектът представя иновативната политика за социално интегриране на маргинализирани хора чрез създаване на заетост от стартиране на самостоятелен бизнес. Целта е студентите в програмите на департамента да консултират и подпомагат лица със статут на постоянно пребиваващи в България, които желаят да кандидатстват за кредити за стартиране на собствен бизнес. Продължителност на проекта: 2013 г.

Проект “Изследване на добавената стойност създавана от интелектуалния капитал в българските публични компании”. Участници: доц. д-р Виолета Касърова, гл.ас.д-р Ралица Димитрова, гл.ас.д-р Красимир Костенаров. В контекста на икономиката, базирана на знанието и човешкия капитал, в изследването се коментира връзката между ученето през целия живот и създаването на стойност за акционерите. Изчерпването на предимствата, осигурявани в последните десетилетия от финансовите ресурси, превръща обучението и натрупването на знания в съвременната епоха в основен източник на икономически растеж и ключов фактор за конкурентоспособност на всяка компания.

Индивидуални изследователски постижения

Димитрова Ренета. *Банки и банково обслужване*, Издателство “Ромина”, С., 2011.

Българската банкова система през последните две десетилетия измина твърде сложен път на развитие и доказва, че играе важна роля в икономическия живот. Въвеждането на валутния борд през 1997 г., последователните промени в банковото законодателство в съответствие с това на Европейския съюз, системата за гарантиране на влоговете не само подобриха финансовото състояние на банките, но и възвърнаха доверието на обществото в тях. В учебника е обхваната в теоретичен и практически план съвременната банкова проблематика, като е акцентирано върху въпросите, които стоят за решаване – повишаване нивото на обслужване на клиентите, активизиране участието на банките на капиталовите пазари и въвеждането на нови съвременни банкови услуги.

Ракарова, Събина. *Икономическата теория в обучението по Бизнес администрация (методика на преподаването във ВУ)*, С., 2012 г.

В монографичното изследване се защитава тезата за значимостта на преподаването на икономическата теория при обучението във висшите училища и, в частност, ключовата роля на методиката на преподаването / обучението по Икономикс за създаване на задълбочени знания и професионални умения у бъдещите специалисти в сферата на мениджмънта и бизнес администрацията. Обсъжда се проблемът за структуриране на съдържанието и обхвата на икономическата теория в учебни курсове, както и за съдържанието на самите курсове.

Стефанов, Стефан. *Неолибералната платформа на прехода към пазарна икономика – особености и последствия*. В: сп. “Икономическа мисъл”, 2003, № 4.

Статията е публикувана и на английски език под заглавие: *The Neo-liberal Platform of the Transition to Market Economy – Specifics and Consequences*. В: “Economic Thought. Institute of Economics at the Bulgarian Academy of Sciences”. Sofia, 2004. Анализирани са в сравнителен план пазарните реформи в страните от Централна и Източна Европа (СЦИЕ) и Китай, както и последствията от тяхното осъществяване. Обоснована е тезата, че доктрината на неолиберализма, която е в основата на Вашингтонския консенсус и дейността на МВФ, е от решаващо значение за въвеждането и утвърждаването на „прорецесионния” модел на прехода към пазарна икономика в СЦИЕ и по-специално в България.

Стефанов, Стефан. *The Competitiveness of the Bulgarian Economy*. В: “South-East Europe Review for Labor and Social Affairs”, Volume 4, Number 3, October 2001.

Статията е публикувана и на български език под заглавие *Преходът към пазарна икономика в контекста на проблема за конкурентоспособността* в сп. “Икономическа мисъл”, № 1, 2002. В текста е анализиран преходът от планова към пазарна икономика у нас в контекста на възможностите за увеличаване на нейната конкурентоспособност. На тази основа теоретично са изведени и противопоставени две стратегии на пазарната реформа: 1) стратегия, ориентирана към увеличаване на конкурентоспособността на националната икономика; 2) преразпределителна стратегия, причиняваща намаляване на конкурентоспособността, поради забавено изграждане на адекватно действащи пазарни институции.

Информатика

Научен и изследователски профил

Научноизследователската дейност на департамент “Информатика” се обединява в няколко направления: теория на кодирането, дигитализиране на информация, мултимедия и компютърна графика, моделиране на естествен език, компютърни мрежи, диференциални уравнения, приложна статистика, образование по информатика / информационни технологии.

Департаментът, заедно с аналогичните департаменти на Университета на Фулда (Германия) и Университета на Бостън (САЩ) издава годишен сборник с доклади, в който се включват статии на преподаватели от трите и други университети, както и изследователски резултати на докторанти и студенти.

Департаментът провежда ежемесечен научен семинар, на който, освен щатни преподаватели и докторанти доклади изнасят представители на ИТ компании и на чуждестранни университети.

По програмата “Еразъм” департаментът има сключени 12 договора за студентска и преподавателска мобилност с университети от европейски страни (Германия, Франция, Великобритания, Белгия, Финландия, Австрия, Турция).

Департаментът по информатика на НБУ провежда годишна международна конференция по информатика и образование по информатика, съвместно с Университета на Фулда и Университета на Бостън.

Колективни изследователски постижения

Теория на кодирането. По този проект е развита теория на линейните кодове над крайни верижни пръстени. Направена е геометрияна интерпретация на този клас кодове като мултимножество от точки в проективни геометрии на Йелмслев. Изследвани са различни конфигурации от точки в такива геометрии (арки, блокиращи множества, спредове), имащи отношение към теория на кодирането.

Диференциални уравнения и приложна математика. Проектът изследва свойствата на решенията на нелинейните параболични уравнения, усредняването на нелинейни параболични уравнения – задача, възникваща при изучаването на процесите в силно нееднородни материали от типа на композитните материали. Развита е подходяща теория на G-сходимостта. Вторият център на изследвания е свойството “регуляризиращ ефект” и свързаните с него, специфични за нелинейните уравнения свойства като крайна скорост на топлинната вълна, и поява на лакуна. Изследват се задачи свързани с точното описание на условията за глобално съществуване на решение и определяне времето на избухване на решението. Изучава се разпространяването на пукнатина под електромагнитно и механично въздействие.

Дигитални библиотеки. Изследвани са архитектурните принципи на институционалните и в частност академичните дигитални библиотеки и създаване на модел на дигитална библиотека с българска народна музика, развитието и прилагането на информационни технологии за създаване на дигитални библиотеки, инструменти и средства за търсене в конкретна научна област. Проектът е насочен към създаването на технологична среда за дигитализация на нотни текстове, специално адаптирана за български народни песни, както и към създаването на модел на хетерогенна база от данни с ноти, текст и музика. Също така проектът цели дигитализирането и съхранението на българско културно наследство, като над 1000 песни ще бъдат дигитализирани и въведени в базата от данни. Теоретично се систематизират песните по критерии: технически, имплицитно-музикални, имплицитно-текстуални, статистически, жанрови и културни.

Астрономия и астроинформатика. Проектът цели дигитализиране на фотографски плаки с астрономическа информация.

Разпознаване на образи. Проектът е насочен към търсене в сканирани текстови документи; разпознаване на невмено писмо.

Образование по математика и информатика. Проектът разработва на методология за образователни изисквания за учебно съдържание; развитие на учебното съдържание по информатика за средно и висше образование; интегриране на ИТ в обучението; електронно обучение; цифрови хранилища

Индивидуални изследователски постижения

Ланджев, Иван. *Codes over Rings*, edited by Patrick Solé (CNRS, France) *Series on Coding Theory and Cryptology - Vol.*, издателство World Scientific, 2009. Книгата съдържа четири обзора по кодове над пръстени, представени като курсове от лекции на Лятната школа "Codes over Rings" в Middle East Technical University, Анкара.

Каракехайов, Здравко. *Сензорни мрежи*, Технически университет, С., 2011. Книгата разглежда основните характеристики на вградените компютри: масов характер на производството, работата в реално време, ниска консумация и висока надеждност. Освен като учебник по дисциплината "Сензорни мрежи", книгата може да се използва и от студенти, докторанти и широк кръг специалисти, които са свързани с проектирането и поддържането на вградени системи и сензорни мрежи.

Data Acquisition Applications. Edited by Zdravko Karakehayov, InTech, Rijeka, Croatia, 2012, <http://www.intechopen.com/books/data-acquisition-applications>. Книгата се състои от 13 глави и е разделена на три части: Индустриални приложения, Приложения в медицината и Научни експерименти. Главите са написани от експерти от различни части на света. Книгата е насочена към проектантите или изследователите в областта на системите за събиране на аналогова информация. Електронен вариант на книгата е наличен в www.intechopen.com.

Zdravko Karakehayov, Knud Smed Christensen, Ole Winther. *Embedded Systems Design with 8051 Microcontrollers*, Marcel Dekker, New York, 1999.

Книгата описва микроконтролерите, разгледани като паралелно работещи процесори и вградени периферни устройства. Също така тя изследва програмирането на асемблерен език за микроконтролера 8051. Други теми в нея са цифровият интерфейс и аналоговият интерфейс. Книгата се занимава също с последователните интерфейси за разпределени системи, както и с проектирането на вградени системи. Разгледана е поредица от примери, които очертават компромисите при различните нива на абстракция.

Калинов, Красимир. *Статистически методи в поведенческите и социалните науки*, Нов български университет, С., 2010. Книгата запознава с принципите на базовите статистически процедури, използвани в поведенческите и социалните науки и помага на нематематиците да навлязат в трудната за тях приложна статистика.

Калинов, Красимир. *Надеждност, валидност и факторна структура на темпераментовия и характеровия въпросник при българската популация*, Нов български университет, С., 2005. Монографията описва резултатите от стандартизацията на Темпераментовият и характеровият въпросник (TCI) за българската популация. Книгата е разделена на две части: основен текст и приложения. Това е направено с цел читателят, който се интересува основно от получените резултати, да не затъне в статистическите и математическите подробности. Предназначена е за студенти, преподаватели и специалисти.

Калинов, Красимир. *Статистически методи в поведенческите и социалните науки*. Нов български университет, С., 2001. Основната цел на книгата е да се изведат принципите за разбиране на базовите статистически процедури, използвани в изследванията в областта на поведенческите науки и науките за човека, да се изградят изчислителни умения, които се изискват при прилагането на статистически методи в реални ситуации.

Маринов, Марин. *Нелинейни параболични уравнения*, Нов български университет, С., 2012. Монографията е посветена на свойствата на решенията на нелинейните

параболични уравнения. Изследва се усредняването на нелинейни параболични уравнения – задача, възникваща при изучаването на процесите в силно нееднородни материали от типа на композитните материали. Развита е подходяща теория на G – сходимостта.

Маринов, Марин. *Матрично смятане с Mathematica*, Нов български университет, С., 2008. В книгата е представена методика за решаване на задачи от линейната алгебра със системата Mathematica. Предложени са неочаквани решения на класически задачи. Разкриват се възможностите на тази компютърна среда за представяне на понятията и логическите конструкции на основните факти от матричното смятане.

Аврам Ескенази, Нели Манева, Петя Асенова, Стефан Додунеков. *Електронното правителство и групите с нисък социален и икономически статус*, БАН, София, 2008. В книгата е представено изследване по проект ELOST на 6-та рамкова програма, въз основа на което се правят препоръки за политиката на увеличаване на заинтересоваността и използването на услугите на електронното правителство сред групите с нисък социален и икономически статус .

Атанасов, Димитър. *Модели на смъртност*. Димитър Атанасов. НБУ. С., 2012.

В книга е представен математическия апарат, с който могат да се моделират процесите на смъртност в популацията, както и някои от основните методи за тяхното изследване. Това, което отличава тази книга, е подходът към проблематиката. В преобладаващата литературата обект на изследването е функцията на преживяване. Тук изследването е фокусирано върху функцията на смъртност. Това дава възможност да се илюстрира по какъв начин определени предположения за процесите на смъртност в популацията или за характеристиките, присъщи на организмите, оказват влияние върху интензитета за настъпване на смърт.

Международни конференции

Международна конференция по информатика и обучение по информатика (съвместна инициатива на Нов, български университет, Университета на Фулда - Германия, Университета на Бостън – САЩ). От 2004 г. конференцията се провежда ежегодно, с видеоконферентна връзка, <http://www.csecs.org/>.

История

Научен и изследователски профил

Департамент „История“ е учреден на 4 февруари 1994 г. Разработва и поддържа бакалавърска програма „История“, магистърска програма „История, политика и религия и две докторски програми: „История на България от Средновековието до наши дни“ и „Нова и най-нова обща история“. Следвайки образователната философия на Нов български университет, програмите предлагат модерен и алтернативен модел на обучение като тематика, интерпретация на фактите и процесите, а и като метод на преподаване. Акцентираща се не толкова на фактологията, а на осмислянето на историческите процеси и тяхното влияние на нашето настояще. По този начин завършилите програмите студенти се формират не само като добри специалисти по история, но и като личности с активна гражданска позиция.

Научноизследователската дейност е насочена в проблематика, която е слабо или почти неизследвана: генезис и актуални проблеми на националните взаимоотношения на Балканите; нации и граници на Балканите; българският парламентаризъм от 1879 г. до сега; история на институциите, история на социалните и политически идеи; религиозните общности в държавната политика и междудържавните отношения (от Средновековието до наши дни). Особен акцент се поставя на темите “Българското общество и българската тоталитарна държава – документи и изследване” и “Българската тоталитарна държава – власт и институции”.

Като неразделна част от своята научна и образователна политика департамент „История“ организира два постоянни научни форума със задължителното участие и на студенти. Всеки месец се провежда семинар под общото заглавие „История и съвременност“. Вече 14 години в гр. Созопол се организира и национална научна конференция под надслов „Историята, като наука, образование и професия“ с конкретна изследователска тема за всяка година. Традиционно се организира и по една международна конференция, както и конференции по конкретни поводи и теми.

Следвайки добрите академични практики на обвързване на изследователската и преподавателска дейност, широко се прилагат в обучението мултимедийни продукти и

се предоставят изобилни учебни материали в специализираната университетска електронно базирана платформа moodle. Характерна особеност е изнасянето на лекции и провеждането на семинари в музеи, архиви и библиотеки, както и провеждане всяка година на най-малко два субсидирани семинара – у нас и в чужбина с лекции от водещи специалисти.

Колективни изследователски постижения

„Извори за българската история“ с подпроект “Документи от архива на БКП”. Проектът е реализиран с финансовата подкрепа на фонд „Развитие на учебните програми, учебния процес и летни университети” на НБУ през 2003 г. Макар и съществувала относително кратко (само 45 г.), българската тоталитарна държава чрез своята идеология и практика има претенция да моделира личността и обществото завинаги. Въпреки нейният крах, идеологизираната система оставя траен отпечатък върху бита и съзнанието на нацията. Настъпилите обществено-политически промени в България след рухването на комунизма, естествено предизвикват интерес за изучаване и преоценка на българското общество и държава в периода 1944-1989 г. Историята на тоталитарното ни минало става част от учебните планове, както в средните училища, така и в университетите. И тъй като най-достоверната картина на миналото се гради върху оригиналите писмени извори, се стига до идеята чрез този проект да се издирят и публикуват електронно, документи от бившия Централен партийен архив, за да се отговори на потребностите на съвременното информационно общество.

“Средновековни графити и монограми от църквата “Св. София” в Истанбул”. Проектът е реализиран през 2006-2007 г. и има за цел документиране и изследване на установени множество средновековни графити с гръцки букви и на кирилица, сред които и изящни монограми в църквата “Св. София” в гр. Истанбул. Изследването на тези графити е възможно да предостави нови сведения за църковната, политическата и културна история на православния свят.

„Кипър и България в периодичния печат. Част I. От Берлинския конгрес (1878 г.) до Балканските войни (1912 г.)“. Международен проект за развитие на научната дейност с външно финансиране между департамент “История” (НБУ) и Научният център при манастира “Кикос” (Република Кипър), реализиран през 2008-2010 г.

„Конституционният въпрос в тоталитарна България (1944-1989 г.)“ Проектът е реализиран през 2008-2009 г. с подкрепата на Централния фонд за стратегическо развитие към НБУ и е с участие на студенти в издирването, подбора и обработката на документи. Информираността на научната и университетската общност, както и на широката общественост по темата за тоталитарното минало на България е условие за създаване на обективно отношение към политиката и практиките на тоталитарната държава. Целта на проекта е въз основа на издирените и обработени документи свързани с изготвянето и приемането на двете конституции на тоталитарната държава в България - Димитровската (1947 г.) и Живковската (1971 г.) да бъде подготвена научно-изследователска студия, проследяваща и разкриваща както явните, така и скрити механизми и мотиви на следваната от Българската комунистическа партия политика за формалното узаконяване на извършените насилствени промени във всички области на държавния, обществен и стопанския живот на страната.

“Българското присъствие в района на Костур през Средновековието и Възраждането” – реализиран 2007-2008 г. За първи път се документират и проучват, в контекста на идейната програма на храмовата декорация, образите на цар Михаил Асен и неговата майка Ирина Комнина в митрополитската църква “Св. Архангели”, в Костур от X-XI в. Направено е и обосновано датиране на вотивната живопис във времето на емигрантството на Ирина и Михаил в двора на Тодор Комнин (1241-45 г.). При онаследяването на родовата власт, западните български земи излъчват в резерв претендент за трона. В тази връзка е направен голям документален материал, който предстои да бъде допълнително проучен и изследван. По време на семинара бе открита и фотоизложба, представяща част от документираната живопис в църквата “Св. Архангели”, Костур, Гърция, с едни от най-хубавите български царски портрети - образите на Михаил Асен и неговата майка Ирина върху западната фасада на храма.

Индивидуални изследователски постижения

Дневници на Учредителното събрание от 1879 г. ИК “Гутенберг”, С., 2004 г.

Съставителство и коментар: Веселин Методиев. Учредителното събрание, свикано на 10 (22) февруари 1879 г. в Търново, поставя началото на съвременната българска държава, както и на представителната демокрация в България. Това оправдава постоянния интерес на историците и политолозите към неговата работа. Донякъде е парадоксално обаче, че протоколите или дневниците на Учредителното събрание рядко са били публикувани, за да станат достояние на по-широк кръг от читатели. Дебатите, които водят в крайна сметка до приемането на Търновската конституция, са поучителни и за съвременна България, която мъчително се освобождава от комунизма, но все още, като че ли не е стигнала до пълноценната демокрация. От позициите не само на историк, но и на пряк участник в политическия и държавен живот на страната, доц. Веселин Методиев ни дава компетентни и обективни преценки за един сложен процес, без който трудно можем да разберем и по-нататъшната история на съвременната българска държава.

Цветков, Пламен. *Европа през XX век. Нов български университет, С., 2003, 2004.*

Събитията и процесите в Европа през XX век се разглеждат хронологично, за да изпъкне по-добре взаимната връзка помежду им и се обръща немалко внимание на средните и малките европейски страни, които в публикациите на тази тема обикновено се игнорират в полза на големите държави.

Цветков, Пламен. *Светът през XX век . Нов български университет, С., 2005 г.*

В предлаганата книга се проследяват най-съдбоносните събития и процеси от историята на човечеството през XX век. През това столетие хората навлязоха в космоса, откриха компютъра, но същевременно се изправиха пред заплахата от ядрено самоунищожение и бяха поразени от нова разновидност на чумата, известна като болестта СПИН. Планетата стана тясна. Във всички страни се уеднаквяват дрехите, битът и храната. Глобализацията, символизирана както от заведенията за бързо хранене “Макдоналдс”, така и от китайски ресторанти, вече има своите яростни противници, но и възторжени привърженици.

Цветков, Пламен. *Светът на мегамитовите. Някои политически и историографски митове на XX век.* Нов български университет, С., 2008. Книгата е посветена на някои основни политически митове, както и на някои митове на историческата памет. Такива са идеите за “съвършено общество”, за “справедливите войни” и за “освободителната мисия” на дадена голяма държава – на първо място Русия. Специално място се отделя на различните тоталитарни митове – комунистическия, националсоциалистическия и фашисткия, като се прави анализ на общата им тоталитарна същност, както и на общия им корен.

Цветков, Пламен. *Народностно потекло и национално самосъзнание.* Нов български университет, С., 2007. Усетът за национална принадлежност продължава да бъде изключително мощен, а в днешния, глобализиращ се свят дори като че ли се засилва. На пръв поглед най-очевидният белег за нацията е общността на езика и потеклото, но твърде много са нациите по света, които сякаш нямат нито общо потекло, нито дори употребяват само един език. В това монографично изследване се прави критичен преглед на някои дълбоко вкоренени клишета и общоприети аксиоми. В нея българските, балканските и славянските национални страсти се разглеждат в контекста на етногенезиса и формирането на нациите в общеевропейски и световен мащаб.

Стоянов, Лъчезар. *Нация, държава и институции.* Студии и статии, ИК „Гутенберг“, С., 2012 г. Представените статии и студии са посветени на голямата тема „Съвременна България“ - как се създават и как действат институциите, кое ги прави устойчиви и кое ги превръща в преходни. Всичко това – пречупено през процеси и събития, давайки сюжетна плътност на изображението - и още нещо много важно, което изследователите често забравят: къде са хората в този калейдоскоп.

Генов, Румен. *Американската революция. Войната за независимост и създаването на федералната република.* Нов български университет, С., 2012 г. Книгата представя чрез автентични исторически документи извоюването на независимостта на североамериканските колонии от Британската империя в резултат от първата модерна революция и формирането на държавността на Съединените щати. Очертана е общата

рамка на събитията от колониалния и революционния период и от началната републиканска история. Дава се възможност на читателя не само да се запознае с оригинални свидетелства от епохата, но и евентуално да стигне до собствени виждания и тълкувания.

Янева, Светла. *Българи – откупвачи на данъци във фискалната система на Османската империя. Към историята на българския делови и социален елит през XIX в.* , Издание на НБУ, С., 2011 г. Монографията изследва една значима и неразработена в историографията тема. Базирана на редица нови, неизползвани източници от наши и чужди архиви, тя спомага за осветляването, от една страна, на практическото функциониране на османската фискална система през XIX в. като същевременно поставя важни аспекти от икономическото и социалното развитие на българите през този период в съвременния им османски контекст.

Историята като наука, образование и професия. Сборник с материали от научна конференция, реализирана с подкрепата на Фонд за стратегическо развитие към НБУ, ИК Гутенберг, С., 2004 г. Опит да се започне диалог по основните проблеми на историческата наука, нейното преподаване и социалната ѝ роля и функции. Тази дискусия е особено необходима, именно сега, защото тя се съчетава с два процеса, които ще имат дълготрайно отражение върху ролята на историческото познание в бъдеще. От една страна, историческото познание е в процес на дълбока деидеологизация и демитологизация, а следователно и на преосмисляне на своите социални функции. Същевременно българското образование и по-специално висшето, неизбежно трябва да се съобрази с извършващите се в момента промени в целия свят – в целите, организацията и в начините на преподаване

Реформацията - история и съвременни измерения. Сборник с материали от международна научна конференция, реализирана с подкрепата на Фонд за стратегическо развитие към НБУ, Нов български университет, С., 2007 г. Дискутирани са различни страни на едно от най-големите религиозни и социално-политически движения в историята на Европа и света.

Етноси, култури и политика в Югоизточна Европа, Юбилеен сборник в чест на проф. Цветана Георгиева, Нов български университет, С., 2009 г. Проблематиката на статиите е свързана с най-актуалните, исторически обусловени проблеми на Югоизточна Европа – етногенезиса на нациите и държавите в региона, тяхната културна специфика и развитието на сложните исторически и политически взаимоотношения в съвременното ни общество.

Културното наследство в съвременния град. Юбилеен сборник посветен на 85-годишнината на ст.н.с. Магдалина Станчева, Нов български университет, С., 2011 г. Проблематиката на статиите в сборника е свързана с изключително актуалните проблеми за културно-историческото наследство, поставяни все по-настоятелно не само от археолози, историци, но и от архитекти, изкуствоведи и цялата наша научна общественост, за да може наистина да се опази за поколенията това, което времето е съхранило през вековете.

Антикомунистическата съпротива в България (1944-1989 г.). Сборник с материали от научна конференция, реализирана с подкрепата на Фонд за стратегическо развитие към НБУ (23-24 март 2011 г.) Електронно издание на НБУ, С., 2012 г. Сборникът разбива мита за липсата на съпротива срещу комунистическия режим в България. Той е свързан с едноименна конференция, която се провежда в НБУ на 5 март 2011 г. В НБУ. Намерението на събитието е то да стане стъпка от един по-широк дискуссионен обществен форум за преосмисляне на близкото ни минало.

Годишници на департамент „История“. *История и съвременност*, т. 1, Нов български университет, С., 2007 г.; том 2, Нов български университет, С., 2009 г. (електронно издание), том 3, Нов български университет, С., 2012 г. (електронно издание); том 4, Нов български университет, С., 2012 г. (електронно издание). Следвайки академичните традиции, идеята е на страниците на това издание, да се представят преди всичко научните изследвания на преподавателите от департамента,

представящи алтернативни и новаторски интерпретации на историята – и като проблематика, и като методология на научното дирене. Същевременно се предоставя възможност за изява на всички български и чуждестранни учени, които искат да споделят своите новаторски идеи. В него са обособени и две постоянни рубрики: „Първа публикация“, имаща за цел да представи най-добрите студентски разработки, и „Докторски публикации“, представящи постиженията на младия изследовател.

Кино, реклама и шоубизнес

Научен и изследователски профил

Департамент “Кино, реклама и шоубизнес” е създаден през 1993 г. като общност на творци и преподаватели в областите “кино и анимационна драматургия”, “режисура”, “операторско майсторство”, “изобразителни изкуства”, “графичен дизайн”, “анимационно кино”, “дигитални средства за създаване на изображения”, “фотография” и “реклама”. Департаментът организира кинофестивали и изложби, на които представя продукцията на свои преподаватели и студенти. Сред приоритетните проекти на департамента е и дейността на “Киноклуб НБУ”, който с ежеседмичните си прожекции, както и чрез срещи с известни български и чужди творци се превърна в един от основните културни центрове на НБУ.

Публичните изяви на департамента са широко познати сред професионалната колегия, академичната и културната общественост. Създадените в рамките на университета аудиовизуални произведения периодично се експонират на вътрешни, национални и международни форуми. Департаментът е награждаван многократно от национални и международни институции.

Студентите от програмите на департамента активно се включват в изпълнението на творческите проекти на департамента, сами инициират нови проекти със студентско участие. Участват в международни и национални конкурси със собствени проекти и филми.

Колективни изследователски и творчески постижения

Научна конференция “Новото българско кино - регионално явление или част от европейския културен процес”, 2006 г. В конференцията се обсъждат процесите в съвременното българско кино. Във връзка с нея е публикуван сборник, който е достъпен като електронно издание в сайта на НБУ.

Кръгла маса “Реклама 2010”. Конференцията се провежда в гранд-хотел “София” на 30 март 2010 г., с подкрепата на “CIELA Soft and Publishing”, медиен партньор - списание “Sign Cafe”.

Научна конференция “Дисертационният труд - предизвикателства, стандарти”. Конференцията се провежда на 12 юли 2012 г. Нейната цел е да дискутира критериите за оценка на дисертационния труд.

Семинар “Визуални изкуства”. Това е постоянен семинар, който се води от различни преподаватели. Негови гости са изявени автори и професионалисти в областта на изкуствата и културния мениджмънт. Сред тях са режисьорите – аниматори Даниел Счехура и проф. Никола Майдак - директор и основател на международния фестивал “Балкананима” в Белград, Иза Везжбинска, директор на международния фестивал “Реанимация”, проф. д-р Хени Лайденфрост, Волфганг Кентемих, главен редактор на телевизия “MDR”, Германия; Дейвид Сифкин, съветник по въпросите на културата в Американското посолство, Маарет Коскинен, биограф и изследовател на Ингмар Бергман, Херберт Шварце – селекционер за страните от източна Европа на фестивала в Оберхаузен.

Семинар “Ново българско кино” - друг постоянен семинар на департамента, който следи случващото в съвременното кино у нас.

“Филмотечни семинари”, които протичат в сътрудничество с Българската национална филмотека. Сред гостите са Иван Черкелов, Людмил Тодоров, Иглика Трифонова, Милена Андонова, Румяна Петкова, Стефан Командарев, Малина Петрова, Анри Кулев, Юлия Кънчева, Андрей Паунов, Елдора Трайкова.

“Киноклуб НБУ”. Началото на семинара е поставено на 4 декември 2013 г. с прожекцията на филма “Красив ум”. Годишно се прожектират повече от 50 български и чуждестранни филма.

Ежегоден студентски кинофестивал на НБУ. Той има 16 издания. Целта му е да представя най-доброто от произведенията на студентите. Към кинофестивала има съпътстващи изложби на студенти от програмите “Графичен дизайн” и “Фотография”.

“Анимационна работилница”. Събитието се провежда ежегодно в с. Варвара. Участие в работилницата през 2010 г. вземат световноизвестните аниматори Прийт и Олга Пярн. През 2011 г. водещи на работилницата са Жан Люк Шлок и Карин Мирал.

Международна специализирана изложба “Международни фотографски срещи, гр. Пловдив. В тази ежегодна изложба редовно вземат участие преподаватели и студенти от програмите на департамента.

Международен фестивал на късометражното кино “В Двореца”, гр. Балчик. Ежегодно в рамките на фестивала се селектират филми на студенти от програмите на департамента.

Фотоизложба “Студентски мигове”. За участие в изложбата се избират 300 снимки на студенти, които представят актуалното състояние на обучението по фотография в университета.

Индивидуални изследователски и творчески постижения

Христова, Светла. *Да напишем киносценарий*, Нов български университет, С., 2003. Книгата разглежда елементите от сценарийната структура (идея, тема, конфликт, характер, диалог, хронотоп, жанр и стил, композиция) като допринася за съвременното им обогатяване чрез практически упражнения, провокирайки и теоретичното им разширяване.

Христова, Светла. *Сценарийният сюжет (Проблеми на практическото обучение по сценарийна техника)*, Нов български университет, С., 2010. Трудът изследва поетиката на киносценарийния сюжет и принципите на киноезика. Чрез основни идеи в наратологията се аргументира тезата, че всеки сценарен сюжет съдържа културни и художествени механизми, характерни за по-ранни етапи от развитието на човешката словесност, които днес са динамично трансформирани и претворени, за да изпълнят активни естетически и социокултурни функции в киносценария.

Христова, Светла. *Киносценарият – написване и пренаписване*, Издателство “Сиела”, С., 2012. Книгата изследва процеса на писане и пренаписване на киносценария стъпка по стъпка като теория и практика, представя утвърдени стандарти и изисквания за преподаване в сценаристиката.

Шишманова, София. *Цифрови камери*, Нов български университет, С., 2002. Учебник за студентите от различни кино и телевизионни и компютърни програми, както и за учениците в коледжите и техникумите по електроника, радио и телевизия. Изложеният материал е конструиран така, че да бъде разбираем и полезен и за всички специалисти, работещи в областта на телевизионното и видео производство.

Предов, Динамир. *Увод в художествената фотография*, Издателство на Нов български университет, С., 2006. Изследването си поставя за цел да анализира и систематизира необходимите елементи, изграждащи едно завършено произведение на художествената фотография.

“Загадката “Ведя Словена” – документален филм на проф. Анри Кулев, 90 мин., премиера: май, 2011 г. Проектът за филма е реализиран с подкрепата на Централния фонд за стратегическо развитие на НБУ. Филмът е документален разказ за нестихващите спорове около книгата “Ведя словена”.

"Покривите на Пекин" – документален филм с режисьор Константина Гуляшка, оператор: проф. Людмил Христов, 100 мин., премиера: декември, 2009 г. Проектът за филма е подкрепен от Централния фонд за стратегическо развитие на НБУ. Филмът е посветен на историята на дипломатическите отношения между Република България и Китайската народна република.

Масови комуникации

Научен и изследователски профил

Департамент „Масови комуникации“ е между първите департаменти на Нов български университет. На 11 март 1991 г. стартира с четири курса първата му учебно-квалификационна програма „Пъблик рилейшънс (Връзки с обществеността)“, последвана от програмите „Продуцентство в средствата за масова комуникация“ и „Персонифицирана аудиовизуална журналистика“. От академичната 1997/1998 година бакалаврите получават възможност да продължат в магистърска програма „Управление на масовите комуникации“ и две години по-късно - в магистърска програма „Управление на връзките с обществеността“. По същото време се открива и докторската програма „Масови комуникации“. През академичната 2008/2009 година НБУ, чрез департамент „Масови комуникации“ е един от 6-те университета, разработили и стартирали магистърска програма в Консорциум „Геерт Хофстеде“ – „Master of International Communication“, подкрепена от Европейската комисия за висше образование. През академичната 2013/2014 година програмата е преработена и с титула „Master of Business Communication“ дава възможност на студентите от НБУ за един обменен семестър по Еразъм в няколко университета на държави, членки на ЕС.

От 1996 г. департаментът издава *Годишник на департамент „Масови комуникации“*, в който се публикуват научноизследователски студии на преподаватели и докторанти, проекти и курсови разработки на студенти, преводни специализирани материали и се представят завършилите през текущата година бакалаври, магистри и доктори. През 2006 г. департамент „Масови комуникации“ за първи път в НБУ издава електронен годишник.

От 1999 г. всяка година се организира „Лятна школа по връзки с обществеността“, а от 2006 г. - пролетни и есенни научни конференции. Докладите и обсъжданията на Лятната школа и конференциите се събират в сборници или се поместват в електронната страница на университета. През 2004 г. започва да функционира постоянният департаментен семинар „Знания за ПР практики и журналисти“.

Колективни изследователски и творчески постижения

„Г-н Гладстон и българите”, филм; 56 минути. Документален филм-портрет на английския държавник, писател и интелектуалец, баща на либерализма и четири пъти министър-председател на Великобритания, чиято политическа съдба по необичаен начин се преплита с възраждането на българската нация. Един опит за реабилитация на Гладстон и приноса му българската кауза, незаслужено омаловажавани по време на Студената война. Ръководител на проекта: проф. д-р Михаил Мелтев. Проектът е подкрепен от ИА „Национален филмов център” към Министерство на културата. На 18-ти фестивал на Българското документално и анимационно кино „Златен ритон” – Пловдив, 2010 г. - той печели награда на Българската национална филмотека „за изключителен кинематографичен и аналитичен авторски поглед към парещите следи от близкото ни минало”. Филмът „Г-н Гладстон и българите” открива фестивала на българската култура в Лондон на 1 ноември 2012 г..

Филмът е коментиран в следните текстове:

Davis Phil. *The Bulgarian Horrors’: Gladstone’s Bulgarian Legacy*, www.novinite.com, 30. 12. 2009.

Димитрова, Геновева. *Гладстон, книгите, хората*, в. Култура, бр.19, 21. 05. 2010.

Гранитова, Татяна. *Историята на българите и Европа вплетени в личността на един велик държавник*, в.. Класа, 17.05.2010.

Филмът „Г-н Гладстон и българите” ни учи да не забравяме историята си, www.cross-bg, 17.05.2010

Павлова, Венета. *Нов филм отдава почит на Уилям Гладстон*, www.bnr.bg , 04.07.2010.

Научна конференция „Тероризъм, медии, сигурност”, организирана през 2007 г. с ръководител проф. Толя Стоицова, д.н. В конференцията вземат участие преподаватели и професионалисти от НБУ, СУ „Св. Климент Охридски“, Академия на МВР, Евразийския университет „Николай Гумилев“, Астана, Казахстан, Военна академия „Г. С. Раковски”, Министерството на отбраната, ВИПОНД и БАН, както и 21 студенти и докторанти.

Индивидуални изследователски и творчески постижения

Мелтев, Михаил. *Телевизията – културна индустрия*. Издателство “Титра”, С., 2007. Книгата представя телевизията, която е както част от съвременната култура, така и от съвременната индустрия. Читателят има възможност да разбере телевизионната продукция, да проучи последователността на етапите в телевизионното производство и да придобие поглед върху финансирането на телевизионния продукт.

Мелтев, Михаил. *Кино и електронни медии*, Нов български университет, С., 2012. Книгата е разделена на две части: в първата е представено *„възникването, състоянието и структурата на филмовата индустрия”*, а във втората – *„радиото и телевизията като организация, управление и програмиране”*. Концентрирано е описано възникването и развитието на киноиндустрията в САЩ и процесите в Европа. Представени са европейските механизми за стимулиране на аудиовизията. Следва анализ на структурата на трите сегмента на киноиндустрията: производство, разпространение и показ; отделя се специално място за етапите на продуцирането на филмовия продукт.

Книгата получава номинация на за най-добра книга за 2013 на Филмовата академия в раздел „Книга - филмова теория, история и критика”. Книгата е рецензирана в следните текстове:

Петкова, Надя. *НБУ и филмовата академия*, в. Университетски дневник, бр.4, 2013.

Попова, Невелина. *Кино и електронни медии на Михаил Мелтев.*, БТА, сп. ЛИК, бр. 08. 08. 2012.

Стоицова, Толя. Лице в лице с медиите. Въведение в медийната психология. Издателство “Просвета”, С., 2004. Книгата представя модерната теория на комуникациите. Нейната цел е да се интегрира разбирането на личността и различните лице в лице ситуации на всекидневното общуване с не по-малко сложната медийна ситуация, използваща новите дигитални технологии и интернет.

Tolya Stoitsova, Howard Pollio, Anne Shnellen. Life and Death in a Time of Terror, Нов български университет, С., 2011. Книгата представя медиен анализ, основан на психолингвистична методика, разработена от авторите на книгата. Основната тема, отразяването на тероризма в пресата, е провокирана от терористичните атаки на 11 септември 2001 г. в Ню Йорк и Вашингтон.

Маринов, Руси. Кризисен мениджмънт, Нов български университет, С., 1999. Книгата изследва кризисния мениджмънт и неговата роля в съвременните общества. Анализират се подходите за управление на кризата и комуникационните програми и платформи по време на бедствия и кризи. Книгата е рецензирана в:
Сборник *Пъблик рилейшънс и конфликти в демократичното общество*, Университетско издателство “Св. Климент Охридски”, С., 2000.
Милушев, Лъчезар. *Кризата: управленски аспекти и възможности*, изд. “Европрес”, Пловдив, 2008.

Маринов, Руси. Стратегически комуникационен мениджмънт (Проблеми на мрежовата комуникация), издателство Сиела, С., 2005. Книгата разглежда базови принципи на комуникационната стратегия и предлага примерен се модел за провеждане на информационни стратегически анализи. Книгата е представена в:
Филева, Петранка.. *Блоговете в комуникационния мениджмънт на медийната организация*, Newmedia21, 07. 02. 2012.
Петев, Тодор. *От Европа на нациите към Европа на културите*, сп. Медии и обществени комуникации, бр. 1, декември 2008.

Стоянов, Росен. Конфликтен дискурс, масмедии и политика. Нов български университет, С., 2009. Книгата показва как в глобализацията се свят, масмедииите се превръщат в основен източник на напрежение. Ролята на медиите като мощно средство за информация, забавление, култура и образование се преобразува в тенденция за

преднамерената им употреба като източник на въздействие и управление на създавания именно чрез самите тях нов глобален комуникационен свят.

Стоянов, Росен. *Медиа бележки*, Нов български университет, С., 2011. Книгата включва текстове, анализиращи техниките на политическата комуникация. Тя разглежда конфликтите като социална реалност, сложните взаимовръзки между съвременната реклама и пропагандата. В текста място намира и анализирането на процеса на превръщането на телевизионната реалност в реалност на политиката.

Бошнакова, Десислава. *Политическите комуникации в мрежата 2.0*, Електронен Годишник на департамент „Масови комуникации“, Нов български университет, С., 2009. Книгата проследява как новите форми за комуникация навлизат в политическите комуникации, на новите стратегии за комуникация, както и на присъствието на политиците в електронното пространство.

Летни школи

Летни школи по Пъблик рилейшънс. Провеждат се ежегодно. От стартирането им през 1999 г. техните сесии включват лекции, доклади, академични презентации и научни съобщения на лектори и преподаватели от страната и чужбина. Школите са част от програмите по връзки с обществеността в НБУ.

Музика

Творчески и изследователски профил

Творческите изяви и изследвания на департамент „Музика“ са в областта на музикално-сценичните жанрове – класическа и популярна музика, опера, балет, фолклор, както и в сферата на художествената практика и интегрирането на музиката и новите компютърни технологии. Департаментът разработва обучение по оперна и балетна режисура, компютърни системи в музиката – компютърно музициране, тонрежисура, класическа и джаз китара, танцово изкуство, управление и продуцентство. Сътрудничеството на департамент "Музика" с български и международни организации осигурява актуален обмен на знания и идеи в областта на съвременното музикално и танцово изкуство.

През 2010 г. е акредитирана с най-висока оценка докторската програма „Музика” по научната специалност “Музикознание и музикално изкуство”. Програмата има два модула: теоретичен – „Музикознание и музикално изкуство“ и изпълнителски „Музикално изпълнителско майсторство“ (модул, който е уникален за България, тъй като за първи път у нас е акредитирана докторска изпълнителска програма).

Наградите и изявите на преподавателите от департамент „Музика” са разнообразни – спечелени от проекти, включително и такива от Европейската общност, с финансовата подкрепа на фонд „Култура“ и Столична програма „Култура“.

Колективни изследователски и творчески постижения

“Академичен оркестър “Орфейс” е формация към департамент „Музика”. Той е създаден през 2007 г. Идеята за създаването е на световноизвестния цигулар проф. д-р Марио Хосен, който е и негов артистичен директор. Оркестърът е дирижиран от авторитетни музиканти Ханс-Орг Шеленбергер, Филип Бернолд, Донг-Сук Канг, Ерих Хьобард, Йоел Матиас Йени, Гюнтер Пихлер, Найдено Тодоров. За периода от своето формиране оркестърът има над 40 участия в България и Европа. През 2011 г. е издаден юбилеен диск „20 години НБУ“ с изпълнения на Академичния оркестър в сътрудничество с най-добрите български и чуждестранни музиканти. Продуцент на проекта е доц. д-р Милена Шушулова-Павлова. Дискът включва запис на: Концерт № 20 KV 466, d-moll, от Волфганг Амадеус Моцарт за пиано и оркестър; Концерт за цигулка, пиано и струнен оркестър, d-moll, от Феликс Менделсон-Бартолди; Концерт, C-dur, BWV 1064 от Йохан Себастиан Бах; Concierto Barocco от Георги Арнаудов и Вариации на тема рококо за виолончело и оркестър оп. 33 от Пьотр Илич Чайковски. Диригенти на оркестъра са Найдено Тодоров и Йоел Матиас Йени. Солисти са: Доминик дьо Вилиенкур – световноизвестен виолончелист, композитор и диригент, изпълнител, свирещ на майсторски бароков инструмент «Галиано» от 1754 година, Милена Моллова – пиано, почетен професор на НБУ, и световноизвестния пианист и камерен изпълнител Адриан Йотикер. Партньори на проф. Хосен при изпълнението на Тройния концерт от Бах са две от най-изявените студентки по цигулка в НБУ Росица Чопева и Жаклин Прейс. За изпълнението и записа на същия концерт маестро Хосен кани за басо контину и орган проф. Явор Конов, д.н.

“Интерактивно образователно ателие за музика и изобразително изкуство” е проект, в който се съчетават образование, творчество и социална активност. Желанието му е да се привлича публика от млади хора. Програмата на проекта е част от поредица образователни концерти, семинари и представления върху различни теми. Той е продължение на проекта «Отворено образование», осъществен през академичната 2010/2011 година, съвместно с Националния институт «Софийска филхармония».

“Фолк – джаз формация на НБУ” е университетски акапелен студентски смесен хор, член на Българския хоров съюз. Хорът е създаден през 2002 г. по идея на доц. Георги Петков. Изпълнява авторска музика с подчертано българско звучене, съчетаващо жанровата музикална хибридность, характерна за постмодернизма в съвременната световна музикална култура, музика в стил “фолк-джаз” и класически произведения за академичен студентски хор. За периода 2007-2012 г. формацията е изнесла над 70 концерта. Хорът печели национални и международни награди, участва в телевизионни и радио продукции.

Форум-фестивал “Вселената на компютърната музика” е единственото по рода си събитие за популяризиране, развитие и учебни практики в областта на електронната, електроакустичната и компютърната музика в България. Започва да се провежда от 2001 г. Негов организатор е проф. д-р Симо Лазаров. Участници са както професионални музиканти и теоретици в областта на електронната музика от академичната музикологична общност, преподаватели и други, така и дебютиращи творци, включително студенти – автори и изпълнители на електронна музика. Провежда се ежегодно в София и едновременно в гр. Атланта (САЩ). Основното послание на организаторите проф. д-р Симо Лазаров и Хауърд Уиршъл (САЩ) е приобщаването на млади творци в сферата на електронната музика, разширяване на техния културен и творчески хоризонт, установяване на взаимни контакти и формиране на широк поглед към изкуството, което включва артефакти от различни художествени сфери.

„Вълшебната флейта“, опера от В.А.Моцарт, е ко-продукция на НБУ с Държавна опера Стара Загора и Оперно-филхармонично дружество Русе - спектакъл с участието на студенти-солисти и преподаватели от департамент „Музика“, осъществен с финансовата подкрепа на Фонд за стратегическо развитие на НБУ и фондове „Развитие

на учебна дейност“ към различните факултети на университета. Проектът има сценична премиера на 15 февруари 2008 г., 14 декември 2008 г. и 02 юни 2009 г. с диригент Веселин Байчев и режисьор Симеон Симеонов. Постановката участва в Международен фестивал „Охридско лято 2008“ (Македония) с театрализирано концертно изпълнение на 16 юли 2008 г.

Постановки на камерни опери със солисти студенти от департамент „Музика“: „Меховете“ от Джорджо Ферари и „Телефонът“ от Джанкарло Меноти с премиера на 20 март 2008 г. в зала „Средец“, София. „Ливиета и Траколо“ от Дж.Б.Перголези (първо изпълнение в България) и „Кантата за кафето“ от Й.С.Бах в зала „Средец“, 24 март 2009 г. Департаментът е поканен да участва във Фестивала на оперното и балетно изкуство в Стара Загора на 08 юни 2008 г. в драматичен театър „Гео Милев“, Стара Загора с три от камерните опери, които са представени и в Университетски театър на НБУ на 15 юни 2010 г. Всички камерни опери се дирижират от Веселин Байчев, режисьор е Симеон Симеонов.

„**Така правят всички**“, опера от В.А.Моцарт, е съвместен проект на НБУ и Оперно-филхармонично дружество Русе със солисти – студенти от департамент „Музика“. Диригент е Веселин Байчев, режисьор Симеон Симеонов. Премиерата е на 6 март 2009 г. Реализирана е с финансовата подкрепа на Централен фонд за стратегическо развитие към Настоятелството на НБУ.

„**Мадам Бътерфлай**“, опера от Джакомо Пучини, е съвместен проект на НБУ и на Държавна опера Стара Загора със солисти – студенти от департамент „Музика“. Диригент е Деян Чобанов, режисьор доц. д-р Нина Найденова. Премиерите са на 28 януари и 23 март 2010 г. Операта е реализирана с финансовата подкрепа на Централен фонд за стратегическо развитие към Настоятелството на НБУ.

„**Сватбата на Фигаро**“, опера от В.А.Моцарт, е ко-продукция на НБУ и Държавна опера Русе, със солисти – студенти от департамент „Музика“ и с диригент Веселин Байчев. Премиерата е осъществена на 18 февруари и 2 март 2010 г. с финансовата подкрепа на Централен фонд за стратегическо развитие към Настоятелството на НБУ.

„**Вълкът и седемте козлета**“, мюзикъл за деца и възрастни от Александър Владигеров, е постановка на НБУ със студенти-солисти от бакалавърска програма „Музика“, с режисьор на продукцията доц. д-р Нина Найденова. Реализирани са многобройни представления в Университетски театър на НБУ през 2010 и 2011 година.

„**Цар и водопроводчик**“, сатирична буфо-опера от Димитър Вълчев, е съвместен проект на департамент „Музика“, департамент „Театър“ и Университетски театър НБУ, включен в програмата на Арт-фестивал форум „Вселената на компютърната музика `2010“, режисьор проф. Румен Цонев, д.н.. Ко-продукция на НБУ и БНР като премиерата е осъществена на 01 декември 2010 г. Буфо-операта е играна многократно на сцената на Университетски театър. Поканена е и на Варненско лято 2010 г.

„**Пимпиноне**“, опера от Георг Филип Телеман е съвместен проект на департамент „Музика“ и Клуб „Омега Uni“ към Студентски съвет, в който участват студенти певци и инструменталисти от програма „Музика“ с режисьор студент-дипломант Йоана Бозаджиева, с композитора Любомир Денев. Премиерата е в Университетски театър на 6 юни 2011 г.

„**Любовен еликсир**“, опера от Гаетано Доницети, е с участието на студенти от департамент „Музика“, програма „Танцов театър“, департамент „Дизайн и архитектура“ и курсисти от ЦПО. Постановката е представена на крепостта „Бабини Видини кули“ с Видинска филхармония, с диригент Деян Павлов и режисьор доц.д-р Нина Найденова на 08 юли 2011 г. Представления на операта се реализират и в Държавна опера Русе с диригент Найденов Тодоров и режисьор доц. д-р Нина Найденова на 3 и 28 февруари 2012 г. и на 22 май 2012 г.

„**Коронацията на Попея**“, опера от Клаудио Монтеверди, е първо изпълнение на операта в България, в рамките на международния фестивал „Мартенски музикални дни“ в Русе. В нея участват студенти от департамент „Музика“ с диригент Драгомир Йосифов и режисьор Симеон Симеонов. Премиерата е на 24 март 2012 г. в Русе – Доходно здание, зала „Европа“, а на 25 март операта е представена и в Университетския театър на НБУ. На 16 юли 2012 г. тя е поканена и в международния фестивал „Софийски музикални седмици“, зала БИАД.

„Рита“, опера от Гаetano Доницети, е изцяло студентски проект на НБУ със солисти, режисьор и сценограф. Участват студенти от департамент „Музика“. Премиерата е в залата на Университетски театър на 06 юни 2012 г. Режисьор е студентката Елена Стоянова.

Проект за джаз и поп музика „Студентите на Нов български университет представят музиката на Том Жобим“ (“Tom Jobim performed by students from New Bulgarian University”), съвместната продукция на НБУ с Бразилското посолство в София по случай 80 години от рождението на Антонио Карлос Жобим, реализиран през 2007 г. Работа на студенти и преподаватели от департамент „Музика“ с финансовата и духовна подкрепа на посолство и посланика на Бразилия.

Индивидуални изследователски и творчески постижения

Краев, Георг. *Пъзелът фолклор – насам & натат.* Издателство на Нов български университет, София, 2007. Книгата изследва теми, свързани с фолклорното слово, лицедейството, маската, маскирането, седенкарските игри, обредите, фолклорния наив и фолклорния кеф, кафенето. Книгата е коментирана в: Александрова, Н. *Да наддумаши фолклора*, 24 часа. bg, 04. 01. 2012.

Шушулова-Павлова, Милена. *Теоретичното наследство на Андрей Стоянов. Източници, аспекти, проекции.* Издателство “Аскони”, София, 2007. Книгата анализира наследството на големия клавирен педагог и основател на българската клавирна школа Андрей Стоянов. Тя е избрана за „Книга на годината 2009“ на Съюз на българските композитори. След предоставянето на книгата на Народна библиотека „Св.Св. Кирил и Методий“, поради проявен интерес и я изпрати на следните библиотеки – партньори: Конгресна библиотека – Вашингтон, Университетска библиотека – Сиатъл, Национална библиотека – Париж, Руска държавна библиотека – Москва, Национална библиотека – Санкт Петербург.

Дьо Бросар, Себастиан. *Речник по музика (II, 1705).* Издателство Ниба Консулт, София, 2010. Превод и коментари Явор Конов. Книгата представя за първи път в България първият не само френски, но и първи европейски речник по музика

(термини), написан на говорим език – френски. Книгата е избрана за „Книга на годината 2011“ на Съюз на българските композитори. Книгата е рецензирана в следните текстове:

Арnaudов, Г. *Хроника на изобретяването на съвременното музикално мислене*, в. Култура, 42 (2615), 8.

Впечатляваща премиера на „Себастиан дьо Бросар: Речник по музика“, Литературно-рекламна агенция „Лири“, 23.06.2011 г.

Кръгла маса около Явор Конов, <http://www.nbu.bg/index.php?l=2436>, 2011 г.

Вачева, М. *Дворецът „Версай“ отвори врати за български учен*, 24 часа. bg., 04.01.2012 г.

Майсторски класове и летни школи

Международен майсторски клас на проф. Райна Кабаиванска. Райна Кабаиванска е Doctor Honoris Causa на НБУ и провежда майсторски класове в Нов български университет от 2001 г. През 2002 г. основава фонд „Райна Кабаиванска“, който присъжда национални и международни стипендии за обучение по оперно пеене. До 2013 г. са проведени 13 Международни майсторски класа. Всеки от тях завършва с Гала-концерт. Стипендианти на фонд „Райна Кабаиванска“ са над 50 български и чуждестранни изпълнители. През 2010 г. по идея на проф. Райна Кабаиванска и под егидата на Нов български университет стартира проектът „Райна Кабаиванска представя свои студенти на световната оперна сцена“ с операта „Бохеми“ на Пучини, в която участват студенти от Майсторския й клас от България и Италия. След блестящото представяне на стипендиантите на проф. Кабаиванска в шест спектакъла на операта „Бохеми“ в Софийската опера през 2010 и 2011 г. През 2012 г. те реализират и два спектакъла в Театро комунале „Лучано Павароти“ в Модена, Италия. През декември 2012 г. е осъществен и втори оперен спектакъл - „Вертер“ на Жул Масне, в партньорство между Нов български университет, Софийската опера и Театър „Ла Моне“ в Брюксел, Белгия. През 2012 г. Българската национална телевизия излъчи филм „Школата Кабаиванска“. Мениджър на проекта е Георги Текев, изпълнителен директор на НБУ и продуцент на майсторските класове на проф. Райна Кабаиванска в България.

Майсторски клас на проф. Людмил Ангелов, пиано. През периода 2010-2013 г. са проведени 4 майсторски класа: „200 години от рождението на Шопен“ (2010); "Клавиърните произведения на Шопен и Лист" (2011); „Големите пианисти-композитори“ (2012 и 2013). Всяка година най-добрите участници се представят на Гала-концерт в зала "България" и един от тях получава възможност за концерт в рамките на Международния музикален фестивал в Толедо, Испания.

Майсторски клас «Арфата – извор на вдъхновение» на проф. Сузана Клинчарова, преподавател в Парижката консерватория, се провежда за първи път в Нов български университет през 2012 г. в сътрудничество с Национално музикално училище „Любомир Пипков“ и Международен фестивал „Софийски музикални седмици“. Майсторският клас завършва с мултимедиен интерактивен спектакъл с участието на департаментите „Музика“, „Изящни изкуства“, „Театър“, „Кино реклама и шоубизнес“ на НБУ. Освен проф. Клинчарова в проекта участва и творчески екип: проф. Людмил Христов, доц. д-р Милена Шушулова, доц. Елена Иванова, доц. д-р Георги Арnaudов и студенти от програмите по музика, пластични изкуства, кино и телевизия. Майсторският клас е проведен с финансовата подкрепа на Централен фонд за Стратегическо развитие на НБУ.

Лятна музикална джаз академия на НБУ. Тя е насочена към джаза, поп музиката и класиката, към импровизацията и интерпретацията и към изпълнителското майсторство. В периода 2009-2012 е провеждана четири пъти. В рамките на академията майсторски класове имат: проф. Милчо Левиев (България/САЩ), Вики Алмазиду (Гърция). Всяка година има различни гостуващи преподаватели: проф. Глен Ферис – (САЩ), Стоян Янкулов-Стунджи (България), Чико Фрийман (САЩ), Аарън Гоулдбърг (САЩ), Петър Славов (България/САЩ). Майсторските класове завършват по традиция с Гала концерт на най-добрите студенти в Sofia Live Club, Националния дворец на културата. Фонд „Милчо Левиев & Вики Алмазиду“ дава частични и пълни стипендии на участници в академията за по-нататъчно обучение по джаз.

Международни научни конференции

Докторантска конференция с международно участие „Млад научен форум за музика и танц“ се провежда 7 поредни години в периода 2006-2012 г.: на първата бяха

представени 10 доклада, на втората – 12, на третата – 27, на четвъртата – 25, а на петата – 34 доклада, на шестата – 48 доклада, на седмата – 49. Докладите от конференцията се издават в сборници – периодично издание на департамент „Музика“. До момента са издадени 7 сборника с финансовата подкрепа на Фонд „Учебни програми“ при Магистърски факултет, Фонд за стратегическо развитие на НБУ и Национален фонд „Култура“. Подборът на научните изследвания се извършва от редакционна колегия (хабилитирани лица, преподаватели в НБУ), които са рецензирали и редактирали представените научни публикации.

Награди на студентите по композиция

Емерих Амбил – студент по композиция на проф. Стефан Драгостинов, който през 2009 г. печели първа награда на Първия международен конкурс по композиция „София-2009“ с „Ария и токата“ за струнен оркестър. През 2010 г. взема първа награда на Международния конкурс по композиция „Еуфония“ в Брюксел за произведението „Rosswell“ за соло виолончело. Творбата „Rosswell“ е изпълнена за първи път в Брюксел, в Кралската академия по изкуствата. През 2012 г. има две втори награди (първа не е присъдена) на Международния конкурс по композиция „Млади дарования“ в София за творбите му „Токата“ за пиано, и „Прелюд, Тенория и Епитаф“.

Сара Костадиновска от Македония, студентка по композиция също на проф. Стефан Драгостинов в Нов български университет. През 2012 г. на Международния конкурс по композиция „Млади дарования“ печели трета награда с произведението „Три теста“ за цигулка, виолончело и арфа. През 2011 г. е отличена с първа награда на Втория конкурс по композиция „Борис Христов“ в София с песента „Петро, лъо, Петровленко“ за нисък глас и арфа.

Данаил Танев – студент по композиция на проф. Стефан Драгостинов в НБУ. През 2009 г. печели трета награда на Първия международен конкурс по композиция „София-2009“ – за създаване на нови произведения за Ансамбъл „Софийски солисти“. Наградата се отнася за творбата му за „Фрагменти“, предназначена за струнен оркестър. Данаил Танев е ученик и на Ангел Заберски-син в специалност "Поп и джаз пиано". Отличието на Д. Танев е представено в: *Триумф на школата на проф. Стефан Драгостинов*, в. „Труд“, 13. 04. 2012.

Национална и международна сигурност

Научен и изследователски профил

Центърът за изучаване на рисковете и сигурността е създаден като учебно-практическо и изследователско звено към НБУ от 23 септември 2003 г. С неговото институционализиране се полага началото на обучението в НБУ в областта на сигурността и отбраната. На 21 февруари 2012 г. центърът е преобразуван в департамент “Национална и международна сигурност”.

Програмите на департамента осигуряват приемственост на обучението в трите степени на образование – бакалавър, магистър и доктор и са без конкуренция у нас. През 2007 г. всички програми на Центъра получават акредитация от Националната агенция за оценяване и акредитация с най-висока оценка за максималния шестгодишен период. През 2011 г. акредитацията е потвърдена при извършения следакредитационен контрол.

Бакалавърска програма „Гражданска и корпоративна сигурност” стартира като самостоятелна програма през 2009 г., с две специализации: „Защита на обществения ред” и „Сигурност и охрана в частния сектор”, от учебната 2012/2013 г. се обогатява с още една специализация - „Информационна и документална сигурност”. От академичната 2013 / 2014 г. департаментът предлага нова бакалавърска програма „Регионална и общинска сигурност”/с две специализации „Регионална сигурност и противодействие на престъпността“ и „Управление на риска при регионални кризи и конфликти/, в която се подготвят кадри в сферата на сигурността на областно и общинско ниво.

От създаването на департамента досега е налице устойчива тенденция на увеличаване броя на студентите в бакалавърските и магистърски програми, както и в програмите за продължаващо обучение. Студентите провеждат стажове в Министерство на външните работи, Военна академия “Г. С. Раковски”, Академия на МВР, Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет, Министерство на вътрешните работи и Национална асоциация на фирми за търговска сигурност и охрана.

Департаментът развива научна и изследователска дейност и участва в международни и национални проекти. В периода 2004-2006 е организирана научна конференция „Балканите и НАТО”. От 2009 г. се провежда ежегодно научно-приложна конференция „Стратегии и политики за сигурност”, в която участват изявени професионалисти в сектора за сигурност,

преподаватели и докторанти и се издава сборник с изнесените доклади. Сред инициативите на Центъра е провеждането на кръгли маси и дискусии по проблемите на националната и международната сигурност.

Колективни изследователски постижения

Наука , образование, сигурност. Десет години образование по сигурност в НБУ: състояние и перспективи пред обучението в условия на динамична и труднопредвидима среда".С., 2013, Изд. На НБУ. Сборникът обединява доклади от юбилейна международна научна конференция. Докладите са фокусирани върху две от стратегическите приоритетни области за университета: развитие на учебните програми по сигурност на базата на натрупания и споделен опит с представители на български и чуждестранни университети, институти и институции с ангажименти към обучението и реализирането на студентите, обучаващи се по програмите за сигурност в НБУ; развитие на изследователската дейност в служба на обществото.

Стратегии и политики на сигурност. Издателство "Български форум по сигурността", С. 2010, ч. 1 и 2, съст. Димитър Йончев. Сборникът обединява доклади, представени на международна научна конференция. В него са представени проблемите на сигурността в съвременния свят и се предлагат ефективни решения.

Двадесет години бизнес в сигурността. Нов български университет, С., 2011. Сборникът включва текстове, представени на Национална кръгла маса. В него е анализиран една малко коментирана в академичните среди у нас тема: частния охранителен бизнес.

Индивидуални изследователски постижения

Георгиев, Христо. *Политика на сигурност на Република България в началото на ХХІ век*, Нов български университет, С., 2011. Книгата представя цялостно виждане на мястото на специфичната дейност по гарантиране на сигурността на Република България в общия контекст на обществените процеси и закономерности в национален, регионален и глобален мащаб. Тя синтезира дългогодишните изследвания на автора върху политическите, институционалните и правни аспекти на националната и международна сигурност.

Радулов, Николай. *Разузнавателен анализ*. Издателство АСИ Принт. С., 2013. Книгата е първи опит за акумулиране, подреждане и осмисляне на информацията, свързана с провеждането на разузнавателния анализ. В книгата са описани методически указания и сценарии, които могат да бъдат ползвани в практическата дейност на бъдещите анализатори.

Радулов, Николай. *Специални разузнавателни средства*, Издателство „АСИ принт”, С., 2010. Специалните разузнавателни средства са предмет на интерес у нас от дълго време, доколкото информацията за тяхната злоупотреба се изнася често в средствата за масова информация, независимо от опитите на специалните служби да тушират или прикрийт избухналите въз основа на станалите известни факти и скандали. Тук тази материя се разглежда от академична гледна точка. Книгата е предназначена за студенти, изучаващи националната сигурност и противодействието срещу престъпността, както за всички, които се интересуват от тези въпроси.

Радулов, Николай. *Национална (не)сигурност*, издателство „АСИ принт”, С., 2012. В центъра на вниманието е системата на Министерството на вътрешните работи. Читателят е въведен в подробностите на отделните проблеми, на опитите на ръководството и на служителите да ги решават и, разбира се, начините по които всичко това се представя пред обществото. Авторът не е отбягнал ежедневните тревоги и страхове на хората, опитва се да ги разгледа обективно и да предложи как да се преодоляват проблемите, някои от тях придобили вече хроничен характер.

Йончев, Димитър. *Равнища на сигурност*, Нов български университет, С., 2008.

Книгата запознава студентите с основните идеи и направления в изследванията в сферата на сигурността на различни равнища. Сигурността е широко познавателно поле на обществеността, ограничено от отношенията, свързани с явни или скрити практики по нейното поддържане. Широтата на обекта предполага интердисциплинарния характер на изследването.

Йончев, Димитър. *Разузнаване*, Нов български университет, С., 2006. В учебника е предложен съответен език, който интерпретира професионалните термини, но и се опитва да обвърже в една оптика, в една перспектива многообразните поведенчески фигури в разузнаването. С този учебник се отговаря на една социална поръчка, оформила се през последното десетилетие.

Йончев, Димитър. *Теория на скритото присъствие*, Нов български университет, С., 2002. Тази книга е път на мисълта в процеса на изследване и систематизиране на едно обширно и многопластово пространство, което се отличава с ярки специфични черти. Книгата е теоретична систематизация, на т.н. „теория на преднамереното пряко скрито присъствие“, която понякога в текста се определя или като „секретология“ или като „специална теория“.

Каракънева, Юлиана. *Киберсигурност – основни аспекти*, Нов български университет, С., 2013. Книгата въвежда студентите и читателите в тази нова област на сигурността, породена от приложението на компютърните технологии в отбраната и сигурността.

Бахчеванов, Георги. *Система за национална сигурност (Държавни институции и оперативни компоненти)*, Издателство на Военна академия "Г. С. Раковски" С., 2007. Книгата проследява системата на държавните институции, осъществяващи

националната политика на сигурност. Анализира проблемните полета на това взаимодействие.

Дойков, Ненко. *Управление на високорискови операции за неутрализиране на терористични заплахи и инциденти с опасни материали*, Издателство “Проджект мениджмънт груп”. С., 2013. Разглежда структурите и организацията за управление на високорискови операции в отговор на терористични заплахи и системите за реагиране при възникване на радиоактивно замърсяване.

Нова българистика

Научен и изследователски профил

Департамент „Нова българистика” е учреден през 1994 г. с първи ръководител проф. д-р Александър Кьосев. В периода 1998-2010 ръководител на департамента е проф. Михаил Неделчев, в периода 2010-2012 – проф. Мони Алмалех, д.н., а от май 2012 г. – доц. Пламен Дойнов, д.н.

За годините на своето съществуване департамент „Нова българистика” постоянно отговаря на едно силно предизвикателство – методологическо и тематично да обновява традиционна специалност като българската филология, да я отваря към по-широко социокултурно изследователско поле, към новите динамики в образователната сфера. Една от реализираните стратегии на департамента е да въвлече актуалната литература в цялостната си изследователска и образователна дейност. Това става както чрез работата на писателите и поетите, членове на департамента, така и чрез други популярни днес, български писатели, които изнасят лекции, правят беседи и литературни четения – всичко това под наслов „Писателите в Университета”.

Департаментът се превърна във водеща институция в областта на изследванията на литературата от епохата на комунистическия режим в България. Чрез десетки научни форуми и издания изследователите от Департамента диктуват тенденциите в проучването на най-новата и съвременна българска литература.

Към департамента действат постоянен „Литературен семинар”, Литературноисторическа школа, Лятна школа по творческо писане (с майсторски

класове по поезия и проза и клас по критика и публицистика), Академичен център за православна култура и литература, Образователни пътувания.

Преподавателите от департамента са автори и на редица авторски изследвания, монографии, сборници със статии с влияние в литературоведския и в хуманитарния контекст у нас и в чужбина; техни както научни, така и художествени произведения са публикувани в САЩ, Русия, Франция, Унгария и други страни; двама от тях са редактори на основните периодични издания на НБУ – списанието за университетска култура „Следва” (главен редактор: гл. ас. д-р Биляна Курташева) и на вестника на НБУ „Университетски дневник” (доц. д-р Морис Фадел – член на редакционния екип).

Колективни изследователски постижения

Научноизследователска програма „Литературата на Народна република България (1946–1990)”. Програмата, разработена от доц. Пламен Дойнов, д.н. стартира през април 2008 г. и за четири години се развива като най-авторитетния проект в България за изследване на литературната история на комунизма. Програмата има за цел да опише, реконструира и изследва авторски присъствия, архиви, структури, институции, текстове и контексти, които да очертаят и прояснят литературата, литературното поле и литературния живот в периода на НРБ. Резултатите се публикуват в три издателски поредици – „Библиотека „Личности“, „Литературата на НРБ: история и теория“ и „Червено на бяло: Литературен архив на НРБ“, в които досега са отпечатани 16 колективни сборници и авторски изследвания.

Проект „Годините на литературата”. Проектът действа от 2006 г. и фокусира изследователското внимание върху конкретна „юбилейна година” от календара на XX век. Чрез синхронни срезове в една конкретна знакова година се очертават нови възможности за писане на различна литературна и културна история. Под ръководството на проф. Михаил Неделчев и доц. Пламен Дойнов, д.н. са проведени конференции за 1956 г., 1907 г., 1968 г., 1989 г., 1910 г., 1925 г., 1962 г., като резултатите от тях са публикувани в едноименни научни сборници, включени в поредица „Годините на литературата“.

Проект „Атон в българската култура и словесност”. Проектът се реализира от 2003 г. в сътрудничество с Център за славяно-византийски проучвания „Проф. Иван Дуйчев”

и Американска фондация за България. Под ръководството на проф. Михаил Неделчев се работи по опазване на българското културно наследство на Света Гора – Атон, за създаване на университетски дигитален фотоархив, който включва всички манастирски комплекси и някои от по-големите скитове, изготвя се база данни от сканирани книги и материали и визуализирана библиография за Света гора. Част от резултатите са представени в отделни статии и студии в периодиката, както и в романа на Емилия Дворянова *Земните градини на Богородица* (2006).

Проект „Програма Българистика”. Това е международен проект от 2002 г., действащ по договор между НБУ и Московския държавен лингвистичен университет. По него се разработват учебни програми по български език, култура, литература и превод български-руски език. Ръководител на проекта е доц. д-р Татяна Фед с участници доц. д-р Ирина Георгиева, д-р Галина Куртева, гл. ас. Владимир Игнатов и др. Негови основни резултати са откриването на специалност „Българистика“ в МДЛУ (Русия) и продължаващият академичен обмен на студенти и преподаватели.

Индивидуални изследователски постижения

Advertisements: Signs of femininity and their corresponding color meanings (Рекламите: Знаци за женственост и кореспондиращите им значения на цветовете). Дългосрочен (от 1999 г.) международен проект между БАН и Департамент за социология и антропология – Тел-Авивски университет, реализиран от проф. Мони Алмалех д.н. Резултатите са публикувани в авторската му монография *Advertisements: Signs of femininity and their corresponding color meanings* (2011).

“История на Народна република България“ и “НРБ от началото до края“. Два мащабни проекта на Института за изследване на близкото минало – София, в които участва доц. Пламен Дойнов, д.н. Резултатите са публикувани в двете едноименни колективни монографии през 2009 и 2011 г.

Критическото наследство на българския модернизъм.. Проект, ръководен от доц. Едвин Сугарев, д.н. и реализиран към Институт за литература на БАН в периода 2005-2009 г. Резултатите от него са представени в четиритомно академично издание: три

тома с критически статии и манифести на българските модернисти и един том, посветен на техния съвременен прочит и интерпретация.

Превод и преход. Българската литература в превод 1989-2010 г. Проект, чиито съавтор и съорганизатор е гл. ас. д-р Биляна Курташева. Той към независимата фондация „Следваща страница” (Next Page, www.npage.org) и се осъществява в периода 2009-2011 г. Проектът включва изработване на библиография на преводите на българска литература в чужбина през периода на прехода, case studies за преводната ситуация в няколко страни/езици, обзореи текст и препоръки към заинтересованите институции.

Индивидуални изследователски постижения

Неделчев, Михаил. *Литературноисторическата реконструкция*, издателство “Просвета, С., 2011. Книгата въплъщава една нова теория на литературната история с конкретни наблюдения и анализи върху ключови български автори и произведения. Артистичен синтез на оригинални идеи и каузи, които Михаил Неделчев налага през последните десетилетия на радикални ценностни пренареждания в литературния канон.

Неделчев, Михаил. *Цензурираните класици*, издателство “Сиела”, С., 2011. Книгата показва, че цензурирането дори и на най-големите български писатели е системна практика в социалистическата епоха. Пренебрегват се, укриват се от читателите значими произведения на класиците и при съставянето на техните събрани съчинения; нарушава се заявената логика на самото това „събиране“. С представянето на цялото това посмъртно насилие над първенците на духа, „Цензурираните класици“ съществено разширява представите за българската литературна класика.

Неделчев, Михаил. *Двете култури и техните поети*, Нов български университет, С., 2012. Книгата разглежда двете култури от късната социалистическа епоха – културата на юрнатото с идеологически основания време и културата на стоическата нормалност. В нея се анализира творчеството и поведението на поетите, живели достойно, постигнали моралния си и литературен авторитет дълготърпеливо, с вяра във

високата мисия на поета, която в епохата на НРБ не се е продала за титли и за изчезнали сега безследно големи тиражи.

Дойнов, Пламен. *Българската поезия в края на XX век*, издателство “Просвета”, С., 2007 (два тома). Двухтомно, първо по рода си панорамно изследване на българската поезия след 1989 г. Характеризира се с мащабност и изчерпателност, със стремеж да се представи всичко, което създава образа на поетическите 90-те години на XX век.

Дойнов, Пламен. *Българският соцреализъм: 1956, 1968, 1989*, издателство “Сиела”, С., 2011. Книгата представлява първото цялостно изследване на българския литературен социалистически реализъм с акцент върху кризите на комунизма, проявени и като ключови години на литературата. Доктрината и системата на соцреализма са анализирани в поредица от синхронни срезове в зоната на трите кризисни години (1956, 1968, 1989), обогатени с хроники и периодизации, в които се посочват главните събития и тенденции, проявени в литературата на НРБ.

Дойнов, Пламен. *Алтернативният канон: Поетите*, Нов български университет, С., 2012. Книгата въвежда и обоснова на различни описателно-интерпретационни равнища понятието „алтернативен канон“ и подлага на аналizationsонни изпитания неговата проблематична персоналистичност. На фокус е поставено творчеството на емблематични поети – Константин Павлов, Николай Кънчев, Биньо Иванов, Стефан Гечев, Иван Теофилов, Иван Динков, Христо Фотев, Иван Цанев, Екатерина Йосифова – девет литературни личности, които очертават ядрото на алтернативния канон в българската поезия от епохата на НРБ.

Фадел, Морис. *Животното като литературна провокация: “анималистиката” на Емилиян Станев*, Нов български университет, С., 2010. В книгата се изследват произведенията на Емилиян Станев, занимаващи се с животното и животинското. Не само се предлага интерпретация на литературния материал, но и се подлагат на разглеждане фундаменталните теми за човешкото, животинското и природата.

Ефтимов, Йордан. *Двойното дъно на класиката*, Издателска къща «Хермес», Пловдив, 2010. Сборникът с десет студии представлява не само нов прочит на творби на училищни класици, но е и новаторски по отношение на интердисциплинността с

текстове, съвместващи историята на литературата с историята на медицината, историята на понятията, стилистиката и идеологическата критика.

Ефтимов, Йордан. *Тук лежи заекът*, издателство «Сиела» , С., 2010. Уникален за българската култура сборник с некролози и пътеписи за Сюзан Зонтаг, Джером Селинджър, Джон Ъпдайк, Йосиф Бродски, Питър Стросън, Волфганг Изер, Уейн Буут, но също и за Ивайло Петров, Йордан Вълчев, Йордан Радичков, Константин Павлов, Христо Калчев, Кембълът – личности и творци, за които в книгата говори откровено, без ръка зад гърба.

Ефтимов, Йордан. *Божествената математика: Тревожната хетероклитност на българския символизъм*, издателство «Просвета», С., 2012. Книгата е посветена на най-динамичните художествени и метатекстови изяви на българския символизъм до началото на 20-те години на XX в. Авторът ревизира две от най-важните монументализирани вече клишета – че символизмът притежава музикален език и че този език е способен да изрази един краен субективизъм.

Курташева, Биляна. *Антологии и канон: антологийни модели на българската литература*, издателство “Просвета”, С., 2012. Една антологийна история на българската литература от възрожденския блян по антология до първите ОФ сборници след 1944 г., четени през актуалния теоретически опит на канона днес.

Алмалех, Мони. *Ивритско-български речник*, Издателска къща “Труд”, С., 2004 (1 издание), 2011 (2 издание). Обемният том съдържа 26 000 думи, свободни и фразеологични словосъчетания и изрази от различни области на живота - религия, история, ежедневен бит, литература, техника, наука и др.

Алмалех, Мони. *Цветът в Петокнижието. Езикова картина на света*, Университетско издателство “Св. Климент Охридски, С., 2006. След разработка на цветовата теория тук се пристъпва към темата за езика на цветовете в Стария завет. Сравняват се ивритският и българският текст, а за помощ са привлечени данни от първите преводи на различни езици – Септуагинта (старогръцки), Вулгата

(народолатински), Версията на крал Джордж (английски), преводът на Мартин Лутер (немски), достъпни за масовия читател старобългарски и руски източници.

Алмалех, Мони. *Светлината в Стария завет*, Издателска къща “Кибеа”, С., 2010. Книга, в която чрез етимология, съпоставително езикознание, текстови анализ и съвременни научни теории и методи се разглежда цветът в Библията.

Алмалех, Мони. *Библейското магаре*, Издателска къща «Кибеа», С., 2011. Христос влиза в Ерусалим на “дете на магарица” в качеството си на еврейски цар. И това е, за да изпълни традицията – Давид има “царска магарица”, а Соломон е помазан за цар на “диво магаре”. Книгата дава отговори на множество въпроси и разбулва загадки около образа на магарето в Библията.

Георгиева, Ирина. *Темпоралные предлоги в русском и болгарском языках и их синонимия*, Издателство “Херон-Прес”, С., 2004. Монографията е посветена на актуално и много дискутирано в научните среди понятие като метазик, който в труда е приложен при съпоставителния анализ на темпорални предложни конструкции в българския и руския език .

Георгиева Ирина. *Денонощието като част от модела на цикличното време в българската и руска езикова картина на света*, С., 2009. Книгата е посветена на проблема за езиковата картина на света. Ценностен принос на работата е съпоставителния анализ на българската и руската темпорална лексика.

Дворянова, Емилия. *Освен литературата*, Издателство “Парадигма”, С., 2011. Книга, която въвежда читателя “от другата страна езика”, но и го потапя в изговарянето на един свят, познат за ценителите на творчеството на авторката. Основните проблеми, са музиката, християнската естетика, изобразителното изкуство, женското писане.

Книги на членове на департамента, преведени в чужбина

Емилия Дворянова. *Passion ou la mort d’Alissa*, Editions fédérop, Paris, 2006.

Емилия Дворянова. *Les Jardins interdits*, Editions Aden, France, 2010.

Дойнов, Пламен. *Le temps d’un café*, Paris, 2006.

Дойнов, Пламен. *Kávéköltemények*, Budapest, 2007.

По-важни награди на членове на департамента

Доц. д-р Емилия Дворянова: награда „Христо Г. Данов” (2007) в категория „Художествена литература“ за романа *Земните градини на Богородица*.

Доц. Пламен Дойнов, д.н.: награда за поезия „Иван Николов“ (2004) за стихосбирката *Кафепоеми*; награда „Аскеер“ (2006) в категория „Съвременна българска драматургия“ за пиесата *Гласовете на другите*; награда „Христо Г. Данов“ (2012) в категория „Хуманитаристика“ за монографията „Българският соцреализъм: 1956, 1968, 1989“; награди за поезия „Николай Кънчев“ (2012) и Националната награда на името на Иван Николов (2012) за стихосбирката *София Берлин*.

Гл. ас. д-р Йордан Ефтимов: Национална награда за поезия на името на Иван Николов за стихосбирката *Сърцето не е създател* (заедно с Оля Стоянова), 2013.

Летни школи

Лятна школа по Творческо писане с ръководител доц. д-р Емилия Дворянова се организира всяка година в НБУ. Резултатите от нея са десетки публикации в периодични издания, както и в самостоятелни авторски книги на млади автори. Студентите, посещавали тази школа стават носители на награди от престижни литературни конкурси и награди (като наградата за разказ „Рашко Сугарев”), много от тях по-късно са приети да следват в магистърската програма „Творческо писане“ на НБУ.

Списание «Следва»

«Следва. Списание за университетска култура» е хуманитарно издание на Нов български университет. Главен редактор е гл. ас. д-р Биляна Курташева от департамент «Нова българистика». Списание то излиза от 2000 г., до момента има издадени 27 броя. Периодичността му е две книжки годишно (по една на семестър - пролетна и есенна). Целта му е да популяризира каузата на НБУ и изобщо на

либералното частно образование, да отваря академичното поле към публичността. Ориентирано е преди всичко към науките за човека, комуникациите и изкуствата. Тонът на списанието съчетава четивността и академизма, насочено е към академичната наред с една по-широка аудитория. Публикуват се както специализирани статии и части от изследвания в областта на литературата, философията, културологията, историята на изкуството, така и публицистика, текстове на студенти. Списанието поддържа постоянни рубрики за театър, кино, визуални изкуства, академични пътувания, творческо писане, паметта за близкото минало и др. Графичният дизайн е на Надежда Олег Ляхова. Във всеки брой се публикуват работи на студенти по фотография в НБУ. Сред авторите на списанието са Боян Манчев, Богдан Богданов, Вера Траянова, Венцислав Занков, Владимир Димитров, Геновева Димитрова, Георги Господинов, Емилия Дворянова, Ирина Генова, Йордан Ефтимов, Камелия Николова, Михаил Неделчев, Морис Фадел, Мариана Мелнишка, Христо Тодоров, и многи други. Публикуват се и значими преводни текстове – на българисти като Мари Врина-Николов и Джузепе Дел Агата, на харвардския шекспировед Стивън Грийнблат и др. Във в. «Култура» Марин Будаков нарича «Следва» “най-доброто университетско издание у нас...».

Политически науки

Научен и изследователски профил

Департамент „Политически науки“ съществува от 1991 г. Днес той предлага бакалавърски и магистърски програми на български, френски и английски език, докторски програми на български и английски език, и разработва магистърска програма на руски език.

Научноизследователската дейност на департамента е концентрирана в организацията и провеждането на международни и национални конференции; развитието на активна публикационна дейност; разработването на изследователски проекти; поддържането на три изследователски семинара с множество български и чужди гости; динамичното развитие на Центъра за миграционни изследвания и Център “Жан Моне”.

Семинарът “Политически дебати” функционира регулярно с чуждестранни и български участници. При голям интерес преминават периодичните кръгли маси след изборите – парламентарни, местни и европейски. Успешно работи и докторският

семинар. Центърът за европейски бежански миграционни и етнически изследвания (CERMES) си поставя за цел разработването на учебни програми и изследвания в областта на миграционните, бежанските и етническите проблеми; развитието и укрепване на принципите на толерантност и интеграция; популяризирането на правата на бежанците, имигрантите и малцинствата; повишаването на обществената осведоменост по въпросите на миграцията и предоставянето на убежище. Центърът издава единствената специализирана в страната поредица “Миграционни и бежански изследвания”, в която са публикувани книгите *От етничност към миграция*, *Фигурите на бежанеца*, *Да бъдеш чужденка в България*. Редовно функционира и академичният семинар “Миграционна политика”.

Център „Жан Моне” има за определяща цел да развива изследвания и академични програми в областта на институционалното развитие на Европейския съюз и спецификата на управление, същността, ролята и еволюцията на Единния европейски пазар и общите политики, динамиката на Икономическия и валутен съюз и стратегията на неговото разширяване. Неотменна част от основната цел е утвърждаване ценностите на солидарност, субсидиарност и регионализация в европейски контекст и повишаване на интереса и гражданската чувствителност на академичната общност към предизвикателствата на европейската интеграция и достойното място на България в интеграционния механизъм. Центърът е разработил и осигурява единствената в България магистърска програма „Европейско управление”.

Към департамента са създадени и две младежки организации - "Клуб франкофони по политически науки", която организира семинара “Франкофонски дебати”, и Клуб “Нова дипломация”.

Колективни изследователски постижения

Гражданското и политическото участие. Във връзка с тази проблематика са реализирани следните проекти: „**Да бъдеш политик в България**” (финансиран от НБУ, 2008 г.); „**Европейски избори 2009**” (финансиран от НБУ, 2009 г.); „**Парламентарни избори 2009**” (финансиран от НБУ, 2009 г.). В рамките на проектите са публикувани книгите:

Анна Кръстева, Антоний Тодоров (съст). *Избори 2009: европейски, парламентарни, кметски*, Нов български университет, С., 2010.

Кръстева, Анна (съст). *Българският политик: щрихи към портрета*. Нов български университет, С., 2010.

Анна Кръстева, Толя Стоицова (съст). *Първа година европейска България избори и образи*, Нов български университет, С., 2008.

Анна Кръстева, Антоний Тодоров (съст). *Местни избори 2007*, Нов български университет, С., 2008.

Във връзка с темата за гражданското и политическото участие са книгите на **Антоний Тодоров** *Граждани, избори, партии. България 1879-2009* (С., 2010) и на **Евгения Иванова** *Българското дисидентство* (С., 1997). Както и статиите и студиите на **Иван Начев** *Политическата кампания на Президентски избори 2001 - съюзи, сблъсъци и победи* (В: *Етническите малцинства в Президентски избори 2001*, С., 2002), на **Добрин Канев** *Трудният път към институционализация на българския парламент* (В: *Българската политология пред предизвикателствата на времето. Сборник в чест на 60-годишнината на проф. Георги Карасимеонов*, С. 2010), *Трудният път на трансформация на БСП* (В: *Преходът*, С.2011), на **Антоний Тодоров** *Българската политическа култура и гражданско участие*, (С. 2011), на **Антоний Гълъбов** *Елитите на "прехода" и съпротивата срещу европейската модернизация на българския дневен ред* (В: *Научни трудове, книга 1, Европейски колеж по икономика и управление*, Пловдив, 2006), на **Георги Проданов** *Подходи в изследванията на рекрутирането на елита* (Електронен архив на НБУ, 2011), *Проблеми на генезиса и перспективи за развитие на българския политически елит* (В: *сборник „20 години българска политология“*, С.,. 2006), *Политически лидери и политически елит*, (В: *„Годишник на Сдружение на стипендиантите на Сасакава в България.*, С.,. 2006).

На чужд език са публикациите:

Gueorguieva P. 1989 *Sonrasinda Bulgaristan'da Sosyal Diyalog*, in *Sendikal Guvence, is Guvenligi ve Sosyal Diyalog Baglaminda Avrupa Birligi Muktesebatina Turkiye'nin Uyum Sureci ve Bulgaristan Orneg Projesi*, ATMER, Dokuz EylulUniversitesi, Izmir, Turquie (Le Dialogue social en Bulgarie apres 1989), 2007, pp. 144-152.

Kanev D., *Government Formation in Bulgaria (1989 - 1993) and Political Culture and the Prospects for Democracy*“, In: *Founding Elections in Eastern Europe: The 1990 Election to the Bulgarian Grand National Assembly and the 1991. Analyses, Documents and Data*, Ed. by G. Karasimeonov. Edition Sigma Berlin, 1997.

Kanev D. *Political Change in Bulgaria: Interpreting the 2009 General Elections Results*, Southeast European Review, vol. 13, 1/2010, pp. 41-54.

Lothar Krempel, Cancho Ganchev, Margarita Shivergueva, *Now to View Structural Change: The Case of Economic Transition in Bulgaria*, Max-Planck Institute for the Study of Societies, Cologne, Germany, 2003.

Todorov A. *Où en est la droite? La Bulgarie*. Fondapol, 2010

Todorov A. *The Role of the Parties in Accession to European Union*, Sofia, Center for the Study of Democracy, 1999.

През 2010 г. департаментът създава два проекта, финансирани от Националния фонд “Научни изследвания”. Първият е **“Качеството на демокрацията в България: демократичен консенсус и гражданско участие”**, който е във фазата на подготовка на мащабна колективна монография. Вторият е по програмата **„Идеи“** и е на тема **„Е-гражданство“**, който също е в процес на приключване след многобройни публични изяви, включително интернет базираната виртуална агора за дискусии и обмен на мнения.

Сравнителните политически изследвания. В това направление се открояват сборниците, резултат от международни научни конференции, издадени на френски език:

Krasteva, A. et A. Todorov (dir). *Conflits, confiance, démocratie*. Sofia: NBU, 2004. (и българско издание: Анна Кръстева А., Антон Тодоров (съст.). *Конфликти, доверие, демокрация*, Нов български университет, С., 2005.)

Krasteva, A. et A. Todorov (dir). *Modernisation, démocratisation, européanisation: la Bulgarie et la Roumanie comparées*. Sofia: NBU, 2006.

Krasteva A. et A. Todorov (dir). *L'engagement citoyen*. Sofia: NUB, 2009.

В областта на сравнителната политика работят предимно Анна Кръстева, Петя Георгиева, Добрин Канев и Антоний Тодоров, Евгений Дайнов. Книгата на под редакцията **Анна Кръстева (съвместно с Франческо Привитера) *Democratisation in postcommunist transition processes in the 90s: lights and shadows*** (Ravenna: Longo Editore, 2006) е със силен международен отзвук. А монографията на **Евгений Дайнов *Три лица на тиранията: Александър Лукашенко. Ислам Каримов. Владимир Путин*** (С., 2008) е безпрецедентно сравнително изследване на три постсъветски държави. В областта на сравнителните политически изследвания е и книгата на **Добрин Канев (в**

съавторство с Лиляна Канева) *Социалистически и социалдемократически идеи – от началото до съвременността* (С., 2011). Както и публикациите на чужд език:

Gueorguieva P. *La nation, la citoyenneté et l'Etat à travers les interprétations des partis de la droite radicale populiste des pays d'Europe centrale et orientale*. In: Rouet G. (dir.) *Nation, culture et entreprises en Europe*, Paris, l'Harmattan, Collection " Local Global", 2011, pp. 49-66.

Gueorguieva P. *Le rôle des partis politiques en Europe centrale et orientale pendant la période de l'entre-deux-guerres*. In: J.-M. De Waele (ed), *Partis politiques et démocratie en Europe centrale et orientale*, Editions de l'Université Libre de Bruxelles, Bruxelles, 2002, pp. 35-53.

Gueorguieva P. *Questionnement sur le clivage "anciens-communistes - anticomunistes en Bulgarie*. In: J.-M. De Waele (ed), *Les clivages politiques en Europe Centrale et Orientale*, Editions de l'Université Libre de Bruxelles, Bruxelles, 2004, pp. 269-285.

Глобализация и международни отношения. Във връзка с това направление са издадени няколко монографии, резултат от международни конференции. Например колективната монография, следствие от международен колоквиум, под редакцията на Анна Кръстева и Антоний Тодоров *Глобализацията и новите граници на политическото* (С., 2005), излязла на френски език (*La mondialisation et les nouvelles limites du politique*, Sofia: 2004), както и монографията на Соня Хинкова *Дипломация и политика в международните системи "Метерних" и "Реалполитик" (Международните отношения през XIX век)* (С., 2012) .

Откроява се също поредицата книги, свързана с международните конфликти в Близкия изток:

Майер, Мира. *Петролът в Близкия изток*, Нов български университет, С., 2011.

Майер, Мира. *Ислямските движения в Близкия изток*, издателство "Парадигма", С., 2009.

Майер, Майер. *Политическа география на Близкия изток*, Нов български университет, С., 2009.

Отделна насока тук са и изследванията върху международните отношения на Балканите, където работят най-вече Соня Хинкова и Иван Начев:

Хинкова, Соня. *Югославският случай (Етнически конфликти в Югоизточна Европа)*, издателство "Критика и хуманизъм", С., 1998.

Хинкова, Соня. *Предпоставки за конфликти в Югоизточна Европа*. В: сборник “Алтернативи на политиката за сигурност на Република България в условията на демократичен преход”, издателство “Албатрос”, С.1998.

Nachev I. *Bulgarian Foreign Policy in the Neighbourhood on the brink of the 21st century: between identity and solidarity*. In: *Identities and Solidarity in Foreign Policy: East Central Europe and the Eastern Neighbourhood*, Edited by Elsa Tulmets, Prague 2012

Миграционни и бежански проблеми. В контекста на това направление е създаването и развитието на Центъра за европейски бежански миграционни и етнически изследвания (CERMES) под ръководството на проф. Анна Кръстева. Той реализира множество проекти и инициативи, включително международни. Центърът осъществява първото колективно изследване за бежанците в България (Кръстева, Анна (съст) . *Фигурите на бежанеца*, Нов български език, С., 2006). Както тази, така и другите публикации бързо се превръщат в референтни книги:

Кръстева, Анна (съст). *Имиграцията в Българи*, IMIR, С., 2005.

Кръстева, Анна (съст). *От етничност към миграция*, Нов български университет, С., 2004.

Krasteva A., A.Kasabova, D. Karabonova (eds). *Migrations from and to Southeastern Europe*, Ravenna: Longo Editore, 2010.

Krasteva A. (ed). *Immigration and integration: European experiences*, Sofia: Manfred Worner Foundation, 2008.

Анна Кръстева е била координатор за България на голям международен проект в тази област: “Европейски проект по 6-та рамкова програма „NEWS (Network on ethnicity and women scientists)” под ръководството на Н. Уали от Университета в Брюксел, 2006 – 2007.

Индивидуални изследователски постижения

Политическа теория и практика. В това поле работят Добрин Канев, Евгений Дайнов, Момчил Баджаков, Антоний Гълъбов и Антоний Тодоров. Сред посъществените публикации могат да се посочат:

Тодоров, Антоний. *Елементи на политиката: трактат върху политическото*, Нов български университет, С., 2010.

Тодоров, Антоний. *Модерната политическа мисъл*, Издателство “Планета 3”, С., 2001

Баджаков, Момчил. *“Политическата коректност” срещу либералната толерантност*, издателство “Фабер”, С., 2010.

Канев, Добрин (съст.). *Учебник по политически мениджмънт 1: Политически анализи и организационни практики*, фондация „Фридрих Еберт“, С., 2012.

Канев, Добрин (съст.). *Учебник по политически мениджмънт 2: Политическа комуникация и предизборни кампании*, фондация „Фридрих Еберт“, С., 2012.

Политическия живот в България и страните от Централна и Източна Европа. Българският политически живот в сравнение с този в страните от Централна и Източна Европа е обект на изследвания от страна на департамента, като основните акценти тук са върху темите: политическият преход и демократизацията, гражданското участие. Открояват се публикации:

Канев, Добрин, *Политическа стабилност и преход към демокрация*. В: сп. “Политически изследвания”, кн. 1, 1992.

Канев, Добрин. *За бъдещето на българската демокрация - с оптимизъм или с песимизъм*. В: сп. “Политически изследвания”, кн. 1, 1994.

Канев, Добрин. *Демократизацията - предизвикателството пред политологията в края на XX век*. В: сп. “Политически изследвания”, кн. 4, 1994.

Баджаков, Момчил. *За „фасадната демокрация”*. В: “Media Times Review”, 2007.

Баджаков, Момчил. *Елементи на фасадната демокрация. Обречени ли са България и Балканите на нея?* В: “Балканската културна матрица и европейският проект”, издателство “Фабер”, С., 2007.

Дайнов, Евгений. *Политическият дебат и преходът в България*, фондация “Българска наука и култура”, С., 2000.

Гълъбов, Антоний. *Политическата корупция в България. Резултати от социологически изследвания на Асоциация „Прозрачност без граници”*, В: “Политическата корупция: предизвикателства и механизми за противодействие”, Transparency International – Bulgaria, С., 2006.

Galabov, A. 2000. *Curbing corruption and improving transparency in municipal council work in Bulgaria. A Policy paper and Handbook for Effective Advocacy*, Transparency International - Bulgaria, Sofia.

Hristova-Valcheva K., *Promoting Integrity in Political Party Financing in Bulgaria*. In: *Corruption Fighters' Tool Kit 2003*, Transparency International, 2003.

Историческа политология. В тази област по-значими са публикациите:

Николов-Зиков, П. *Раждането на българския консерватизъм*, издателство “Парадигма”, С., 2011.

Страшимирова Св. *Историята ни като преживяване. Историко-психологически етюди по Българска история*, Университетско издателство “Св. Кл. Охридски”, С., 2000.

Идентичности, национализми и етнически отношения. Департаментът по политически науки традиционно развива изследвания на националните и етническите идентичности, отношенията между етническите и религиозните малцинства и етническата политика. В това поле работят най-вече изследователи като Анна Кръстева, Евгения Иванова, Антоний Гълъбов, Петя Георгиева и Иван Начев. Сред множеството публикации в това поле следва да посочим като постижения монографията на **Анна Кръстева *Идентичности, дискурс, власт* (С., 1999)**, както и мащабното изследване на **Евгения Иванова *Изобретяване на памет и забора. „Падналото царство” и „последния владетел” в националната памет на сърби и българи* (С., 2009)**. Стойностно е и другото изследване на **Евгения Иванова *Отхвърлените “приобщени” или процеса, наречен “възродителен”* (С., 2011)**. Приносен характер имат и изследванията на **Мира Майер**, насочени към еврейските общности и техните идентичности. Емблематична в това отношение е книгата ѝ ***Райхът и Холокост* (С., 2005)**. Друга насока в тази област са изследванията на **Антоний Гълъбов** върху младежкото поведение и идентичности ***Граничната идентичност. Социологически профили на отклоняващо се поведение* (С., 2004)** и ***Девиантно поведение в училищна среда* (С. 2008)**.

Европейски изследвания. Те са сред най-съществените насоки в изследователската дейност на департамент „Политически науки”. В тази област работят най-вече трима преподаватели: Маргарита Шивергева, Катя Христова и Иван Начев. Европейските изследвания се реализират и чрез участието в многобройни международни проекти. Маргарита Шивергева е първата у нас „Жан Моне Професор по европейска икономика”

(Jean Monnet Chair Ad Personam in European Economic Integration 2002 – 2007) и основава единствения в страната Център „Жан Моне“ по европейски политики.

Маргарита Шивергева и Иван Начев са посочени като едни от водещите изследователи в България в областта на европейските изследвания в книгата *Who is Who in European integration studies*, издадена през 2006 г. от Европейската комисия.

Много от публикациите в тази изследователска насока са реализирани на чужди езици и в чужбина. Например:

Shivergueva M. *Bulgaria: Macroeconomic Situation and Structural Reforms over the 2004 - 2006 Period*. In: *Enlargement of the European Union. Benefits and costs for new member countries*, University of Wroclaw, 2005.

Nachev I. *A new neighbourhood policy? Redefining the limits of Political in Central and Eastern Europe in EU integration process*. In: *Europe and Its Borders: Historical Perspective*. Eurolimes, volume 1. 2006.

Nachev I. *The political challenges facing the integration of Bulgaria into the European Union*. Papeles del Este. Universidad Complutense Madrid, 2004.

Франкофония. Специфична област на изследователски постижения на департамент „Политически ануки“ е тази, свързана с проблеми на Франкофонията. Наред с многобройните публикации, реализирани на френски език, следва да се посочат и две, които са специфично в областта на Франкофонията:

Krasteva A. et A. Todorov (dir). *Les sciences politiques en Bulgarie*. Sofia : Presses de la Nouvelle Université Bulgare, 2010.

Krasteva A., A. Todorov, K. Hristova (dir). *Francophonie et intégration europeenne*. Sofia: NUB, 2007.

Наред с публикациите в областта на франкофонията са осъществени няколко по-кратки проекта, но най-мощният е текущ: Франкофонски регионален университетски консорциум - НБУ, Букурещки университет, Университет „Бабеш Боляй“ (Клуж) и Университет на Сегед (2012-2014).

Международни конференции

Сред големите събития на департамента са конференциите: “Европейски срещи на големите метрополи: кризата на съвместния живот” (2008), “Местни избори 2007”; “Първа година европейска България: избори и образи” (2007), “Гражданското участие”

(2007), “Еврото и демокрацията” (2005) и “Конфликти, доверие, демокрация “(2003). Центърът за европейски бежански миграционни и етнически изследвания (CERMES) към департамента организира няколко международни конференции - "Имиграция и интеграция: европейският опит", "Миграцията от и към Югоизточна Европа" - , както и множество публични дебати, кръгли маси и други форуми. Център „Жан Моне” по европейски политики е съорганизатор на международни конференции в Атина, Брюксел, Букурещ, Загреб, Мадрид, Овиедо, Рим и София. Той е и организатор на първата Студентска конференция „Място и роля на Европейския парламент в институционалната реформа на Европейския съюз” (2009 г.).

Право

Научен и изследователски профил

Департамент „Право“ съществува от основаването на Нов български университет през 1991 г. Студентите се обучават в магистърска програма „Право”, съобразена с Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Право” и професионална квалификация „юрист”.

По предложение на департамента титлата „Doctor honoris causa” е присъдена на проф. Алфред Е. Келерман - генерален секретар на Т.М.С. Асер институт (създаден в Хага през 1965 г институт по частно и международно публично право, международен търговски арбитраж и право на ЕС, независима академична и междунниверситетска организация, в която участват всички юридически факултети в Нидерландия) и проф. д-р Инголф Пернис – декан на правния факултет на Университет „Хумболт” - Берлин.

В департамент „Право“ са създадени Център за юридическо развитие „Justitia“ и Студентски правен клуб, които през 2011 г се обединиха в „Конфедерация на студентските правни клубове „Единство“. Тяхната дейност е свързана с организиране на публични лекции, семинари и конференции, посветени на актуални проблеми на нормотворчеството и правоприлагането, които целят да повишат правната култура и практическите умения на студентите.

От 2005 г. департаментът издава академичното списание “Правен преглед”/ISSN 1310-9472/. През 2012 г. излиза Годишник на департамента /ISSN 1314-8087/. През 2006 и 2012 г. департаментът издава два юбилейни сборника – първият посветен на 15-годишнината на департамента, вторият – на 20 – годишнината му /ISSN 978-954-9499-

83-4/. Департаментът подготвя също електронното списание “Law Jurnal of NBU” /ISSN 1314-5797/.

Колективни изследователски постижения

Катедра “Жан Моне”. Създадена чрез договор между НБУ и Европейската комисия. Тя включва обучение в областта на Европейската интеграция, съгласно изискванията на Европейската комисия. Нейн ръководител е проф. д-р Евгени Танчев.

Споразумение по програма “Еразмус” между департамента Университета в Кьолн, Германия. Във връзка с него през 2008 и 2009 г. д-р Мартин Белов изнася лекции пред студенти в Кьолнския университет. В същия период в Кьолнския университет се обучават студентите Симеон Станчев и Дина Араванова.

Специализиран езиков семинар “Европейско право”. Първият етап по проекта преминава в Информационния офис на Европарламента и Европейската комисия за България в София. Вторият етап включва присъствие в редовно заседание на Европарламента в Брюксел от 22 студенти от магистърска програма “Право”, за периода 27 – 30 ноември 2007 г.

Сътрудничество между департаментите „Право“ и „Англистика“. Проектът се управлява от проф. д-р Благой Видин, ръководител на Департамент „Право“ и доц. д-р Борис Наймушин, ръководител на Департамент „Англистика“. Период на проекта: академичната 2012 /2013 година.

Меморандум за сътрудничество между Департамент „Право“, Магистърски факултет на НБУ и Комисия за защита от дискриминация за сътрудничество и съвместна дейност във връзка с провеждане на стажове на студенти в Комисията за защита от дискриминация и съвместни участия в научноизследователски проекти. Меморандумът е сключен през 2012 г.

Индивидуални изследователски постижения

Проект "LARK" - правна помощ за бежанци - проект на “Отворено общество” – Будапеща, управляван от проф. д-р Благой Видин.

Проект «Международно проучване по миграция», свързан с програма «Одисей» на Европейската комисия и управляван от проф. д-р Благой Видин.

„Наказателна отговорност на юридическите лица“, ръководител на проекта проф. д-р Румен Владимиров.

„Изграждане на национални правни системи в пост-отоманска Югоизточна Европа“ – проект на Макс Планк институт за европейска правна история (Франкфурт на Майн, Германия), стартирал през 2010 г. От страна на департамента в него участва гл. ас. д-р Ралица Костадинова.

Участие на доц. д-р Катерина Йочева в Международен семинар по проблемите на учредителната власт в националните държави и ЕС - Братислава, Словакия, 14-15 Април 2005 г.

Участие на доц. д-р Катерина Йочева в семинар “Последните развития в ЕС”, последни присъединявания, реформиране на Договора и в областта на частното международно право, Свети Влас, община Несебър, 2007 г. Семинарът се провежда в рамките на ACE Alumni Day 2007, съвместно организиран от партньорите в Asser College Europe T.M.C. Asser Instituut, Хага, Нидерландия и Юридически факултет на СУ “Св. Климент Охридски”.

Участие на доц. д-р Катерина Йочева в международната конференция, “Международно морско право”, Люксембург, 2009 г.

Участие на доц. д-р Катерина Йочева в международната конференция “България и ЕС преди и след присъединяването”, Люксембург, 2009 г.

Участие на гл. ас. д-р Памела Бучкова в първия докторски семинар на Регионалния докторски колеж по науки за управлението към Франкофонския институт за администрация и управление и Университетската франкофонска агенция, Букурещ, 2008 г.

Международни конференции

“Това не е Конституция. Конституционализация без Конституция?”, 17-19 април 2008 г. Изказвания в рамките на конференцията правят специалистите по Европейско конституционно право проф. Евгени Танчев, проф. Емилия Друмева, проф. А. Бенц, проф. П. Крейг, проф. Ж. Дютей дьо ла Рошер, проф. Дж. Шоу, проф. Ж. В. Луи и проф. Д. Куртин. Конференцията получава широк отзвук. За нея съобщават Канал 1 на БНТ, ТВ7, ББТ, БНРадио, Дарик радио; агенция БГНЕС; вестник Експрес; Нет Инфо.БГ. Чрез проф. д-р Инголф Пернис участниците в конференцията изпращат благодарствено писмо.

Конференция “Основни теми от творчеството на проф. Константин Кацаров в съвременните правни изследвания”, с участието на Ивет Адам - генерален секретар на Фондация «Зиновия и Константин Кацарови», май 2009 г.

Чуждестранни преподаватели / гост-лектори

Юджийн Брот – Съдия от Калифорния – лекция на тема: “Етични въпроси на правораздаването”.

Проф. Святослав Брайнов - Университет на щата Илинойс, САЩ - лекция на тема: “Компютърни престъпления и заплахи и методи за тяхното предотвратяване”.

Проф. Ерик Евтимов – Юридически факултет в Университета на Берн, асистент по Сравнително конституционно право и Европейско право.

Проф. Алфред Е. Келерман - Генерален секретар на Т.М.С. Асер институт – Институт по Частно право и по Международно публично право, Международен търговски арбитраж и Европейско право, независим академичен и междууниверситетски институт Асер институт – Холандия.

Проф. Джозеф Дикинсан – Юридически университет в Ню Йорк, специалист по сравнително конституционно право.

Проф. Ричард Стърнс – Университет в Бостън, Федерален съдия в Масачузетс.

Проф. Никол Гимезан - Университет “Париж 12”.

Проф. Бернард Глансдорф – Свободен университет в Брюксел, специалист по сравнително конституционно право.

Проф. Мишел Валбург – Свободен университет в Брюксел.

Проф. Гланс Дорф – Свободен университет в Брюксел.

Юджийн Брот – Съдия от Калифорния;

Проф. Чиро Милионе - университета в Кордоба, Испания

Проф. Ванеса Понте - Факултет по право, икономически науки и предприятия на Университета в Кордоба, Испания.

Постижения на студенти

International Humanitarian Law Regional Moot Court Competition, (регионално състезание-симулативен процес по международно хуманитарно право) - Сараево, Босна и Херцеговина, 3 – 7 ноември 2007 г. Отборът на департамент “Право” се класира на III място.

Четвърто регионално състезание по Международно хуманитарно право „Фридрих Борн”, Варшавски университет, Варшава, Полша, 12-18 ноември 2007 г. Организатори: Регионалната делегация на Международния комитет на Червения кръст за Централна Европа, в сътрудничество с Факултета по право и администрацията на Варшавския университет и Полския Червен кръст. Отборът на департамента се класира на III място.

Природни науки

Научен и изследователски профил

Департамент „Природни науки” е създаден през 2012 г. Той развива научна дейност в областите: геология (ротационна геодинамика, хидрология и хидрогеология, минералогия и кристалография, гемология), екология и опазване на околна среда (оценка на риска от природни катастрофи, качество на живот, опазване на природни ресурси, алтернативни и възобновяеми енергийни източници, екологичен мениджмънт), биология (качество на храните), физика (астрономия, нови материали), алтернативен туризъм. Научните контакти на департамента са с Университета в Улм, Фрайбергската академия на науките, Австралийския национален университет, Университета в Нант, Аристотеловия университет в Солун, Университета на Авейро, Университета на Азорския автономен район, Институт за космически изследвания и технологии на БАН, Централната лаборатория по ветеринарно-санитарен контрол и екология, Асоциацията на българските градове и региони и Института за местно и регионално развитие.

В областта на науките за Земята департаментът е организатор на ежегодни летни школи за оценка на околната среда по компоненти и изложби на скъпоценни камъни и гемоложки образци с участието на студенти. Департаментът е реализирал множество научно-изследователски и приложни проекти с външно финансиране. В научно-изследователските проекти с биологична насоченост, финансирани от Министерство на образованието и науката (МОН), Немската служба за академичен обмен (DAAD), НАТО; Саксонското министерство за наука и изкуство, Немското министерство за образование и наука (BMBF) участват и студенти. Екипът от студенти и преподаватели ежегодно представя научни резултати на редица авторитетни национални и международни научни конференции като FEBS конгреси, ISME – конференции и Балкански конгреси. Преподавателският екип си сътрудничи с университети и научно-изследователски институти от Германия, Франция и Португалия. Направлението стартира своето развитие през 2011 г.

Към департамента има създадени два постоянни семинара, “TERRA nostra” и “TERRA nostra-junior”, насочени към представяне на последните научни постижения на преподаватели и студенти от програмите. Ежегодно се провежда международна научна конференция “Екологизация”, организирана за първи път през 2009 г. През 2013 г. за първи път се организира национална научна конференция „Храни”.

Учебно-практическите и изследователските звена - лабораторията по природни бедствия и рисковете, лабораторията по гемология и лаборатория по Биология - академично се управляват от департамента.

Колективни изследователски постижения

Експедиция до остров Ливингстон, Антарктида. Чрез департамента „Науки за Земята и околната среда” НБУ съфинансира експедиция до остров Ливингстон. Тя е проведена в периода 2000 - 2001 г. Наблюдавани са нови и непознати до момента природни бедствия и явления – местни вълни цунами, генерирани от ледопади. Установени са необичайни скални феномени на острова – специфична ерозия и контактен метаморфизъм. При теренните изследвания е открит фосил от главоного - белемнит, което е потвърдено от направените по-късно в Нова Зеландия лабораторни изследвания. Регистрирани са също така скъпоценни и полускъпоценни камъни – аметисти и ахати. Откритията променят представата за геологията и възрастта на Антарктида.

Перперикон, Татул, Харман кая – култови обекти или технически съоръжения? Изследванията върху обектите се провеждат от 2001 г. Установено е, че Перперикон, Татул и Харман кая не са култови центрове на древните, а по-скоро древни технически съоръжения. Огромното количество еднотипни, издълбани с огромен труд в скалите коритообразни вдлъбнатини, са могли да бъдат мотивирани единствено с наличието на нещо ценно – природни ресурси, използвани със стопанска или друга цел. Наличието на ниши се интерпретира като „информационна система” за местонахождението на тези ресурси. Проведени са интердисциплинарни и комплексни изследвания на обектите.

Диаманти в еклогити в Източните Родопи. Първите български диаманти са открити в Източните Родопи през 2004 г., при с. Светулка, след близо две години търсене на подходящи скали. Обикновено диаманти се намират в скали, наречени кимберлити, но такива скали поне засега не са намирани на територията на България. Хипотезите за произхода на диамантите и вместиращите ги скали не могат да отговорят на натрупани нови научни факти и това довежда до появата на нови теории и вероятността да се открият диаманти и в други скали. Подходящи скали са ултрабазитите и най-вече еклогитите - скали с все още спорен произход. Такива скали има в Родопите, Стара

планина и Свищовско. Намерените диаманти са с малки размери - под 0.01 карат. Някои от тях са с графитна обвивка. Те са фини, сферични и в по-голямата си част черни.

Нов ювелирно-декоративен камък „NewBUlit”. През 2004 г. край Кръстова гора е открит нов ювелирно-декоративен камък. Наречен е НюБУлит (NewBUlit) на името на НБУ. Гемоложката суровина е единствена по рода си в световен мащаб.

Шмиргели в Странджа. В Странджа, на границата с Гърция и Турция, в обекта „Камъкът”, считан за култово светилище, е установено присъствие на шмиргели. Изследването е проведено в периода 2005 - 2006 г. Скалните кръгове, вкопани в скалата, са описвани още като “слънчеви кръгове”, “кръгове на Аполон” и се счита, че са свързани с култ, отдаване на почит към слънцето. Два ансамбъла са направени в пясъчниците и то в тези части от пласта, отличаващи се с по-добра сортировка на частиците, което е основание да се предположи, че се касае за древен начин на добиване на точилни камъни. Вземите проби показват отлични абразивни качества. Допълнително образци са изследвани в лабораторни условия. Установява се, че в скалата освен кварц, фелдшпати, слюда и хематит, се съдържа и корунд. Това дава основание тя да бъде причислена към т.нар. шмиргели, представляващи редки скални образувания, търсени и използвани в древността за обработка на метални и каменни изделия. Съвкупността от факти, а именно формите на т.нар. “слънчеви кръгове”, мястото, скалите, в които са изрязвани, позволява да се твърди, че “сакралните фигури” всъщност са заготовки за получаване на точилни камъни (шмиргели). При фигурата “Луна” ясно се забелязва естествена пукнатина в скалата, която е попречила отделянето на къс с цилиндрична форма и на мястото е останала спуканата ненужна заготовка. Откритието освен историческо значение има и геологическо. Към досега известните държави с находища на шмиргели Турция, Гърция, САЩ, Египет се добавя и България.

Аманиева селитра в Източни Родопи. През 2007 г. е установено наличието на аманиева селитра при с. Дъждовница, Източни Родопи. Смесването ѝ с дървени въглища, дава възможност да се произведе барут. Вероятно траките са познавали процеса на производство на барут, но не е използван за военни цели, а в орфическите игри. Ако съществува действително светилище на Орфей, то предположението е, че именно това е мястото.

Членство на Лаборатория по Гемология в International Colored Gemstone Association. През 2007 г. Лабораторията по Гемология към БФ и департамента беше включена като член на International Colored Gemstone Association (ICA). Тя е единствената от България, която е включена сред приетите лаборатории от 39 страни по света.

Национален проект с международно участие VUH 302/2007-2011: „Разграждане на ксенобиотици чрез специфично конструирани биофилми, регулирни на наноравнище”, финансиран от Министерството на образованието и науката. Партньори: Софийски университет “Св. Климент Охридски”, Институт по молекулярна биология, БАН, Институт по полимери, БАН, Хелмхолц Научно-изследователски център, Дрезден, Германия, Санкт-Петербургски държавен университет, Санкт-Петербург, Русия. Участник от страна на НБУ е доц. д-р Галина Сачанска. Научно-изследователският резултат по проекта е разработването на нова технология за биоразграждане на индустриални замърсители.

Влияние на Луната върху появата на земетресения . През 2008 г. е проведено изследване на влиянието на Луната върху появата на земетресения. Анализирани са 876 земетресения, станали по света в периода 1997-2007 г. с магнитуд по-голям от 4,5. Резултатите потвърждават очакването, че Луната е фактор за появата на земетресения. Една година по-късно интердисциплинарен екип от чуждестранни учени обявява подобен резултат.

Индивидуални изследователски постижения

CORKSCREW-теория. В последните години са предложени много нови концепции относно геодинамиката на Земята. Corkscrew-теория е нова концепция за геодинамиката на твърдата Земя. Създаването на Corkscrew-теорията през 2005 г. е провокирано от много нови и съвременни наблюдения, включително GPS данни на НАСА и сателитни гравиметрични карти. Главната идея е базирана върху предположението, че ротационните турбулентни движения са основният елемент на глобалните геодинамични структури, които се развиват на твърдата земна повърхност и

във вътрешността на Земята. Те са наречени “коркинги” и имат различни размери, форми и скорости на движенията, съставени от различни разклонения с различни вертикални и хоризонтални премествания. Има много различни геоложки, геофизични и геотектонски явления, подкрепящи Corkscrew-теорията. Тя е представена на множество национални и международни научни форуми и има определящо значение получаването на научна степен „доктор на науките” на проф. Рангел Гюров. Теорията е дискутирана и в редица медии. Авторите са единствените български учени, които представят теория в областта на геодинамиката: **Gurov R. *The structure of the Earth according to the CORKSCREW theory*. VIII Международная конференция “Новые идеи в науках о Земле”, Российски государственный геологоразведочный университет. Москва, 2007. Gurov R., B. Ranguelov. *The corkscrew theory – a new mechanism of the solid Earth geodynamics. Rotational processes in geology and physics*. Geological faculty of Lomonosov Moscow State university. Institute of Volcanology and Seismology. Far division Russian Academy of science, M. URSS, 2007.**

Влияние на прецесията на Земята върху климатичните промени. През последните 30 години се наблюдава глобално затопляне с повишаване на средните температури с повече от 1,5 градуса. Освен замърсяването причините за глобалната промяна на климата са естествена закономерност. Те зависят от цикличностите в движението на Земята около оста си, около Слънцето и от наклона на земната ос. Когато съвпадат 2 или повече космически събития, настъпва драстична промяна в климата и сезоните по земното кълбо. Резултатите са представени през 2006 г. и са публикувани: **Гюров Рангел. *Глобалните промени в климата*. В: Сборник доклади от VI международен симпозиум “Екология-устойчиво развитие”, Съюз на учените – Враца, 2006.**

Експедиция до Азорските острови, Португалия. При проведена експедиция на Азорските острови, Португалия, през 2009 г., е открит ювелирен оливин (хризолит) на архипелага. Образци от него са обработени в Лабораторията от гемология, НБУ, и са предоставени на Музея “Машадо”, Понта Делгада и Университета на Азорите. Събитието е отразено от регионални медии в България и национални медии на Азорите, Португалия.

Международен проект „Investigation in microflora shifting in biofilms treated with xenobiotics” съвместно с Научно-изследователски център Дрезден-Росендорф,

Германия. Участник от страна на НБУ доц. д-р Галина Сачанска. Той е осъществен в Научно-изследователски център Хелмхолц, Дрезден, Германия, в рамките на персонална научна стипендия от Немската служба за академичен обмен. Целта на проекта е да се изследва с помощта на молекулярно-генетични методи бактериалния състав в биофилми, третирани с фенол. Резултатите от експерименталната дейност по проекта показват, че фенолът има токсично и мутагенно действие върху микроорганизмите и е причина за отмирането на едни и развитието на други микроорганизми в бактериалните биофилми, на които продължително е въздействано с високи концентрации фенол.

Сачанска, Галина. *Микробна биотрансформация на ксенобиотици*, изд. PSSE, 2011. Книгата разглежда значими световни и национални индустриални аварии, довели до тежки замърсявания на околната среда с тежки метали и моно и полициклични ароматни въглеводороди. В нея са представени експериментални резултати за деградация на фенол посредством имобилизирани в синтетични полимерни матрици микроорганизми-деграданти. Микроорганизмите са изолирани от замърсени с тежки метали и пестициди почви и води в района на Комбината за Цветни метали (КЦМ) край гр. Пловдив и са резистентни са към редица тежки метали и ароматни съединения. Тази нова методика е перспективна за прилагане при почистването на замърсени с фенол индустриални води.

Международни конференции

„Екологизация“. Конференцията се провежда ежегодно в НБУ от 2009 г. насам. В нея вземат участие както щатни преподаватели от департаменти в НБУ, така и изследователи от различни научни институции от страната и чужбина (Институт за космически изследвания и технологии на БАН, Институт по почвознание „Н. Пушкарров“, Национален институт по геофизика, геодезия и география на БАН, Институт по астрономия с Национална астрономическа обсерватория, Институт за гората на БАН, Институт по геобиология, археология подземни води и екология – Скопие, Минно-геоложки университет, Софийски университет, Висше училище земеделски колеж – Пловдив, Университет “Улудаг” – Турция, Лесозащитна станция – София и Дирекция на природен парк „Витоша“). Целта на конференцията е да се дискутират въпроси по опазването и управлението на околната среда. Докладите са публикувани в:

сп. “Екологично инженерство и опазване на околната среда” - специализиран брой, № 3-4/2009 и № 3-4 / 2010. От 2011 г. департаментът издава електронен сборник на конференцията, който е достъпен на неговия сайт.

Когнитивна наука и психология

Научен и изследователски профил

Департамент „Когнитивна наука и психология” е основан през 1992 г. като интердисциплинарно научно и образователно звено, обединяващо специалисти в областта на психологията, когнитивното моделиране, невронауките, лингвистиката и философията, които извършват изследвания в областта на когнитивната наука, психологията на развитието, психологията на личността, социалната и организационна психология и клиничната психология. Департаментът управлява две бакалавърски, четири магистърски и една докторска програма. Включен е в мрежи за академичен обмен по програмите ERASMUS и CEEPUS с университети в Австрия, Германия, Франция, Италия, Полша, Словения и Унгария. Департаментът е първият в Централна и Източна Европа, който въвежда обучение по когнитивна наука. Основаният от преподаватели към департамента Централно и Източноевропейски център по когнитивна наука (от 18.09.2013 – Център по когнитивна наука) е обявен през 2003 г. за „Център за върхови постижения” (Centre of Excellence) на Европейската комисия. От 1994 г. Центърът по когнитивна наука организира ежегодно Международна лятна школа по когнитивна наука.

Колективни изследователски постижения

ANALOGY: Humans: The Analogy-Making Species (2006-2010). Проектът изследва различни аспекти на разсъжденията чрез аналогии: от способността на маймунките да правят аналогии, през развитието на тази способност у бебетата и малките деца, до специфичните проявления и ограничения на същата тази способност при възрастни хора. В рамките на проекта е разработен компютърен модел, който предлага обяснение

на механизмите, чрез които хората правят аналогии. Проектът е финансиран от 6-та Рамкова програма на Европейската комисия. Координатор на проекта е НБУ. Негови партньори са университетите в Кембридж, Хайделберг, Рим, Дъблин, Лондон, Дижон, Атина и Ванкувър. Екипът от НБУ включва Бойчо Кокинов (ръководител), Пенка Христова, Георги Петков, Иван Ванков, Милена Мутафчиева, докторанти и студенти от НБУ.

EXREL: Explaining Religion (2007-2010). Проектът търси отговор на въпроса за произхода и развитието на религиите: как и защо се появяват независимо една от друга религии със сходни идеи в тях и как и защо се модифицират и променят религиозните идеи. Основната задача на проекта е да открие когнитивните основи на религиозните вярвания, които се търсят в особеностите на човешката памет и разсъждения и в теориите за менталния свят на другите. В проекта, финансиран от 6-та Рамкова програма на Европейската комисия участват антрополози, когнитивисти, психолози, теолози, специалисти по сравнително религиознание, информатици. Координатор на проекта е Оксфордският университет, а ръководител на екипа от страна на НБУ е Бойчо Кокинов.

MIND_RACES: Building Robots with Expectations (2004-2007). Проектът е насочен към изграждане на роботи, които не само реагират на стимули, постъпващи от външния свят, но правят предсказания за бъдещи събития и действат изпреварващо. На базата на минал опит, на разсъждения по аналогия и на откриване на закономерности, тези роботи формират определени очаквания за промените в света около тях и се научават да се предпазват от негативните ефекти на тези промени и да използват позитивните. Проектът е финансиран от 6-та Рамкова програма на Европейската комисия. Партньори на НБУ в този проект са университетите в Лунд, Вюрцбург, Лисабон и Виена. Екипът от НБУ включва Бойчо Кокинов и Морис Гринберг (ръководители), Георги Петков, Иван Ванков, докторанти и студенти от НБУ.

RASCALLI: Internet-based Agents (2006-2008). Проектът цели изграждането на интернет-базирани агенти, които да са помощници и лични секретари на потребителите в интернет. От тези агенти се очаква да познават интересите на своите собственици, да

помнят предишните им заявки, да отговарят на въпроси на естествен език, да се учат, разсъждават и общуват с други агенти. Тези агенти се строят на основата на когнитивната архитектура DUAL, разработена в НБУ. Проектът е финансиран от 6-та Рамкова програма на Европейската комисия. Координатор на проекта е Австрийски институт по изкуствен интелект, а негови партньори са НБУ, Германският институт по изкуствен интелект, австрийската компания ARC, германската компания Radon и българската компания Sirma Group. Екипът от НБУ включва Бойчо Кокинов и Морис Гринберг (ръководители), докторанти и студенти от НБУ.

EUROCOG: Center of Excellence in Cognitive Science (2003-2005). Проектът EUROCOG е спечелен в оспорвано състезание на голям брой университети в рамките на обявления от 5-та рамкова програма на Европейската комисия конкурс за Центрове за върхови академични постижения. Утвърдени и финансирани бяха 11 такива центъра в Централна и Източна Европа, един от тях – Централният и Източноевропейски център по когнитивна наука на НБУ. Основна цел на проекта е развитието на изследователския потенциал на Центъра по когнитивна наука и неговото интегриране в Европейското изследователско пространство. Екипът, реализирал този проект включва Лилия Гурова (координатор), Бойчо Кокинов, Морис Гринберг, Елена Андонова, Иванка Пенчева.

Cross-linguistic Studies in Aphasia (1996-2001). В рамките на този проект са изследвани специфичните особености на проявлението на афазия в пациенти с различен майчин език: български, английски, италиански, унгарски и китайски. Проектът е финансиран от американската фондация „МакДонъл“. Ръководител на проекта е Елизабет Бейтс (Калифорнийски университет в Сан Диего, САЩ), а екипът от НБУ включва Людмил Мавлов, Енчо Герганов, Бойчо Кокинов и Елена Андонова.

Comparative studies of language development and reading in four languages (2001-2002). В проекта участват изследователски екипи от четири страни: САЩ, България, Италия и Унгария. Научно-изследователската цел е междуетниково сравнение на овладяването на езика и четенето в детска възраст и сравнение на тези умения с аналогичните умения в зряла възраст. Проектът е финансиран от научната програма на НАТО. Екипът, работил по този проект включва Елизабет Бейтс (Сан Диего) и Елена

Андонова (НБУ) – ръководители, Анна Сикей (университет Йотвош Лоранд, Будапеща) и Симона Д'Амико (университет Ла Сапиенца, Рим).

Gentner, D., Holyoak, K., Kokinov, B. *The Analogical Mind: Perspectives from Cognitive Science*. Cambridge, MA: MIT Press, 2001. Книгата защитава позицията, че способността за правене на аналогии е фундаментална за човека и стои в основата на всички познавателни процеси. Това твърдение се развива от различни гледни точки в 15 глави, написани от известни изследователи, между които Дъглас Хофстадтер (носител на наградата „Пулицер“ за популяризиране на науката), Кен Форбъс, Дедре Гентнер, Пол Тагард, Уша Госвами и Дейвид Примак.

Отзиви за книгата:

DeNoble, R. *The Analogical Mind: Perspectives from Cognitive Science* (review). *Language* 82 (2): 456-457, 2006.

Kardas, E. P. *The Analogical Mind: Perspectives from Cognitive Science edited by Dedre Gentner, Keith J. Holyoak, and Boicho Kokinov*. “Contemporary Psychology” 47 (5): 542-543, 2002.

Holyoak, K., Gentner, D., Kokinov, B., eds. *Advances in Analogy Research: Integration of Theory and Data from the Cognitive, Computational, and Neural Sciences*. Sofia: NBU Press, 1998.

Kokinov, B., Holyoak, K., Gentner, D., eds. *New Frontiers in Analogy Research*. Sofia: NBU Press, 2009.

Двата сборника съдържат докладите от две конференции върху изследването на аналогиите, домакин на които е НБУ. С общо над 120 статии са представени практически всички основни изследователи на аналогиите в света, които докладват резултати от психологически експерименти с възрастни, деца, бебета, животни, както и изследвания, използващи мозъчни изобразителни техники, компютърни модели, лингвистични и философски подходи. Сборниците, публикувани от Издателството на НБУ, добиват голяма популярност и са много цитирани в областта.

Kokinov, B., Karmiloff-Smith, A., Nersessian, N. *European Perspectives on Cognitive Science*. NBU Press, 2011. Сборникът съдържа статии, представени на 3-тата Европейската конференция по когнитивна наука, проведена в НБУ. Авторите са изследователи от Европа, САЩ и Япония.

Kokinov, B. ed. *Advances in Cognitive Economics*. Sofia: NBU Press, 2005. Сборник включва докладите, представени на една от първите в света конференции по когнитивна икономика, състояла се в НБУ. Авторите са икономисти, когнитивисти, психолози, логици и философи.

Kokinov, B., Richardson, D., Roth-Berghofer, Th., Vieu, L. eds. *Modeling and Using Context. Lecture Notes in Computer Science (Lecture Notes in Artificial Intelligence)*, vol. 4635, Berlin: Springer Verlag, 2007.

Dey, A., Kokinov, B., Leake, D., Turner, R. eds. *Modeling and Using Context. Lecture Notes in AI*, vol. 3554, Berlin: Springer Verlag, 2005.

Двата сборника включват докладите, представени на две международни конференции по проблемите на моделирането и използването на контекста. Авторите са информатици, психолози, лингвисти, философи, когнитивисти. Те изучават ролята на контекста в различни познавателни процеси, както и възможностите да се направи софтуер, който също да е чувствителен към контекста и да се приспособява към промяната му.

Kokinov, B., Hirst, W., eds. *Constructive Memory*. Sofia: NBU Press, 2003. В сборника са публикувани докладите, изнесени на първата конференция по проблемите на конструктивния подход към човешката памет, проведена в НБУ. Докладите представят изследвания на индивидуалната и колективна памет, паметта за събития и понятия, мозъчните механизми на паметта, компютърни модели на паметта и др.

Kokinov, B., ed. *Perspectives on Cognitive Science*. Vol. 4. NBU Press, Sofia, 1999.

Kokinov, B., ed. *Perspectives on Cognitive Science*. Vol. 3. NBU Press, Sofia, 1997.

Kokinov, B., ed. *Perspectives on Cognitive Science*. Vol. 2. NBU Press, Sofia, 1996

Kokinov, B., ed. *Perspectives on Cognitive Science*. Vol. 1. NBU Press, Sofia, 1995.

Четирите сборника съдържат статии от наши и известни чуждестранни изследователи, работещи или гостували в НБУ. В статиите са описани изследвания на паметта, езика, възприятието, мисленето и ученето от интердисциплинарна гледна точка, които представят широката палитра на когнитивната наука.

Gurova, L., e.d.. *Inference, Consequence and Meaning: Perspectives on Inferentialism*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 2012. Сборникът съдържа 9 статии на автори от България, Словения и Чешката република, които от различни позиции оценяват изследователската програма на инференциализма – теория за значението, според която не смисълът на лингвистичните единици управлява тяхната употреба в езика, а обратно, специфичните употреби (и по-специално, инференциалните отношения, в които една лингвистична единица се намира с други лингвистични единици) задават нейния смисъл. Сборникът е един от малкото колективни опити да се изследват систематично перспективите на инференциалистката теория на значението отвъд нейните парадигмални приложения.

Pléh, C., Gurova, L., Ropolyi, L., eds. *New Perspectives on the History of Cognitive Science*. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2013. Книгата представя различни гледни точки върху предисторията и 50-годишната същинска история на когнитивната наука. Авторите са философи, историци и активни изследователи в областта на когнитивната наука, обединени от идеята да извадят на светло рядко обсъждани имена, събития, тенденции и техния принос във формирането на когнитивистката изследователска програма. Сборникът съдържа посвещение на Бойчо Кокинов: „един от основателите на когнитивната наука в Централна Европа, учен и приятел”.

Индивидуални изследователски постижения

Дилова, Маргарита. *Експериментална психология на себепознанието*, Нов български университет, С., 2008. В монографията са систематизирани съвременните

експериментални изследвания върху себепознанието в психологията на личността и социалната психология. Целта ѝ е да покаже какви отговори дава днешната психология на главните въпроси, които могат да се зададат във връзка със себепознанието: какво знае човек за себе си, как получава това знание, как го използва в поведението си, в отношенията си с другите хора, доколко себепознанието може да бъде вярно и какво пречи да бъде такова.

Атанасов, Никола. *Теории за психичното развитие в психоанализата*, Академично издателство „Марин Дринов“, С., 2009. Монографията представя приноса на психоанализата за разбирането на психичното развитие на човека в онтогенезата. Разгледани са както класическите теории на развитието, базирани предимно на психоаналитичния метод, така и съвременните интегративни теории. Тъй като книгата е адресирана към българските читатели, взета е предвид почти пълната липса на литература по разглежданата проблематика на българския пазар. Наред с конкретния принос на отделните изследователи към въпросите на развитието се разглежда и спецификата на теоретичните им позиции. Представени са позициите на четирите големи теории в психоанализата: теориите на нагоните, на егото, на обектните отношения и на аз-а.

Лилия Гурова, Димитър Цацов. *Дебатът психологизъм – антипсихологизъм*, ИК „БОГИАННА“, С., 1999. Книгата е опит за рекапитулация и разкриване съвременните проекции на един философски спор, чието начало историците отнасят към средата на 19 в., но апогеят на който е през 1909 г. в Германия, когато на практика всеки един от активно пишещите немскоезични философи е бил обвиняван, или той самият е обвинявал някой друг, в „психологизъм“. През 1909 г. в Германия излиза от печат и „Философски студии. Принос към критиката на модерния психологизъм“ на Димитър Михалчев, която в периода 1909-10 г. получава отзиви на страниците на няколко авторитетни философски списания. Авторите на „Дебатът психологизъм – антипсихологизъм“ посвещават тази книга на 90-годишнината от публикуването на „Философски студии“ не само заради тематичната връзка, но и защото тъкмо разминаването в техните оценки на защитаваните от Михалчев философски възгледи провокира написването на книгата.

Летни школи

Международни летни школи по когнитивна наука. Провеждат се от септември 1994 г. насам всяка година се провеждат. Лектори са едни от най-известните изследователи в областта на когнитивната наука, сред които Джей Маклелънд, Джеф Елман, Лари Барсало, Стивън Палмър, Дъглас Медин, Елизабет Бейтс, Робърт Голдстоун, Рой Д'Андреа, Линда Смит, Маргарет Боден, Пол Смоленски и Даниел Шахтер. За 20-те години през школата са преминали стотици студенти, докторанти и млади изследователи от Европа, Азия, Северна и Южна Америка.

Международни конференции

1st Analogy Conference (NBU, 1998). В тази конференция, проведена през юли, 1998 г. вземат участие най-известните изследователи на аналозиите, в това число Дедри Гентнер, Кийт Холиоук, Пол Тагард, Кен Форбъс, Дъглас Хофстадтер, Джеймс Карбонел и Жил Фукуние. Изнесени са над 50 доклада, съпроводени от горещи дискусии, някои от които прерастват в следващите години в трайни, конструктивни дебати.

2nd Analogy conference (NBU, 2009). В нея вземат участие още повече изследователи, разширен е и кръгът на обсъжданите въпроси, в който са включени нови теми като тези за аналозиите при животните, за мозъчните механизми на аналозиите и развитието на аналозиите при малките деца, за връзката между емоции и аналогии и за ролята на тялото в аналозиите

Conference on Constructive Memory (NBU, 2003). Това е първата конференция на тази тема в света и тя естествено привлече всички изследователи на човешката памет, които споделят конструктивистки възгледи за нея.

Conference on Cognitive Economics (NBU, 2005). Конференцията събира на едно място когнитивисти, психолози и икономисти, които заедно дискутираха явленията и процесите в икономиката от гледна точка на участващите в тях агенти и техните индивидуални решения на пазара.

3rd European Conference on Cognitive Science (NBU, 2011). През 2011 г. НБУ е удостоен с честа да бъде домакин на най-престижната конференция по когнитивна наука в Европа – Европейската конференция по когнитивна наука. През юли 2011 г. в университета се събира елитът на европейската когнитивна наука, наред с учени от САЩ и Япония. Поканени лектори са световно известни имена като Линда Смит, Анет Кармилоф-Смит, Скот Атран.

Награди

Ивайло Търнев (1998) Награда „Медик на годината“ на в. “Форум Медикус” за откриване на три нови наследствени неврологични заболявания и въвеждане на нова програма за генетична профилактика сред рисковите групи.

Ивайло Търнев (2003) Първа награда на МОН за най-успешен научноизследователски проект.

Ивайло Търнев (2008) Награда за гражданска доблест „Паница“ на фондация "Свободна и демократична България" за последователна професионална и гражданска отдаденост на идеята за осигуряване на равнопоставеност при достъпа на маргинализирани слоеве от етническите малцинствата до системата на общественото здравеопазване.

Ивайло Търнев (2008) Наградата „Панацея“ на Медицинския университет – София за изключителни постижения в научноизследователската и преподавателската дейност.

Ивайло Търнев (2001, 2006) Наградата „проф. д-р Константин Чилов“ на Медицинския факултет при МУ София за високи постижения в научноизследователската и преподавателската дейност.

Ивайло Търнев (2003, 2005, 2007, 2009, 2011 и 2013). Първа награда на националните конгреси на Българското дружество по неврология.

Ивайло Търнев (2010, 2012). Първа награда на националните конгреси на Българското дружество по детска неврология, психиатрия и психология на развитието.

Ивайло Търнев (2012). Наградата „Най-добър ментор на ромски студенти“ на фондация „Отворено общество“.

Публична администрация

Научен и изследователски профил

Департамент “Публична администрация” е един от първите департаменти, основани от Нов български университет още през 1992 г. Той е инициатор на обучението по публична администрация в България, създава първата българска образователна програма по публична администрация с подкрепата и на чуждестранни експерти, първоначално за магистърско ниво. Магистърската програма по публична администрация е рецензирана от проф. д-р Рандал Бейкър – директор на международни програми, Училището по обществени науки и опазване на околната среда към Университета на щата Индиана, САЩ, и от д-р Джеймс Оуен – Университет на щата Индиана (филиал гр. Форт Уейн), САЩ. През 1994 г. департаментът разработва и бакалавърска програма по публична администрация. Департаментът е един от основателите и член на Мрежата от институти и училища по публична администрация

в Централна и Източна Европа (NISPAcee). В изданията на NISPAcee се публикуват статии и доклади на преподавателите, участвали в семинарите и конференциите на мрежата. От началото на 1997 г. департаментът е приет за Национална секция за България на Международния институт по административни науки (Брюксел, Белгия).

Интересите на преподавателите в департамента са в областите на създаването на административни структури, стратегията и структурата на държавната администрация, обучението и преквалификацията на държавни служители, създаването на програми за обучение по публична администрация, сравнителната публична администрация; политика на публичния сектор, местното управление, стратегията и структурата на общинското развитие, е-общината, структурните предприєдинителни и присєдинителни фондове на ЕС, взаимодействието и сътрудничество между общините, регионалната икономика (териториални ресурси, териториално разположение и развитие на производствени и обслужващи системи, регионална социално-икономическа политика, регионално развитие и икономически растеж, регионална политика на Европейския съюз, стратегии за регионално икономическо развитие), организацията и функционирането на публичната администрация, стратегическо управление в публичната сфера, администрацията на сигурността и отбраната, полицейската администрация, управлението на службите за сигурност и обществен ред, бизнес-информационните системи, финансовите информационни системи и електронно банкиране, информационните технологии в администрацията, управленските информационни системи; електронен бизнес; електронно правителство.

Колективни изследователски постижения

Усъвършенстване на учебните програми, преподавателския състав и методите на преподаване по публична администрация в НБУ – тригодишен изследователски и учебно-практически проект с партньори California State Polytechnic University, Pomona и California State University, San Bernardino, финансиран от Държавния департамент на САЩ чрез Бюрото за образователен и културен обмен. Стартирал октомври 2001 г. Основните дейности реализирани по проекта са: цялостно преструктуриране и усъвършенстване на програмите на Центъра по публична администрация – НБУ, създаване на българо-американска програма за обучение на държавни служители със съвместно преподаване, обучение на преподавателите от програмите на Центъра по публична администрация за преподаване, ориентирано към конкретните потребности

на обучаемите, създаване на система за обучение в писане и преподаване чрез казуси, методическа помощ и съвместно разработване на учебни материали.

Развитие на академичния капацитет на Нов български университет - проект, финансиран от Държавния департамент на САЩ чрез Бюрото за образователен и културен обмен в партньорство с California State Polytechnic University, Pomona и California State University, San Bernardino. Той е продължение на проекта “Усъвършенстване на учебните програми, преподавателския състав и методите на преподаване по публична администрация в НБУ”. Проектът цели създаване на Център за обучение на преподаватели в НБУ, разработване на образователен модул “Анализ на обществените политики”, обучение на новоназначени асистенти, разработване на модул за практическо обучение на студентите в бакалавърска и магистърски програми на НБУ, изследване за нуждите от обучение на общинската администрация, провеждане на лятна школа за обучение на общинска администрация, обмен на преподаватели и студенти.

Оценка на въздействието на проектите по PHARE финансирани през периода 1997-1998 г. - международен проект, координиран от Министерството на външните работи и финансиран от Европейската комисия

Ролята на университетите в развитието на обществата - подпроект за разработване на институционален казус-изследване “Нов български университет”, финансиран от CHERI, Open University, HESP – Open Society Institute.

Социална адаптация на малцинствата – обучение в иновативен подход (Social Adaptation of Minorities – Training in Innovative Approach) - проект към British Council и насочен към обучението на общинските структури, контактуващи най-интензивно с малцинствените общности.

Проект (CON/99/PHA/0055) по програма “Фар” с Европейската фондация за обучение за създаване на Национален институт за обучение по Европейския социален фонд към Центъра по Публична администрация и Центъра за професионално и продължаващо обучение - НБУ. Основните дейности, изпълнени по проекта са: разработен и приет

статут на институт за обучение по структурните фондове на Европейския съюз към НБУ, разработен и консултиран Национален план за обучение по структурните фондове на ЕС, по-специално по социалните фондове на ЕС, създаден е Управителен съвет на института.

TEMPUS IB_JER 14355-99 Обучение на административния персонал във висшето образование в България. По този проект е проведено обучение на национална университетска администрация, езиково обучение на администратори в университети, МОН и общини. Проф. д-р Людмил Георгиев разработва учебно помагало и провежда обучение по мениджмънт и маркетинг на общинска администрация, свързана с висшето образование, а екип от НБУ създава учебно помагало и провежда обучение по мениджмънт и маркетинг на социалната университетска администрация.

TEMPUS IB_JER 14077-99 Създаване на мрежа за обучение на местните власти. По този проект са разработени и отпечатани поредица от обучителни материали и е проведено обучение на общински служители от цялата страна.

Обществена поръчка на Министерството на държавната администрация и административната реформа в периода 2006 - 2008 г. за обучение на държавни служители по организация на административната дейност и процеси, управление на администрацията, европейска административна практика. По обществената поръчка са обучени над 300 държавни служители.

Проект, финансиран от Фондация “Отворено общество” за усъвършенстване на общинската администрация чрез програми за обучение. По проекта е проведено обучение на новоизбрани кметове от малки и средни общини в различни модули. Продължителност на проекта: юли – ноември 2007 г.

Европейският град: Политики на устойчиво развитие, 2007. Нов български университет, С., 2007.

Европейският град: Политики на устойчиво развитие, 2008. Нов български университет, С., 2008.

Сборниците събират доклади от международни научни форуми, които дискутират стратегията за регионално развитие на ЕС. Текстовете, включени в тях, обсъждат както

теоретични въпроси на бъдещето на европейските градове, така и прагматични проблеми, свързани с организирането на градското пространство в Европа.

Индивидуални изследователски постижения

Георгиев, Людмил. *Регионални и общински несъответствия*, Нов български университет, С., 2012. Книгата разглежда териториалните социално-икономически несъответствия в развитието на българските региони и общини, сравнено с преобладаващия брой страни – членки на Европейския съюз, в годините на прехода след 1989 г. и след приемането ни за член на Европейския съюз като резултат от несподелени общоевропейски ценности и нагласи, чието „разкодиране“, възприемане и прилагане изисква дълговременен предхождещ период на образование, убеждение и хармонизиране на българското с общоевропейското поведение в сферата на администрацията, управлението, политиката и икономиката.

Георгиев, Людмил. *Преподаване чрез казуси*, Нов български университет, С., 2011. Книгата разглежда една все още малко прилагана проблематика у нас: предаването на знания чрез казуси. "Почти всички учени работещи в областта на теорията на казус-писането и преподаването са единодушни в твърдението си, че казусът е "случка с послание" (C. Herried) или история, която служи да образова. причината за това е, че хората сме разказващи животни, предаващи опита си един на друг..." – четем в текста.

Георгиев, Людмил. *Регионална икономика*, Нов български университет, С. 2009. Книгата започва с теоретичните аспекти на познанието на регионалната икономика и стига до съвременното състояние на този дял от икономиката. Тя изследва закономерностите и принципите за териториално разположение и развитие на производствени и обслужващи обекти, отношението между регионално развитие и икономически растеж, регионална инфраструктура и регионалната икономическа политика на ЕС.

Арабаджийски, Николай, *Организация на публичната администрация в Република България*, Нов български университет, С, 2011. В монографията, въз основа на анализ и оценка на съществуващата теория и практика в областта на организацията на публичната администрация в Република България се предлагат възможности за

усъвършенстването ѝ. Обект на изследване е системата на публичната администрация, а предмет на изследването - теоретичните и правните основи на публичната администрация; системата на органите на публичното управление, структурата на публичната администрация в Република България и нейното функциониране; организацията на дейностите на публичната администрация. Направен е опит да бъде защитена тезата, че организацията на публичната администрация в Република България не е ефективна и се нуждае от усъвършенстване.

Арабаджийски, Николай. *Публично управление. Нова образователна парадигма на теорията на публичното управление в Република България*, Издателство „Класика и Стил“, С., 2008. Актуалността на монографичното изследване е продиктувано от обществените реалности в системата за висше образование на Република България, които налагат нов акцент в образователната парадигма на теорията на публичното управление в специалностите от професионално направление “Администрация и управление”, подготвящи специалисти за нуждите на публичната администрация. Предмет на изследването са: историята на теорията на публичното управление; съвременните теории на управлението и значението им за теорията на публичното управление; същността на теорията на публичното управление и придобиване на знания и умения за теорията на публичното управление. Целта на изследването е да представи съдържателния аспект на необходимите знания и умения за теорията на публичното управление и възможностите за систематизирането им в основни учебни дисциплини и курсове на специалностите подготвящи специалисти с висше образование за нуждите на публичната администрация.

Арабаджийски Николай, *Основи на публичната администрация. Обща част*, издателство “Сиела”. С., 2005 г.

Арабаджийски Николай, *Основи на публичната администрация. Специална част*, издателство “Сиела”, С., 2005.

Учебникът е разработен в съответствие с учебната програма по дисциплината «Основи на публичната администрация». Съдържанието на темите е съобразено с новите научни разработки и изследвания от областта на професионалното направление «Администрация и управление» и достиженията на правните, социалните и политически науки. Общата част обхваща организационните аспекти на публичната

администрация. Специалната част включва функционирането на публичната администрация.

Бейкър, Рандал. *До София и назад (To Sofia and Back)*, Академично издателство “Марин Дринов”, С., 2003. Книгата е разширена версия на *Summer in the Balkans*, издадена в САЩ. Тя разказва за опита на автора с една страна – България – която се намира в исторически преход.

Бейкър, Рандал. *Българяна*, издателство “Сиела”, С., 2007. *Bulgariana (in English and Bulgarian)*. 2007. Книгата представя ежедневиия живот в България през погледа на един американец, решил да живее в нашата страна.

Бейкър, Рандал, Джон Караагач. *Защо Америка не е Европа*, издателство “Парадигма”, С., 2011. Книгата разглежда различията между американската и европейските култури, доказвайки измамността на представата, че американците са бивши европейци.

Международни конференции

Европейският град - градоустройство и архитектура, сигурност и финанси - поредица от международни конференции, проведени през 2007 и 2008 г. в София. Съорганизатори са Центърът по публична администрация към НБУ и Националната асоциация на общинските служители в България. На тях са представени презентации, касаещи както философията на развитие на градската среда, така и възможностите за облагородяването ѝ. Презентациите са издадени в сборници.

Международен колоквиум “Сътвореното жилище и културната идентификация пред предизвикателствата на променяща се Европа” - 20 до 24 май 1994 г. – Организатори са департамент “Публична администрация” и Съюза на архитектите в България по проект с Националната комисия на Република България за ЮНЕСКО.

“Икономическата политика - нов поглед”, международна конференция, проведена в периода 26 - 27 септември 1996 г. в София. Съорганизатори са фондация “Отворено общество” и НБУ.

“Структурна реформа и инвестиционна политика”, март 1997 г., София, НДК - съорганизатори Фондация “Отворено общество” и НБУ..

“Данъчната реформа - условие за успешен преход”, април 1997 г., София, НДК - съорганизатори Фондация “Отворено общество” и НБУ.

Международен летен семинар за преподаватели по Обществено управление, 6 - 10 юли, 1998 г., Боровец. Семинарът е осъществен по инициатива на Мрежата на институтите и училищата по публична администрация в Централна и Източна Европа и с финансовата подкрепа на NISPAcee, SIGMA и Фондация “Отворено общество” - София. В семинара вземат участие университетски преподаватели от Албания, Армения, България, Естония, Литва, Казахстан, Киргизстан, Словения, Украйна, Чехия, Унгария, Полша и Южна Африка

Романистика и германистика

Научен и изследователски профил

Департамент “Романистика и Германистика” е учреден през 2012 г. след решение за разделянето на департамент „Чужди езици и литератури“. В департамента се обучават студенти в бакалавърски програми “Испанистика”, “Германистика” и “Романистика” (френски език) и „Италианистика“. Предлагат се също така много програми-втора специалност, а съвместно с департамент „Англистика“ дистанционната бакалавърска програма „Учител по чужд език“, както и магистърски и докторски програми.

Департаментът има сключени договори по програма “Еразмус” с университети в Полша, Испания, Турция, Белгия, Румъния, Словения, Италия, Гърция, Германия. Също така с него е свързано 5-годишно споразумение между НБУ и Университета в

Палермо. Департаментът управлява проекта “CEEPUS TRANSnetwork”, насочен към обмен на студенти и преподаватели в подготовката на превод.

Към департамента действа постоянен семинар „Език и култура“, занимаващ се с теоретични и приложни аспекти на лингвистиката и културата. Веднъж в месеца се провеждат магистърски и докторантски семинари. Департаментът е установил академично сътрудничество с Италианския културен институт, Гьоте институт, Австрийска служба за културен обмен, Австрийска библиотека, Австрийската централа за сертификатни изпити по немски език и Испански културен институт „Сервантес“.

Колективни научни постижения

“СЕЕПУС”. Проектът стартира през академичната 2011/2012 година. Той включва международен обмен на преподаватели и студенти, провеждането на летни школи, както и съвместни публикации. В проекта си сътрудничат 11 европейски университета.

Светлана Димитрова, Станимир Мичев, Росен Вълчев (ред.). *Език, литература, многоезичие*, Нов български университет, 2011. В сборника са включени материалите от едноименна национална междууниверситетска конференция. В него като автори участват изследователи от 14 висши училища в България. Част от материалите са по-теоретично ориентирани: те представят съвременните тенденции и модерните ракурси в съответната научна сфера, или пък предлагат нов поглед към утвърдените научни теории и критически анализи на досегашните виждания. Друга част от авторите търсят и намират приложните аспекти на актуалните теоретични концепции, на посланията от научните изследвания или на европейските езикови политики, като се опитват да се съобразят своите изводи с контекста на висшето образование у нас и в частност с общуването по чужд език, литература, езикознание и превод.

Годишници на департамента. Нов български университет С., 1999, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005. Годишниците съдържат представителни текстове на преподаватели от департамента, обединени в различни тематични кръгове: “Език”, “Литература”, “Методика”, “Чуждоезиково обучение”.

Международна научна конференция по романско езикознание. Конференцията е проведена в НБУ (7-8.04.2009 г.) под патронажа на посолството на Италия в България, със съдействието на Италианския културен институт, Италианска търговска камара в България, Montecchi Group S.A и медийното партньорство на Courriere Italia Bulgaria. Ръководители на проекта за конференцията са проф. д.ф.н. Мария Китова и доц. д-р Нели Раданова.

Нели Раданова. *Il Futuro e il Condizionale come mezzi grammaticali per l'espressione dell'informazione non testimoniale nell'italian*. В: Годишник на департамент "Чужди езици и литератури", Нов български университет, С., 2009. Монографията разглежда взаимовръзката между няколко почти неизследвани употреби на кондиционала и модалните употреби на футурума, известни като „епистемични“. Едно от най-интересните „открития“, резултат от изследването, е структурата на аналитични форми, изграждащи парадигмата, при които модалният маркер остава непроменен, а темпоралната ориентация е поверена на втория елемент от конструкцията, т.е., именната глаголна форма (причастие, деепричастие или инфинитив), която е аспектиално маркирана. Монографията е представена през 2007 г. в Университета „Скуола Нормале Супериоре ди Пиза“, а на 29 март 2012 г., университетът в Палермо организира „Ден на кондиционала“ – международна конференция, посветена на проблемите на тази категория и на тезата, представена в монографията.

44-ти Лингвистичен международен колоквиум “Globalisierung - interkulturelle Kommunikaton – Sprache”, НБУ 09.09 – 12.09.2012 г. София. В колоквиума вземат участие 89 участници от 19 страни. Под печат е сборник с материали от него.

Индивидуални изследователски постижения

Василева-Китова, Мария. *Aproximación a las particularidades semántico-funcionales de las cláusulas formalizadas por verbos regentes de actitud volitiva + infinitivo en el Poema de Fernán González*. Lugo: Colección YUSO: “AXAC”, 2007. (За семантико-функционалните характеристики на словосъчетанията, образувани от управляващи волеизявителни глаголи + инфинитив в средновековната “Поема за Фернан Гонсалес Луго: Колекция „YUSO: „AXAC”, 2007. Трудът анализира

средновековната испанска епическа Поема за Фернан Гонсалес (XIII в). Целта е да бъдат описани всички словосъчетания, изградени от управляващ глагол за волеизява + инфинитив, които биха могли да се развият в подчинени допълнителни изречения с глагол-сказуемо в конюнктив. Интересът към словосъчетанията с инфинитив е оправдан, доколкото тази структура с хибриден глаголно-именен характер е обект на постоянни дискусии.

Василева-Китова, Мария. *Език и писменост: произход и развитие*, Нов български университет, С., 2008. Книгата е структурирана в четири основни части. Първата част – „Езикът – този прекрасен феномен” - разглежда видовете комуникация и видовете комуникативни системи, комуникацията при животните, специфичните характеристики на членоразделната човешка реч, основните хипотези за произхода на човешкия език, теориите за езиковите промени, съдбата на смесените и изкуствените езици. Втората част – „История на писмеността” - представя понятието графика, дописмените визуални послания, възникването на различните форми на писмеността, тайните на етруската писменост, писмените системи на народите в Централна Америка, магията на древните руни. Третата част е посветена на съдбата на отделни древни цивилизации и езици. Четвъртата част – „Езикът като цел” е посветена на зараждането на античната филология.

Василева-Китова, Мария. *Любовта към словото. За изворите на науката за езика от Древността до края на Ренесанса*, издателство „Колибри”, С., 2012. Книгата не е просто поредното изследване на историята на езикознанието: с нея се отправя послание към всеки, който се интересува от историческото «възмъжаване» на човечеството. Целта е да се опише сложният път на духовно извисяване на човека през хилядолетната му история – от появата на древните цивилизации и култури до възраждането на интереса към изконните антични ценности; да проследи как у хората постепенно се формират ново съзнание и светоусещане, как се пробуждат любопитството и интересът към най-човешкото у човека – онова, което го превръща в различно същество: човешкото общество и езикът са продукт на паралелна еволюция, а това означава, че *Homo sapiens* се отъждествява с *Homo loquens*.

Стефанова, Павлина. *Ръководството за преподавателя в учебния комплекс по съвременен език. Теоретичен модел*, издателство «Фараго», С., 2011. Трудът е

посветен на важен за съвременното езиково обучение проблем – учебния комплекс и ръководството на преподавателя като негов особен структурообразуващ компонент. Изследването е самостоятелно като същевременно допълва, разширява и надгражда проблематиката в труда „Учебният комплекс в теорията и практиката на чуждоезиковото обучение”. Разгледани в отношение на взаимовръзка и взаимозависимост двата труда представляват завършен цялостен цикъл на изследване, с което се дава тласък на развитието на единна теория на учебния комплекс по съвременен език.

Стефанова, Павлина. Учебният комплекс по чужд език в теорията и практика на чуждоезиковото обучение, издателство “Анубис”, С., 2007. В монографичния труд се представят теоретичните основи на учебния комплекс по чужд език, обосновава се необходимостта от научен анализ, критика и оценка на готовия продукт, актуалността и необходимостта от този род изследвания в дидактиката и методиката на съвременното чуждоезиково обучение, предлага се концепция за учене и преподаване на езици в българското училище в духа на препоръките на Съвета на Европа и най-новите разработки в областта на дидактиката и методиката на многоезичието, обосновава се ролята на „съавтор” на преподаващия като необходимо и задължително условие за ефективно прилагане на учебния комплекс в реалния учебен процес, очертават се характеристиките и функциите на оптималния учебен комплекс по чужд език, разработва се модел на учебния комплекс по чужд език за българското училище, прогнозира се неговото бъдещо развитие.

Грозева, Мария. Езикът в интернет, Издателство “Ровел”, С., 2011. Обект на изследването е използването на езика в глобалната мрежа, ограничено върху неговата писмена форма – езикът в интернет-блоговете. Целта на работата е да анализира тенденциите в двата езика под влияние на компютърно опосредстваната комуникация като обърне особено внимание на влиянието, което оказва устната реч върху структурирането на статиите и съобщенията там. Изследването се базира на езиков корпус от постинги на немски и български език, извлечени от коментарни блокове. В това първо по-цялостно изследване са анализирани промените в синтактичната структура на двата езика, словообразуването, съблюдаването на речевия етикет под влияние на новата среда за съществуването на езика.

Средиземноморски и Източни изследвания

Научен и изследователски профил

Департамент „Средиземноморски и източни изследвания“ е научно-изследователско звено в областта на изследванията на страните и културите от Средиземноморието, включващо изследвания на Античността (Древна Елада и Рим, Мала Азия и Балканите), Древен Египет, страните и културите на Ориента. Научните дисциплини, които департаментът развива са египтология, арабистика и тюркология, неоелинистика и широкия спектър от науки за античността. Департаментът е единственото място в България, където се изучава и преподава египтология – научна дисциплина, развивана в НБУ от 20 години.

Колективни изследователски постижения

Меламу. Проектът „Меламу“ е международен проект за изследване на духовното наследство на Асирия и Вавилония. Той е фокусиран върху континуитета, трансформацията и дифузията на Месопотамската култура в древния свят от II хил. пр. Хр. до времето на навлизането на ислямската цивилизация. Проектът осигурява електронна база данни, която съдържа текстови, археологически, етнографски и лингвистичен материал. В рамките на проекта се организира конференция, която е едно от най-големите събирания на изследователи от цял свят в областта на древната история, провеждани в България за последните десетилетия. Изборът на страната ни и на НБУ за домакин е сериозно признание за младата ни академична общност, която търси международно признание и контакти с утвърдените научни центрове в света.

Четвърти световен конгрес на младите египтолози - 22 – 25 септември 2012 г. Конгресът събира водещи имена в областта на египтологията, както и над 80 участници от 20 страни на Европа, Австралия, САЩ, Латинска Америка и е най-значимото събитие в египтологически живот за настоящата година в световен план.

Научно-изследователска мисия в Египет, 2011-2013. Проектът цели установяването на постоянно действаща изследователска българска мисия на територията на Арабска Република Египет. Първа стъпка бе изследователската работа върху археологическия обект – Гробницата на сановника Пиай от времето на XIX династия (13 век, пр. Р.Хр.),

която се намира в Курна (селище, разположено на западния бряг на Луксор, древната столица на Египет, на около 800 км. н юг от Кайро). Екипът започна разкопки в гробницата през 2012 г. след няколкогодишно проучване и документиране на обекта. Това е първата българска археологическа мисия в Египет и една от малкото български мисии, работили извън границите на страната.

Международна конференция на НБУ и Център за изследвания на телевизия “Ал-Джазира” “Близък Изток, Северна Африка и Балканите: Предизвикателствата на промяната” (“The Middle East & North Africa (MENA) and the Balkans: Challenges of Transformation”), 13-15.12.2012 г. Сред обсъжданите теми са мястото на исляма в Източна Европа, съвместимостта му с демокрацията и регионалната интеграция. Засегнати са теми, свързани с културните и религиозни връзки и различия между Балканите и Близкия Изток, както и актуалните събития и процеси в Сирия, Египет, Босна и Херцеговина. След подписания на 22 ноември 2012 г. в катарската столица меморандум за разбирателство (вторият в Европа след този с Великобритания) между Нов български университет и Катарския университет в Доха, двете академични институции полагат основите на сътрудничеството си с този проект от международна значимост.

Индивидуални изследователски постижения

Игнатов, Сергей. *Папирусът не расте на скала*, Издателство “Изток - Запад” С., 2004. Първата книга с преводни древноегипетски текстове от оригиналния език. Тя съдържа три от значимите литературни текстове от епохата на Класическия Египет. За първи път „Папирусът не расте на скала” излиза през 1987 г. и се радва на три издания.

Игнатов, Сергей. *Египет на Фараоните*, Издателство “Изток - Запад”, С., 2004. Основополагащо изложение на древноегипетската история и култура, което проследява не само процесите в политическата история на Древен Египет, но и въвежда в светогледа и основните понятия на древноегипетската мисъл.

Игнатов, Сергей. *Морфология на Класическия Египет по данни на Ермитажен папирус 1115*, Нов български университет, С., 2012. Пълна публикация на папирус

1115 от Ермитажа, включваща превод, коментар от филологическа и историческа гледна точка, йероглифен текст, снимки на оригиналния папирус в йератика. Това е първото цялостно издание на този папирус, изучаването на който е в основата за съвременното разбиране на граматиката на класическия египетски език. Книгата въвежда и в света на древните египтяни, отразен в коментарите на различни аспекти от техния живот.

Леков, Теодор. *Скритото знание. Свещените книги на Древен Египет*, Издателство “Изток - Запад”, С., 2004. Цялостно изложение на текстовете от свещената древноегипетска традиция, придружено с многобройни коментари на различни аспекти от духовния живот на древните египтяни. Книгата обхваща текстовете от времето на века на пирамидите до заляза на египетската цивилизация.

Леков, Теодор. *Религията на Древен Египет*, Издателство “Изток - Запад”, С., 2007. Задълбочено представяне на религията на Древен Египет и основополагащите представи за време, пространство, бог и човек, душа и сътворение, направено през призмата на древноегипетските понятия. Книгата съдържа и обстоен речник на имената на богове, реалии и понятия.

Леков, Теодор. *Книга на мъртвите*, Издателство “Изток - Запад”, С., 2013. “Книга на мъртвите” е за древните египтяни онова, което за християните е Старият завет. Тя е наследник на хилядолетна традиция, която за първи път е документирана в епохата на строителството на пирамидите. От първото издание на “Книга на мъртвите” през 1842 г. до днес са минали 170 години, през които на бял свят са се появили стотици проучвания, публикации и преводи на текстовете от нея. Настоящият превод е нов и е направен по основните йероглифни издания на книгата, като са отчетени и други публикации, включително и версиите на заклинанията в “Текстове на саркофазите”. Комбинацията от транслитерация и превод прави книгата единствено по рода си сред многобройните издания по цял свят.

Димитров, Петър А. *Индоевропейски езици и култура*, Университетско издателство “Св. Климент Охридски”, С., 2007. Представяне на проблемите

изучаване на тракийския език с многобройните коментари върху различни аспекти на културния живот в античността. Книгата е и въведение в изучаването на тракийската епиграфика.

Димитров, Петър (прев.). *Херодот, История, второ допълнено издание, Нов български университет, С., 2010.* Единственият цялостен превод на „Историята” на Херодот, на български език. Книгата е претърпяла две издания и е крайъгълен камък за всеки, който отваря вратите на познанието на древността.

Томов, Тома. *Константинопол и руската колония (до 1204 г.). Нов български университет, С., 2008.* Монографията е посветена на един от значимите и важни проблеми, свързани с историята и топографията на Константинопол – възникването и развитието на чуждестранни колонии. С изучаването и подробен анализ на разнородни средновековни материали (светски и църковни) авторът доказва, че наред с останалите чуждестранни колонии, в ромейската столица е съществувала и руска колония.

Томов, Тома. *Византия – позната и непозната, Нов български университет, С., 2012.* Книгата разглежда различни аспекти на всекидневния живот в древна Византия – армията, църквата, празниците, пазара, като излиза от рамките на проследяването политическата история и дава жив и интригуващ поглед към древното наследство на тази империя.

Бузов, Емил. *Пътят на живота, Издателство “Изток - Запад”, С., 2011.* Тази книга изследва светогледа и ценностната система на древноегипетското общество, описани в текстове, известни днес като поучения. Поученията са най-ценният източник за реконструкция на мисленето на древните египтяни и са първият документиран опит на човека да посочи своето място в света.

Малинова, Мариана. *История на преводаческото движение (харакат ат-тарджамат) в Абасидския халифат (VIII-X в.), Издателска къща “Гутенберг”, С., 2012.* Изследването пресъздава историята на организираната преводаческа дейност в Халифата през периода VIII-X в., като предимно разчита на арабските източници от X век. Чрез включената в тях информация за личния живот на учените и преводачите

може да бъде проследена зародилата се през този период традиция на предаване на знанието и да се наблюдава нейното развитие в институциите, в които били ангажирани участниците в преводаческата дейност.

Театър

Творчески и изследователски профил

Дейността на департамент “Театър” е съсредоточена върху практическите и теоретични аспекти на съвременните театрални и танцови форми, както и на сценичния дизайн. Настоящата програма „Театър“ започва като “Актьорско майсторство и режисура за алтернативни и съвременни театрални форми”. Иниципирането на програмата е дело на екип от професионалисти в областта на театъра, известни с алтернативната си театрална практика, с новаторския си изследователски дух. В периода 1991 – 2011 г. тя развива поредица от специализации и модули. Програмата работи в областта на сценичния дизайн, търсейки образователни стратегии, които категорично се отличават от познатите до този момент, създава магистърска програма с интердисциплинарен характер, както и друга магистърска програма – “Артистични и психосоциални практики” - предлагаща нови гледни точки в използване на изкуството в социалната сфера.

Ориентацията на програмата към изследователска и проектна дейност, както и трайната тенденция за насочване на студентите към плуралистичност на подходите към театралната форма, я прави близка до европейските и американски платформи за театрално образование. Системно се провеждат иновативни както за националната ни образователна ситуация, така и в европейски план практики като въвеждането на метод Фелденкрайс, изследване на възможни връзки между психодраматичните форми на тренинг и обучение с тези на сценичните изпълнителски изкуства.

Колективни изследователски и творчески постижения

Лятна академия по изпълнителски изкуства (SAPAS / Summer Academy for Performing Arts) - 1995 – 2001 г. Проектът се организира от Центъра за изкуства “Сорос” - София и Нов български университет в сътрудничество с Гъливер клиринг хауз и Фондация “Феликс Меритис” - Амстердам. Той е насочен към изследователи,

практици, теоретици и мениджъри в областта на съвременния театър и танц; студенти по актьорско майсторство, танцов театър, визуален перформанс, сценография, арт мениджмънт и архитектура, в завършваща фаза на обучението им; професионалисти, започващи кариерата си в областта на движението и физическия театър, танца, визуалния перформанс и артисти, развиващи социални проекти. Програмата на Лятната академия включва техники, методи и теории в съвременните изпълнителски изкуства и изследва границата на изкуствата и приложението им в социалните практики.

В петото издание на академията през 2011г. участват над 80 артисти, теоретици, изследователи от областта на съвременния театър, танц, визуални изкуства и музика и от областта на социалните дейности от 33 страни от Европа, Азия и Австралия.

Международен изследователски проект “Пресечни пътища” 2003 – 2006 г. Проектът е на Работен център на Йежи Гротовски и Томас Ричардс. Съорганизатор е департамент “Театър” и фондация “За Нов български университет”. Артистичният и програмен мениджмънт на проекта се води от доц. В.Вихърлова и ас.д-р Ася Иванова. Проектът е подкрепен от програма „Култура 2000”. “Пресечни пътища” насочва вниманието на своите екипи към избрани млади театрални групи, артисти и студенти; дава им възможност да дискутират с театрални експерти и преподаватели теми, свързани с техните творчески търсения.

Дългосрочна изследователски програма “Бит” (инспирирана от трудовете на Иван Хаджийски). В екипа на програмата влизат доц. Възкресия Вихърлова, доц. Зарко Узунов, гл.ас. д-р Ася Иванова, Добриела Попова, студенти и алумни на НБУ. Режисьорът доц. Възкресия Вихърлова и архитекта доц. Зарко Узунов работят съвместно повече от 20 години. Техният екип е свързан с концепцията на Bauhaus и е естествено продължение на тенденциите на стартиралата в началото на 20 век театрална реформа, която въвежда архитекта в театъра, като главно действащо лице. Движещата сила на този екип се съдържа в определянето на архитекта като “причинител” (външната мотивацията на поведението на актьора) и режисьора ”възбудител” (вътрешната мотивация на поведението на актьора).

Проектът е ориентиран към създаване на спектакли, перформанси и улични акции. Той се занимава с анализа, реконструкция и деконструкцията на движенческата и темпоритмична структура на българския народен танц. По проекта са реализирани спектаклите: “Бит” и “Индже”, уличните акции ”Минувачът” , семинарите ”Ритуал-

театър-ритуал”, поредици уъркшопове в страната и извън нея. Спектаклите по проекта имат над 25 участия на национални и международни фестивали.

Дългосрочна изследователска програма “Stick Man”. Екипът на проекта включва доц. Възкресия Вихърва и доц. Зарко Узунов, гл.ас. д-р Ася Иванова, професионални актьори и студенти. Проектът цели да създаде и популяризира интердисциплинарна тренингова система в сферата на сценичните изпълнителски изкуства. Той е насочен също така към създаване на спектакли и перформанси. Проектът изследва поведението на човешкото тяло в пространството чрез изграждане на система от ограничения. Той е представен в летни училища и тренингови програми в България, Англия, Холандия, Полша, Германия, Сърбия. Австралия.

Дългосрочна изследователска програма “Phonoptikform”. Програмата е ръководена от доц. Възкресия Вихърва и доц. Зарко Узунов, гл.ас. д-р Ася Иванова, професионални актьори, както и от студенти. Проектът цели да изследва театралната форма чрез нейното разграждане на съставните ѝ елементи и откриването и на нови връзки между тях. По проекта са реализирани спектаклите ”Алпийско сияние”, “Президентките”, “Амарнтос”, “Ковачи”, както и поредица уъркшопове в страната и извън нея.

Изследователски проект “Съвременна българска литература и театър”. Екип: доц. Снежина Петрова, Елена Алексиева, Силвия Чолева. Проектът развива връзката между пишещите литература в България и обучението по театрално изкуство в НБУ като взаимно обогатяваща практика и ще търси начините за по-голяма публичност на съвременните български автори през театъра като медия. Проектът стартира като учебен процес върху литературни текстове и работни семинари с тях, водени от различни преподаватели на департамент „Театър“ и се реализира като поредица от театрални спектакли по недраматургични текстове – разкази и поезия – на Елена Алексиева и Силвия Чолева. В резултат на него са създадени спектаклите: “Малки царства” (по разкази на Елена Алексиева) - камерна сцена на театър “Сфумато”, Университетски театър на НБУ – 2009 г.; “Ела, легни върху мен” (авторски спектакъл по поезията на Силвия Чолева) - Университетски театър на НБУ, 2011 г. Спектаклите по проекта са гостували на редица фестивали и театрални сцени в страната. За тях в сп.

“Следва”, бр. 25 Биляна Курташева пише: „Каква е ролята на поезията? Стихотворенията идват не като реплики между персонажите, а в директно и съкровено обръщане към залата. Прозвучават като нелеко проговаряне на всяка една / един, като наситена със смисъл житейска пауза, като моментно просветление, което се връзва в карнавала на всекидневието. Но и тук не става дума за лесно противопоставяне на баналното и възвишеното, защото второто не би могло без първото. Именно симбиозата между двете, раждането на поезията от духа на всекидневното е скритият патос на много от стиховете на Силвия Чолева. Това е, което представлението безпогрешно улавя и удържа“. А Георги Арnaudов в в. „Култура“ (бр. 40 (2658), година LV, 25 ноември 2011 г.) казва: „Резултатът е нова или, поне за мен, непозната, но перспективна сценична естетика, откриваща пътища извън театър, симбиоза на слово, музика и жест в синкретично цяло. Естетика в посока към вечното завръщане на мита, този път изграден с особено предметна чувственост, с нов усет към детайла, жеста, речта и тяхното полагане в пространството. Сценичното действие е изградено в процесна музикална форма, с великолепен усет за камерност и изрядно организирана свободна композиция на отделните фрагменти”.

Креативност в училищното ежедневие - април 2009 – юни 2010. Проектът се управлява от магистърска програма “Артистични психо-социални практики”. Проектът е финансиран от Тръста за гражданското общество в Централна и Източна Европа (CEE Trust). Проектът е стъпка към трайно въвеждане и намиране на нови начини за използване на изкуствата и креативността в училищното ежедневие и в програмите за социална грижа. Проектът се опира на социалните аспекти на изкуствата и на груповия креативен процес и се стреми да увеличи личностния потенциал на около 400 млади хора в юношеска възраст в различно социално положение чрез ангажиране на техните творчески способности при справянето с лични и социални проблеми.

Другите имена на зависимостта (октомври 2008 – март 2009). Проектът се ръководи от магистърска програма “Артистични психо-социални практики”. Той е осъществен с финансовата подкрепа на Националния център по наркомании. Проектът цели превенцията на веществени зависимости сред юношески групи, техните родители и близки чрез средства на изкуството и действени креативни подходи в три училища в София: Национално среднообщообразователно училище «София», 139-то Основно

училище „Захарий Круша” и 9-та Френска езикова гимназия «Алфонс дьо Ламартин».

Преходни пространства (септември 2006 – юли 2008). Проектът е свързан с магистърска програма “Артистични психо-социални практики”. Той е подкрепен от програма “МАТРА КАП” на Посолството на Кралство Холандия. Проектът „Преходни пространства” потвърждава дългосрочните намерения на Червената къща за въвеждането на модел на новата практика на психо-социална подкрепа чрез средствата на изкуствата и експресивните методи. Дейностите по проекта се осъществяват на територията на Червената къща. Работи се с младежки групи от Домовете за деца, лишени от родителски грижи „Христо Ботев” (Горна баня), „П. Р. Славейков” и „Асен Златаров” (София) и бездомни младежи от Дневен център “16+”. Във връзка с проекта е издаден двуезичният сборник (на български и английски) *Рицарят с броня от хартии - Теория и практика на преходното пространство*, издаден от фондация „Гъливер клиринг хауз” (Център за култура и дебат „Червената къща”), С., 2008.

Да чуем детските мечти (ноември 2005 – януари 2008). Проектът се управлява от магистърска програма “Артистични психо-социални практики”. Проектът е финансиран от “Глобул” в рамките на тяхната програма за социална отговорност чрез фондация „Помощ за благотворителността в България”. Той е насочен към работата с деца и младежи живеещи в социални домове. Целта е чрез средствата на изкуствата тези деца да придобият опит и умения, за да подобрят житейската си перспектива и възможностите за по-успешно включване в живота. Проектът подпомага развитието им по отношение на психологически умения, себепознанието, преодоляването на тревожността и себеутвържаване.

В следствие на проекта е създаден документалния филм на български и английски «Намерените деца» с режисьор и оператор: Иван Николов, сценарист: Иван Николов, Александър Евтимов и Боряна Пандова, музика “Рорага”, монтаж: Боряна Пандова, продуцент: “Глобул”, разпространение: “Център за култура и дебат «Червената къща”.

Уличен театър (януари 2006 – декември 2006). Проектът е ръководен от магистърска програма “Артистични психо-социални практики”. Проектът се реализира с финансовата подкрепа на Държавната агенция за младежта и спорта. Проектът стъпва на предишен опит и черпи знание от добри практики -- институционални и неформални

- и се опитва да открие свой уникален подход, при работа с бездомни деца и младежи. Във връзка с проекта е сформирана трупа за уличен театър от артисти и бездомни деца и младежи за представления по улиците на града.

Гражданско партньорство в подкрепа на децата в институции (май 2004 - юни 2005). Проектът е свързан с магистърска програма “Артистични психо-социални практики”. Той е финансиран от Световната банка. Проектът цели подобряването на действията на неправителствените организации работещи с децата в институции, да улесни разпространението на алтернативни форми на грижа и да повдигне публичен разговор по проблемите на тези деца.

Изкуство за социална промяна (2000 – 2004). Екип: магистърска програма “Артистични психо-социални практики”. През 1996 г. Европейската културна фондация инициира „Изкуство за социална промяна” в 10 страни от Централна и Източна Европа с идеята за отваряне на артистичния процес към обществото и конкретно към неговата най-уязвима част - младите хора в неравностойно положение. В България проектът се координира в България от Червената къща.

Международно фестивално присъствие

2011 г.

Участие на танцовия спектакъл “Die Übung” в международния театрален фестивал “Test” в гр. Загреб, Хърватия. Хореография и режисура ас. Анна Пампулова

Участие на танцовия спектакъл “Соло за двама” в международния театрален фестивал – Белград, Сърбия. Хореография и режисура ас. Анна Пампулова

2010 г.

Участие на танцовия спектакъл “Die Übung” в VIII в международния университетски театрален фестивал в гр. Печ, Унгария. Хореография и режисура ас. Анна Пампулова

2009 г.

Участие на проф. Румен Цонев, д.н в международния колоквиум "Европа 1989 – 2 години по - късно", организиран от Министерството на външните работи на Франция. Водещ: Ролан Дюма, бивш външен министър на Франция.

2008 г.

Участие на музикалния спектакъл "Ритъм енд блус" в "Европейски културен сезон", Франция.

2005 г.

Участие на спектакъла "Бит" по Иван Хаджийски във фестивала "Infant", Нови Сад, Сърбия.

2004 г.

Участие в Първа международна среща на алтернативните театри, Белград, Сърбия.

Участие в "Fulcrum – International", Прага, Чехия.

Участие във фестивала "Infant", Нови Сад, Сърбия.

Участие на "Бит" по Ив. Хаджийски на Международен фестивал на алтернативните театри, Краков, Полша.

1998 г.

Участие в Европейски месец на културата, Пловди, България.

Участие в международния театрален фестивал "Варненско лято", Варна, България .

Участие в международния театрален фестивал, Марибор, Словения.

Участие в театрален фестивал "Златен Лъв", Львов, Украйна

Участие в международния театрален фестивал, Аделаида, Австралия.

1995 г.

Участие в международния театрален фестивал, Скопие, Македония.

Участие в международния театрален фестивал, Ерфурт, Германия.

Участие в международния театрален фестивал "Dance 95", Мюнхен, Германия.

1994 г.

Участие в международния Фестивал, Единбург, Великобритания.

Участие в международния театрален фестивал, Олденбург, Германия.

Участие в международната среща на Театралните Академии “Istropolitana”, Братислава, Словакия.

Участие в международния театрален фестивал, Амстердам, Холандия.

Участие в международния театрален фестивал, Пиятра Немц, Румъния.

Участие във Втората европейска среща на Театралните училища, Тиргу Муреш, Румъния.

1993 г.

Участие в Международен Фестивал, Единбург, Великобритания.

Индивидуални изследователски и творчески постижения

Награди на преподаватели в програмата:

Проф.Цветана Манева

Орден “Стара планина” за цялостен принос.

Награда “ИКАР” на Съюза на артистите в България за цялостен принос.

Награда “Златна ракла” – за най-добра женска роля.

Награда за цялостно творчество от фестивала “Златна роза”.

Проф.Васил Димитров

1999 г. и 2001 г. награди „АСКЕЕР“ за мъжка роля.

Доц.Снежина Петрова

Награда за главна женска немскоезична роля на Фестивала на независимите немски театрални трупи, Щутгарт, Германия, 2009 г.

Награди „ИКАР“ на Съюза на артистите в България , 2007 г. и 2010г.

Награда „АСКЕЕР“, 2008 г.

Награда “Актриса на годината“ на Голяма столична община, 2008 г.

Ас. д-р Анна Пампулова

1998 г. – Номинация в конкурс за млади хореографи, Барселона.

1999 г. – Отличие за хореография в конкурс за млади танцьори и хореографи, Добрич.
2007 г. – Голяма награда на международния хореографски конкурс “Маргарита Арnaudова”.
2010 г. - Награда за съвременна хореография на българска музика на международния балетен конкурс, Варна..

Ас. д-р Ася Иванова

2013 г. – номинация за „наградата Икар“ за ролята на Хайде в „Ковачи“ на Алек Попов, режисьор Възкресия Вихрова, Университетски театър на Нов български университет.

Росен Михайлов

2011 г. – носител на “Сребърна лира”, награда на Съюзът на българските музикални и танцови дейци за високи постижения в преподавателската дейност
1997 г. – стипендия на Американското правителство за участие в международната хореографска програма (International Choreographers Residency Program – ICR) на най-стария и реномиран в света фестивал за модерен танц “Американ данс фестивал” (ADF), в Дюк университет – Дърам, Северна Каролина, САЩ.

Публикации на преподаватели в департамента

Волицер, Ева. *Актьорско майсторство – пътища за овладяване*, Нов български университет, С., 2010.

Борисова, Галя. *Танцови представи и артистични предпочитания*, Нов български университет, С., 2011.

Постижения на завършили програмата студенти

Елена Панайотова - режисьор

От 2002 г. ръководи, съвместно с Вероника Петрова (която както Елена Панайотова е завършила първия випуск студенти в департамент “Театър”) ежегодното провеждане на театрална академия за деца в риск “Лятно театрално училище” в с. Широка Лъка. В

резултат на работата в „Лятно театрално училище“, студентите на НБУ и екипа на Елена Панайотова реализират два театрални спектакъла “Египетска приказка” и „Храброто куче“.

Десислава Шпатова - режисьор

През 1996 г. основава сдружение за независими театрални проекти „Легал арт център” и създава над 17 независими театрални проекта, с подкрепата на Център за изкуства „Сорос“, фондация „ПроХелвения“, Международен театрален фестивал “Варненско лято“, театър “Сфувато“, Център за култура и дебат „Червената къща“. През 2008 г. в Университетския театър на НБУ прави спектакъла “Градината“. От 2002 г. работи в различни държавни и общински театри – Народен театър „Иван Вазов“, Младежки театър „Николай Бинев“, Малък градски театър зад канала, Драматично-куклен театър “Константин Величков“, Пазарджик, Драматичен театър „Сава Огнянов“, Русе. За спектакъла „Изкуството да смяташ боклука под килима“ получава награда „АСКЕЕР“ за режисура.

Деляна Манева – режисьор

Д. Манева е и докторант впрограма „Театър“. Има над 10 постановки в различни държавни и общински театри. През 2005 г. печели Голямата награда за драматургия “Иван Радоев” за пиесата „Мисия Лондон“ /в съавторство с Алек Попов/.

Избрани публикации за департамент “Театър”

Интервю с доц. Възкресия Вихърова, сп. "Театър" , брой 1-3, 2013.

Вихърова, Възкресия. *”Нов български университет - университет оазис”*, алманах “Гестус”, София, 2011.

Дечева, Виолета. *”Новата ситуация в театъра след 1989: Между мъртвия пясък на идеологията и студения чай на хедонизма”*, алманах “Гестус”, С., 2011.

Манева, Деляна. *Познатият непознат Готовски*, в-к „Литературен вестник“, бр. 27, 2009.

Манева, Деляна. *Предизвиканото тяло – работата на актьора над себе си (психофизически тренинг)*, в-к „Литературен вестник“, бр. 3, 2010.

Манева, Деляна. *Институтът на Бар*, сп. „Homo Ludens“, бр. 16, 2013.

Натев, Веселин. *Болезтта като алегория*, в. „Университетски дневник“, бр. 21, 2009.

Телекомуникации

Научен и изследователски профил

Департамент "Телекомуникации" е учреден през февруари 1994 г. Той подготвя ново поколение телекомуникационни специалисти с качества за работа в екип, запознати с най-съвременните телекомуникационни системи и технологии, способни да се справят в сложни ситуации и да вземат правилни управленски решения. Основните цели на департамента са насочени към осигуряване на обучение съобразно световните стандарти и тенденции в областта на телекомуникационните системи, технологии и услуги, както и към създаване на експериментален академичен технологичен парк на територията на НБУ.

Департаментът подготвя и издава годишник.

Колективни изследователски постижения

Center of Excellence ITU, Женева. През 2003 г. департамент "Телекомуникации" е избран от Международния съюз по телекомуникации ITU за участник от българска страна в новосъздаващия се Center of Excellence за обучение на ръководни кадри в

областта на телекомуникациите от Централна и Източна Европа. Специалисти на департамента съвместно с ITU разработват и провеждат курсове за дистанционно обучение по две програми: “Тенденции в технологичното развитие” и “Управление на честотния спектър”. През 2005 г. департамент “Телекомуникации” приема председателството на Center of Excellence за англоговорящите страни от Централна и Източна Европа към Международния съюз по телекомуникации – ITU, Женева. В рамките на този проект бяха разработени:

2004 г.:

Distance Learning “Next Generation Networks”;

Case Study “Technology Solutions for Next Generation Access Networks”;

Distance learning “Intelligent Networks”;

Workshop on “Intelligent Networks” 28 - 30 September 2004 Sofia/BULGARIA New Bulgarian University;

Workshop on “Spectrum Engineering and Automated Spectrum management” 27 - 29 July 2004 Sofia/BULGARIA New Bulgarian University;

Distance learning “Spectrum Management”.

2005 г.:

Distance Learning “International Notification and Coordination of Radio Communication Systems”;

Distance Learning “The EU Directives and the liberalized Telecommunications market”;

Distance Learning “IPv6 Services, Addressing, Routing, Quality and Network Management, Security, Network Convergence and Marketing”;

Case Study “Utilization of the ITU Spectrum Management databases”;

Workshop on “Aspects of New EU Regulatory Framework”.

2006 г.:

Distance Learning “National Spectrum Management Practices” - Caribbean Region;

Distance Learning “NGN core and access technology, economical and regulatory aspects”;

Distance Learning “National Spectrum Management Practices” - Central and Eastern Europe.

Национална стратегия за хармонизация на “Национален план за разпределение на радиочестотния спектър” с този на страните-членки на НАТО – 2002 г. Възложител на проекта е агенцията “Развитие на съобщенията, информационните и комуникационните технологии” към Министерството на транспорта и съобщенията.

Осигуряване на условия за съвместно ползване на съоръжения и помещения /collocation/ - 2002/2003 г. Проектът е финансиран от агенция “Развитие на съобщенията, информационните и комуникационните технологии” към Министерството на транспорта и съобщенията.

“Методика за доказване на дефицита по изпълнение на универсалната пощенска услуга при икономически неизгодни условия” - 2002 /2003 г. Проектът е финансиран от агенция “Развитие на съобщенията, информационните и комуникационните технологии” към Министерството на транспорта и съобщенията.

Преглед и анализ на постъпващите документи, свързани с подготовката на Регионалната радиокommunikation конференция RRC-04/05” – 2002/2003 г. Проектът е финансиран от агенция “Развитие на съобщенията, информационните и комуникационните технологии” към Министерството на транспорта и съобщенията.

Проучване и анализ на участието на българските държавни администрации в работата на международните далекосъобщителни организации в т.ч. ITU и ЕС -

2002 – 2003 г. Проектът е финансиран от агенция “Развитие на съобщенията, информационните и комуникационните технологии” към . Министерството на транспорта и съобщенията.

Проект и стратегия за изграждане на широколентова инфраструктура в България – 2005 г. Целта на разработваната стратегия е да се създадат условия за обмен на голямо количество информация с максимална скорост. Скоростта на предаване на информацията по съобщителните линии е пропорционална на честотната им лента, при еднакви други условия. Доколкото радиочестотният спектър е ограничен естествен ресурс, оптималното му използване определя ефективността на радио мрежите.

Стандарти и документи по въпросите на информационната сигурност и комуникационните технологии – 2005 г. Проектът е финансиран от Държавната агенция за информационни технологии и съобщения.

Методика за измерване на работните характеристики и качеството на услугите на мрежата за наземно цифрово телевизионно радиоразпръскване съгласно DVB-T технологията – 2006 – 2007 г. Преглед и анализ на документи свързани с подготовка и провеждането на Регионалната радиокомуникационна конференция 2006 г., като основа за взимане на решения от Българската администрация в областта на далекосъобщенията, свързани с планиране на наземно цифрово радио- и телевизионно разпръскване.

Проект I3E Насърчаване на иновациите в сектора на индустриалната информатика и вградени компютърни системи (Embedded Systems) чрез изграждане на мрежа за сътрудничество – 2011 – 2012 г. Регионът на Югоизточна Европа се характеризира с развиваща се икономика и ниско заплащане на труда. Тази тенденция трябва да се промени през следващите години. Проектът I3E цели да подпомогне разрешаването на посочените по-горе проблеми и да изгради мрежа за транснационално сътрудничество, включваща 12 партньори от 8 различни държави. Основаната цел на проекта е създаване на план за стратегически изследвания в сектора

на индустриалната информатика и вградени компютърни системи (Embedded systems), която ще направи възможно обединяването на изследователските постижения в сектора.

Философия и социология

Научен и изследователски профил

Още от своето създаване през 2005 г. департамент “Философия и социология” развива целенасочена, ориентирана към определени приоритети научна дейност. В областта на философията департаментът се профилира в съвременната философия и по-специално в социалната философия и модерните социални теории, приложните етики и философията на образованието, а в областта на социологията – в теорията и методологията на социологическото познание, социологията на ценностите, социологията на всекидневието, на нормативните системи и институционалните практики, социология на властта, правото и медицината.

През април 2005 г. по предложение на департамент „Философия и социология“ с титлата „Почетен доктор на НБУ“ е удостоен проф. Жил Липовецки (Гренобъл, Франция). По време на гостуването на проф. Липовецки е представена неговата книга *Хипермодерните времена*, написана съвместно със Себастиен Шарл в превод на доц. Лидия Денкова (С., 2005).

Колективни научни постижения

Онтологията през XX век – колективен изследователски проект, в който департаментът взема участие заедно с Българското онтологично общество, Института за философски изследвания при БАН, катедра „Философия“ на СУ „Св. Климент Охридски“ и Философския факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“. Департаментът става съиздател на колективната монография *Онтологията през XX век* (Велико Търново 2007).

На път към Хайдегер, Нов български университет, С., 2010. Сборникът е резултат от едноименна научна конференция, проведена през 2007 г. в НБУ, на която

департаментът е съорганизатор. Съставители на сборника са: Владимир Градев и Морис Фадел.

“Стил на мислене” – научен колоквиум в памет на проф. Иванка Апостолова, организиран от департамента заедно с Института за философски изследвания на БАН.

Философският XX век на България – колективен изследователски проект, в който департаментът взема участие. Също така той е съиздател на колективната монография *Философският XX век на България*, т. 1 *Философската публичност*, (С., 2008).

Предизвикателства пред парламентарната демокрация днес – 2008 – 2012 г. В този проект, осъществен от Фондация за хуманитарни и социални изследвания и финансиран от Национален фонд „Научни изследвания“ вземат участие петима преподаватели и докторанти от департамента. Те са автори на публикации в: „Critique & Humanism”, Vol. 35 Special Issue “Challenges To Representative Democracy Today”, Sofia 2010 и „Critique & Humanism”, Vol. 40 Special Issue “Challenges 2”, Sofia 2012, както и на редица публикации на български език в регулярните броеве на сп. *Критика и хуманизъм* през съответния период.

Какво значат думите в България? В търсене на интегрален философски и социологически подход към езика – 2009 – 2012 г. Проектът е финансиран от Национален фонд „Научни изследвания“. В екипа участват осем преподаватели и докторанти от департамента. В тясна връзка с този проект е изследователската магистърска програма „Език и публичност. Философски и социологически подходи“. Със средства от проекта се изплащат стипендии на студенти от програмата за осъществяването на индивидуални изследователски проекти. Изготвен е специален сайт SOPHI (<http://sophi.nbu.bg>) по проекта, в който предстои стартирането на електронното научно списание *Език и публичност*.

Едноседмичен изследователски пътуващ семинар със студенти от магистърска програма „Език и публичност. Философски и социологически подходи“ в Германия - 2011 и 2012 г. Проектът е финансиран от Централния фонд за стратегическо развитие в НБУ. Пътуващият семинар е на път да се утвърди като интегрална част от обучението в тази магистърска програма.

Център за изучаване на европейските ценности към НБУ. През 2011 г. департаментът заедно с департамент „Политически науки” на НБУ става съучредител на тази организация.

„Морал, етика, гражданско образование”. Департаментът става съучредител на това сдружение през 2009 г. заедно с Националния институт за образование, фондация „Миню Балкански” и други организации и частни лица.

„Какво значи това?” - университетската философска поредица, която се подготвя от департамента и се издава от Нов български университет. От поредицата до момента са излезли книгите: Карел Чапек, *Критика на думите* (С., 2011), Пол Валери, *Реч за естетиката и други есета* (С., 2011), Томас Нейгъл, *Какво значи всичко това?* (С., 2012) и Ролан Барт, *Удоволствието от текста* (С., 2012).

Индивидуални изследователски постижения

Вацов, Димитър. *Свобода и признаване*, Нов български университет, С., 2006. Идентичността и признаването са станали почти клишета в съвременната социална теория и политическа философия. В тази книга се разклаща инерцията на дискурсивното им всекидневие и се преобръщат установените им значения. Това става чрез критика и преработка на някои от основните теоретични позиции, трасиращи съвременния дебат - позициите на Хабермас, Хонет и Тейлър.

Вацов, Димитър. *Опити върху властта и истината*, Нов български университет, С. 2009. “В теоретичен план книгата се стреми да преодолее хиперболизациите или дискриминациите на властта от страна на автори като Фуко и Хабермас, за да тематизира индивидуалните властови перформативи и да ги дефинира като друг принцип - различен от дисциплинарната власт или процедурите на комуникативната рационалност - на конструиране на социална реалност. Струва ми се обаче, че под този теоретичен пласт можем да открием друг екзистенциален пласт, чиято основна грижа е не властта, а субективността” (Боян Знеполски).

Канушев, Мартин. *Социалното конструиране на девиантния субект*, издателство „Критика и хуманизъм”, С., 2008. В книгата се търсят историческите условия за възможност за появата и развитието на съвременния юридикомедицински ред, и то на базата на локална и актуална емпирия.

Фотев, Георги. *Българската меланхолия*, издателство „Изток-Запад, С., 2010. „Българската меланхолия“ е аналитично дълбочинно и неконвенционално като подход изследване на драматичната и трагическа народна участ. Който обича родината си, ще изпита болка и потрес от разбулените събития и страни на историческия живот. Меланхолията може да е сублимно състояние на духа, но и да води до подло малодушие, предателство и т.н. Книгата е предизвикателство към днешните поколения.

Фотев, Георги. *Сфери на ценностите*, Нов български университет, С., 2012. Положителни или негативни, ценностите владеят човешкия живот. Така е от раждането до смъртта. Хората загърбват едни ценности, но се изправят пред други. Ценностите се обезценяват, но тогава идва нихилизмът и светът се озъбва от всички страни с негативни ценности.

Денкова, Лидия. *Нова възхвала на глупостта*, Издателство „Сиела“, С., 2010. Когато преди 500 години в Западна Европа се появява малката "Възхвала на глупостта" на големия хуманист Еразъм Ротердамски, няма интернет, няма реклама, медии, Биг бродър, турбоконсуматорство, орторексия, фирмена наука и глобално затопляне. Има обаче неща, които и до днес си остават същите, защото на XXI век нищо човешко не е чуждо. В глобалното село ехото на Глупостта отеква толкова многообразно, често в съвсем неглупави неща, че няма как да не предизвика нови похвали.

Тодоров, Христо. *Работа върху понятията*, Нов български университет, С., 2011. Книгата съдържа тринадесет философски статии, писани през периода 1996- 2010 г. В основата им е залегнало определено разбиране за философията. Според това разбиране не съществува метаисторическа позиция, от която философите наблюдават, описват и обясняват света като цяло. философското мислене по-скоро е провокирано от въпроси, които идват от миналото на самата философия, от жизнения опит и житейската мъдрост, от науките, от изкуствата, от различни обществени практики, от политиката и пр. Онова, от което философията започва, е езикът - обикновеният език,

на който всички говорим. Философията си поставя за цел да разбере как работи езикът, с който хората си служат, и чрез анализ на понятията да разкрие действителната структура на човешкото мислене. Централната задача на така разбраната философия се състои в разбирането. Ето защо тази философия е херменевтическа. философски идеи се изразяват и съобщават чрез понятия. Още от своето възникване философията е поела задължението да използва своите понятия рефлексивно. За херменевтическата философия рефлексията върху значенията на понятията е не просто една от философските задачи, а сърцевина на философското занимание изобщо. Заглавието на книгата е израз на разбирането, че основната част от философската работа е тъкмо работа върху понятията.

Захариев, Ясен. *Магарето на Минерва*, Нов български университет, С., 2011. Тази книга предлага един сравнително ясен поглед върху историята на модерната българска философия, но е далеч от претенцията за изчерпателност. Ако все пак има някаква претенция в нея, тя се отнася по-скоро към историята на историята. От средата на XX век съществува дебат относно предмета на историята на философията в България, който продължава и до днес. Той е важен и определящ историко-философските изследвания, както и следващите от тях оценки. Задълбочен анализ на този дебат, както и на използваните методи в различните изследвания по въпроса, досега не е правен и такъв може да се открие.

Захариев, Ясен. *Философия и биография*, Нов български университет, С., 2012. Книгата има за цел да покаже философската традиция в България от една много тясна перспектива. Това, разбира се може да се тълкува като недостатък, доколкото широтата на научното изследване обикновено се приема за безспорно достойнство. На предимствата и недостатъците на широката и тясна перспектива, на микро и макро-историческия анализ е посветена цялата първа част на книгата. Накратко, в нея се демонстрира тезата, че микроисторията на философията открива пред погледа много важни неща, които в широката перспектива на големият мащаб остават напълно невидими.

Коев, Кольо. *Обречени на смисъл: всекидневността като дискурсивни възможности*, издателство „Обсидиан“, С., 2012. Във фокуса на книгата попада един тематичен кръг в творчеството на Мартин Хайдегер от 20-те години на XX в., който,

макар и интензивно обсъждан по-късно, остава недостатъчно прояснен. Ключовите думи в него-„всекидневие и„всекидневност - са натоварени с различни, често пъти противоречиви конотации в структурата на Битие и време, но са непренебрежим елемент на философската интрига и път, който отвежда в сърцевината на ранното Хайдегерово мислене. Настоящото изследване обаче се интересува не толкова от ролята на категорията всекидневност за разбиране на Хайдегеровия „opus magnum“, колкото от едно само загатнато в него измерение на всекидневността - което се разглежда под рубриката „индиферентна всекидневност - и от възможностите, които то разкрива за преобръщане на самото мислене за всекидневие в съвременната социология.

Международни конференции

Първата академична среща Чили-България. Тя бе организирана съвместно с Посолството на Република Чили у нас. Срещата бе проведена в НБУ. Департаментът е съиздател на сборника *Първа академична среща Чили - България. Диалог между две култури*, (С., 2006).

“Висше образование и научни изследвания в обществото на знанието” – международна конференция, състояла се през февруари 2006 г. в НБУ и организирана съвместно със сп. “Критика и хуманизъм” и фондация “Фридрих Науман”. Материалите от конференцията са публикувани в тематичния брой на сп. „Критика и хуманизъм“ „Висше образование и научни изследвания в общества на знанието“.

“Толерантността днес: залог и предизвикателства” – международен колоквиум, организиран от департамента заедно с Френския културен институт в София. Вследствие на него е издаден сборника Sebastien Charles, Lidia Denkova, Pascal Tarano (ed.) *Repenser la tolerance en contexte multipolaire. Histoires, raisons, enjeux, limites*, Sofia NBU 2007.

“Основи на качествените социални изследвания” – международен колоквиум, състоял се през декември 2006 г. в НБУ, с участието на проф. Винфрид Мароцки (Магдебург, Германия).

“Времена на света и история” – международна конференция, организирана през декември 2007 г. от департамент „Философия и социология“ и Френския културен институт в София. В конференцията взема участие един от най-видните съвременни френски историци проф. Франсоа Артог. В рамките на конференцията е представено българското издание на книгата на проф. Артог *Режими на историчност* (С., 2008).

“Философия на образованието и образователни практики” – международна научна конференция, проведена през юни 2008 г. съвместно със сп. “Критика и хуманизъм” и фондация “Фридрих Науман”. Материалите от конференцията са публикувани в специален брой на сп. „Критика и хуманизъм“ “Philosophy of Education and Educational Practice”.

“500 години от рождението на Жан Калвин (1509-1564)” – международна научна конференция, състояла се през октомври 2009 г. в НБУ. Тя е организирана съвместно с Висшият евангелски богословски институт в София.

„Европейски срещи на големите метрополии: кризата на съвместния живот” - международна конференция в рамките на проекта “European meetings of citizens and residents of the big metropolys”, финансиран от Европейската комисия (програма Europe of Citizens) и реализиран съвместно от: Maison de l’Europe, Paris, Human and Social Studies Foundation – Sofia (HSSF), the Genshagen Stiftung, the University of Ljubljana, the New Bulgarian University, Sofia, and the European Association for the Protection of Human Rights, Brussels. Конференцията се провежда от 3 до 6 април 2008 г. Конференцията е осъществена от департамент „Философия и социология” и департамент „Политически науки”.

Гостуване на чуждестранни учени

Жан-Пиер Вернан, Френска академия на науките, лекция, май 2005, конференция в НБУ „Гръцкото мислене днес”;

Франсуаз Фронтизи-Дюкру, Колеж дьо Франс, лекция, май 2005, конференция в НБУ „Гръцкото мислене днес”;

Жил Липовецки, Университет на Гренобъл, лекция, Международен колоквиум “Хипермодерност и образование”, НБУ;

Себастиан Шарл, Университет Шербрук, Канада, лекция, Международен колоквиум “Хипермодерност и образование”, НБУ;

Кемал Гюрюз, Близко-източен университет, Турция, лекция, Международна научна конференция на тема: “Висше образование и научни изследвания в общества на знанието”, НБУ, февруари 2006;

Мустафа Юртуран, ректор на Университет Удулаг, Бурса, Турция, лекция, Международна научна конференция на тема: “Висше образование и научни изследвания в общества на знанието”, НБУ, февруари 2006.

Паво Баришич, Загребски университет, зам.-министър на образованието на Република Хърватия, лекция, Международна научна конференция на тема: “Висше образование и научни изследвания в общества на знанието”, НБУ, февруари 2006;

Пиер Барж, Президент на Европейската асоциация за защита на правата на човека (AEDH), лекция, април 2008, конференция в НБУ: „Европейски срещи на големите метрополии: кризата на съвместния живот”;

Жислен Гласом Дешом, Дом на Европа (Париж), лекция, април 2008, конференция в НБУ: „Европейски срещи на големите метрополии: кризата на съвместния живот”;

Проф. д-р Растко Мочник (Любляна), лекция, април 2008, конференция в НБУ: „Европейски срещи на големите метрополии: кризата на съвместния живот”;

Мишел Вебер (Лувен, Белгия), две публични лекции на 20 и 22 октомври 2008 в НБУ на тема Философията на Алфред Уайтхед;

Анте Чович (Загреб, Хърватия), публична лекция на 19 ноември 2008 в НБУ на тема Що е биоетика?;

Бурак Гюмюш (Одрин, Турция), публична лекция на 24 октомври 2009 в НБУ на тема За социалното конструиране на колективни идентичности и маргинални групи;

Олга Маркич (Любляна, Словения), публична лекция на 19 май 2011 в НБУ на тема Невроетика;

Юлиан Финк (Виена, Австрия), публична лекция на 9 юни 2011 в НБУ на тема Логическата форма на нормативните изисквания: широк или тесен контекст.

Роб Римен (Тилбург, Холандия), публична лекция на 16 октомври 2010 г. в НБУ на тема: Четенето и изкуството на живеенето.

Paul Standish (Sheffield), лекция, юни 2008, конференция в НБУ: Philosophy of Education and Educational Practice. Core Values of Liberal Education in Discussion;

Harvey Siegel (Miami), лекция, юни 2008, конференция в НБУ: Philosophy of Education and Educational Practice. Core Values of Liberal Education in Discussion;

Krassimir Stojanov (Munich), лекция, юни 2008, конференция в НБУ: Philosophy of Education and Educational Practice. Core Values of Liberal Education in Discussion;

Randall Curren (Rochester), лекция, юни 2008, конференция в НБУ: Philosophy of Education and Educational Practice. Core Values of Liberal Education in Discussion;

Claudia Schumann (Baltimore), лекция, юни 2008, конференция в НБУ: Philosophy of Education and Educational Practice. Core Values of Liberal Education in Discussion;

Aslaug Kristiansen (Kristiansand, Norway), лекция, юни 2008, конференция в НБУ: Philosophy of Education and Educational Practice. Core Values of Liberal Education in Discussion;

Konstantin Mitgutsch (Vienna), лекция, юни 2008, конференция в НБУ: Philosophy of Education and Educational Practice. Core Values of Liberal Education in Discussion;

Elisabeth Sattler (Vienna), лекция, 2 юни 2008, конференция в НБУ: Philosophy of Education and Educational Practice. Core Values of Liberal Education in Discussion;

Ludwig Pongratz (Darmstadt), лекция, юни 2008, конференция в НБУ: Philosophy of Education and Educational Practice. Core Values of Liberal Education in Discussion;

Anja-Silvia Göing (Zürich), лекция, юни 2008, конференция в НБУ: Philosophy of Education and Educational Practice. Core Values of Liberal Education in Discussion;

Christoph Wulf (Berlin), лекция, юни 2008, конференция в НБУ: Philosophy of Education and Educational Practice. Core Values of Liberal Education in Discussion;

Iris Clemens (Frankfurt), лекция, юни 2008, конференция в НБУ: Philosophy of Education and Educational Practice. Core Values of Liberal Education in Discussion;

Janette de Klerk (Stellenbosh, South Africa), лекция, юни 2008, конференция в НБУ: Philosophy of Education and Educational Practice. Core Values of Liberal Education in Discussion;

Gerhard Zecha (Salzburg), лекция, юни 2008, конференция в НБУ: Philosophy of Education and Educational Practice. Core Values of Liberal Education in Discussion;

Kenneth Minogue (London), лекция, юни 2008, конференция в НБУ: Philosophy of Education and Educational Practice. Core Values of Liberal Education in Discussion;

Югоизточноевропейски център за семиотични изследвания

Научен и изследователски профил

Югоизточноевропейският център за семиотични изследвания, е създаден през 1998 г. От този момент насетне дейността на центъра се развива в синхрон с образователната философия на НБУ за плурализъм и интердисциплинарност. Центърът работи по направленията:

- Семиотика – теоретична семиотика (проф. д-р Кристиан Банков, проф. Иван Касабов, д.н., проф. Иван Младенов, д.н., доц. д-р Борислав Георгиев), социосемиотика (проф. д-р Кристиан Банков, ас. д-р Иво Велинов), американски

прагматизъм, семиотиката и философията на Ч. Пърс (проф. Иван Младенов, д.н.), визуална семиотика и визуална антропология (доц. д-р Б. Георгиев, ас. д-р Вероника Азарова), Симиотика и комуникации (проф. Мария Попова, д.н.), джендър изследвания (ас. д-р Вероника Азарова), теория и мениджмънт на културата, културна трансформация (проф. Иван Касабов, д.н., ас. д-р Вероника Азарова, ас. д-р Иво Велинов).

- Лингвистика – семантика, лексикография, поетика (проф. Иван Касабов, д.н.), реторика (проф. Иван Касабов, д.н., ас. Владимир Игнатов), прагматика, социолингвистика, лингвистична антропология, юрислингвистика, интернет и корпусна лингвистика (доц. д-р Борислав Георгиев), етнология и антропологична лингвистика (ас. Бойка Бъчварова).
- Съвременен български език - езикови стандарти, речева норма и вариативност, езикова култура, стандарти при оценяването в образованието, езикова картина на света (ас. Бойка Бъчварова).
- Консумативна култура, търговски марки и нови медии – изследвания върху консумативното общество, материалната култура, поп културата (Проф. д-р Георг Краев, Проф. д-р Кристиан Банков, ас. Димитър Трендафилов), Семиотични подходи за изследване на търговските марки и бранд мениджмънт (ас. Димитър Трендафилов), семиотични изследвания на интернет и новите медии (проф. д-р Кристиан Банков, Доц. д-р Борислав Георгиев).

Колективни изследователски постижения

Международна докторска програма “The European Mind: Doctoral studies in Semiotics for a knowledge and value based society (SEMKNOW)”. Ръководител от българска страна: проф. д-р Кристиан Банков.

Едноседмичен курс „Когнитивна семиотика“, 9-13.05.2011. г. Ръководител: доц. д-р Кристиан Банков, гост-лектор: проф. д-р Йордан Златев. Курсът дава възможност за повишаване на стандартите за обучението на докторантите в НБУ и демонстрира важни

насоки за интердисциплинарно развитие на изследванията. Всички материали за лекциите са предоставени в електронен вариант на участниците.

Участие в издаването на международно списание Lexia.Списание Lexia е двойно реферирано престижно научно издание, което излиза на всеки 6 месеца. В бр. 10 от 2010 г. е включен материал на 20 годишнината на НБУ и за XVI Ранноесенна школа по семиотика.

Homo Balkanicus: знакове на културна идентичност. Ръководител на проекта: доц. д-р Борислав Георгиев. Основната цел на проекта е да очертае чрез семиотичната методология профила на балканеца и балканското в съпоставка с ориенталеца и ориенталското, от една страна, и – със „западняка” и „Западното”, от друга. Дискутира се и проблемът доколко уместна и успешна би била трансформацията на „Балканите” в „Югоизточна Европа” и в каква степен е валидно противопоставянето между тях. Проектът е финансиран от Фонд научни изследвания към Министерството на образованието и науката.

Прототипи на стандартизирани тестове по български език в СОУ. Ръководител: доц. д-р Борислав Георгиев. Това е съвместен проект между Нов български университет и Института за български език „Проф. д-р Любомир Андрейчин”. Основната му цел е да създадат модели и прототипи на подходящи задачи за диагностика и оценяване по български език на учениците от средните училища. Резултатите от проекта стават основа на сегашния държавен зрелостен изпит по български език и литература (в частта му „български език”). Проектът е финансиран от Фонд научни изследвания към Министерството на образованието и науката.

Традиционни български словесни действия (речеви актове). Ръководител: доц. д-р Борислав Георгиев. Целта на проекта е да се създадат база данни от традиционни (обичайни) български речеви актове въз основа на изследователска работа върху съвременни български тълковни, етимологични и др. речници, „Българското обичайно право” на Димитър Маринов и „Речника на българския език” на Найдено Герев. Проектът е финансиран от Националния дарителски фонд „13 века България”.

Сборник *Семиотиката в действие*, Нов български университет, С., 2011.

Сборникът съдържа лекции по семиотика, разкриващи различни приложни и философски аспекти на дисциплината. Преведените лекции са подбрани така, че да покриват всички най-важни посоки на развитие на семиотичната теория, като са избрани материали, подходящи за студентите в многобройните семиотични курсове в НБУ.

Сборник *Дискурсите на дома*, Нов български университет. С., 2011, съставител:

Георг Краев. Когато сме прочели „Без дом“ или „Студеният дом“, когато сме посетили „SOS – детски селища“, когато сме пратили мама или татко в „старчески дом“ или когато моето или твоето, нашето работно място е нашият „втори дом“? Като че ли работното ми място е „вила“!? А „вечният“ ни дом, ами тялото ми като „дом“ на душата ми, ако съм фен на деволюцията?

Сборник *Бельото като дискурс*, Нов български университет, С., 2010, съставител:

Георг Краев . На пръв поглед проблематизирането на темата за бельото не изглежда особено сериозно занимание. Бельото е дотолкова свързано с всекидневния живот, че едва ли заслужава по-голямо внимание от цялата област на всекидневния бит и (като че ли) се включва изцяло в проблематиката на дрехата. За семиотиката обаче е от особена важност да изследва връзката на знаците, каквито са думите, с предметите, които те означават. Особено важно е да се разбере дали назованите обикновени природни предмети и битови артефакти сами по себе си не са знаци и ако и те се окажат знаци, какво (на свой ред) означават.

Сборник *Кафенето като дискурс*, Нов български университет, С., 2005. Резултат от

практическо проучване, сборникът обединява текстове, които представят кафенето като изкуство да обитаващ, кафенето като социален конструкт, балканското кафене, образът на Кардашлъка – кафеджията от Златоград, кафенетата като “галерия от типове и нрави български в турско време”, политическите аспекти на възрожденското кафене, “турското” и “гръцкото” кафене в София.

Георгиев, Борислав. *Езикова култура: как да пишем успешно по правилата*. Нов български университет, С., 2005. Книгата представлява съчетание от актуализирана и

нова информация за употребата на българския език в писмената комуникация. Тя е съобразена с действащата в момента правописна, пунктуационна и граматична норма на съвременния български език.

Индивидуални изследователски постижения

Kristian Bankov. *Intellectual Effort and Linguistic Work: Semiotic and Hermeneutic Aspects of the Philosophy of H. Bergson*, Acta Semiotica Fennica Vol. IX, Helsinki 2000.

Банков, Кристиан. *Семиотични тетрадки, част I: Уводни лекции по семиотика*, Нов български университет, С., 2001. Първата част на семиотичните тетрадки съдържа дванадесет отделни лекции, които разглеждат семиотиката като наука и нейната роля в образованието; отношението култура-семиозис-знак-семиотика; ролята на Чарлз Пърс; същността на комуникацията, понятието за текст, интерпретацията; отношението форма и съдържание, понятието за структура и изследванията на Владимир Пропп; същност на структуралната семиотика и фигурата на Греймас. В изданието са включени още понятията за денотация и конотация из теориите на Ролан Барт, моделите за текстуален анализ на Умберто Еко, както и моделиращите системи и типологиите на културата на Юрий Лотман. Отелено е място за ролята на читателя и на корелата семиотика - общуване.

Банков, Кристиан, *Семиотични тетрадки Част II: Семиотика, памет, идентичност*, Нов български университет, С., 2004. Фонът на изследването е философски, прагматичен и образователен, атрактивен най-вече с това, че задейства функционирането на няколко алтернативни полета по повод изследването на неизчерпаема тема. Идентичността се описва посредством приемането на нейната знаковост, приемането на нейната разгърнатост във времето, т.е. осъществяването на идентичност в ситуация, както и чрез придаването на централно значение на паметта, която е основен съхранител на идентичността. .

Банков, Кристиан. *Консумативното общество*, издателство “ЛИК”, С., 2009. Двадесет години след краха на плановата икономика и след десет години устойчив икономически ръст в България са налице всички симптоми на консумативно общество. Въпреки това наличната литература на български по темата е доста оскъдна. С този

труд Кристиан Банков прави първото систематично и изчерпателно въведение в най-утвърдените подходи за изучаване на консумативното общество.

Попова, Мария. *Семиотика и комуникации. Очерци и разговори за знака и неговата употреба*, Нов български университет, С., 2004. Първата част на изданието “Семиотика, комуникации, култура” обхваща текстове върху определенията и същността на семиотиката, знака, комуникациите и взаимоотношенията между тях. Втората част “Процесът на речевото общуване” е посветена на теорията на речевото общуване – механизмите на естествената човешка реч, продуцирането на речта, психологичната и акустичната теория на речеобразуването и възприемането на речта. Третата част “Класиците в семиотиката” представя биографични данни и главните теоретични приноси на най-видните семиотици, разработили концепциите на общата семиотика. Четвъртата част обхваща 11 интервюта-разговори с авторката. Към книгата е приложено и CD с разширени материали по темата.

Попова, Мария. *Семиотика, комуникации, реалност*, Нов български университет, С., 2003. “В най-широк смисъл, комуникацията може да се разглежда като предаване на влияния от една част на дадена жива система към друга, като по този начин се произвежда промяна. Онова, което се предава, са съобщения. Съставянето на съобщения представлява същността на семиотиката: техните приливи и отливи, начинът, по който са организирани и оформени, формулирани и опаковани от първоизточника и как биват разопаковани и обработени при получаването им от крайния адрес. По какъв начин контекстът, в който се осъществява цялата тази размяна, контролира създаването на съобщения, тяхното генериране и интерпретация? Процесът на размяна на съобщения, или семиозисът, е задължителна характеристика на всички сухоземни форми на живот. Точно тази способност за съдържане, копиране и изразяване на съобщения, за извличане на техния смисъл, разграничава живите от неживите организми с изключение на човешките агенти, като компютри и роботи, които могат да бъдат програмирани така, че да симулират комуникация, повече от всякакви други, често посочвани черти.”

Ivan Mladenov. *Conceptualizing Metaphors. On Charles Peirce's Marginalia*, Routledge, Taylor and Francis Group, 2006.

Младенов, Иван. *Отклонена литература. Прагматистки прочит*, издателство Парадигма, С., , 2011. Използвайки абдуктивния метод на американския философ, Чарлс Пърс, заедно с оригиналните му доктрини, това издание цели да създаде обтекаема, проверима и гъвкава концепция за цялостното развитие на българската литература от възникването ѝ до днес. Вместо за система, в която отделните компоненти са статизирани като участници, се говори за подвижна и отворена концепция, която може да бъде допълвана, доработвана и изменяна. Книгата е с номинация за върхово постижение на Института за литература за 2011 г.

Младенов, Иван. *Трошене на матрицата* , Работилница за книжнина Васил Станилов, С., 2005. Книгата представлява непосредствено приложение на доктрината на прагматизма за анализиране на общественно-политическата обстановка у нас.

Касабов, Иван. *Граматика на семантиката*, Университетско издателство Св. Кл. Охридски, София, 2006. "Граматика на семантиката" е резултат от дългогодишната теоретическа и преподавателска работа на автора в областта на семантиката, семиотиката, реториката и общото езикознание. Книгата представя собствена обща теория и специална семантична теория. Открит е единен граматико-семантичен принцип, действащ на всички езикови нива: падеж, мотивираност на езиковия знак, ролята на синекдохата в семантичната мотивация. Представен е модел между различните конституентни нива от архитектурата на езиковия знак и различните науки и изкуства. Книгата е отличена с диплом за Първа награда на Съюза на учените за научни постижения за 2007 г.

Касабов, Иван. *Лингвистиката между строгите науки и свободните изкуства*, Издателство на Нов български университет, София, 2008. Книгата е организирана откъм оригиналната идея за мястото на лингвистиката сред другите науки и различните изкуства. В нея науката за езика се разглежда като основна хуманитарна дисциплина в най-общ диалектико-философски и научно-методологичен план. Подходът на автора е необичаен и се изразява в съпоставката на лингвистиката с физиката и математиката (като формално строги науки), с логиката (като философска дисциплина за формално правилното мислене и неговите форми) и с различните (според формалния им естетически принцип на изображение) изкуства.

Георгиев, Борислав. *Значение и употреба на глаголи и имена за описание на общуването..* В: „Българско езикознание”, т. 5 – „Проблеми на граматичната система на българския език – глагол”, Академично издателство „Проф. Марин Дринов”, С., , 2009. В изследването от гледната точка на това, което в науката се нарича "интегрален (или процесуален) подход в описанието на езиковите факти", съчетаващ в себе си прагматика, семантика и граматика, се прави опит да се опише значението и употребата на ядрените глаголи за словесна комуникация "казвам" и "говоря" и на някои производни от тях във формално и семантично отношение глаголи и имена в типични конструкции, в които се въвежда информация за отношението на отправителя към събеседника му и към предмета на изказването му.

Летни школи

1995 г.

I Early Fall School of Semiotics . Първата лятна школа е иновантен проект, обединяващ в едно интердисциплинарно поле семиотиката, лингвистиката, науките за комуникацията и социологията. В рамките на четири дни над 20 участници от няколко европейски държави слушат лекции и участват в кръгли маси и уъркшопове. Изтъкнати европейски учени (проф. Р. Познер и проф. Й. Йохансен) представят семиотичната теория на слушателите студенти от областта на хуманитарните, социалните и политическите науки, отваряйки широко поле за трансдисциплинарни интерпретации на кръглите маси. Школата се провежда в София.

1996 г.

II Early Fall School of Semiotics. “Азът като знак: аспекти на самопредставянето, самопознанието и интерпретация” е темата на втората школа, в която взимат участие представители от Финландия (Е. Тараста), Естония (И. Чернов), Гърция (А. Лагопулос), Румъния и Италия. Школата се провежда във Варна.

1997 г.

III Early Fall School of Semiotics. Третата школа е посветена на семиотиката, разбираана в нейните най-широки граници - от приложните ѝ аспекти до крайно езотеричните ѝ саморефлексии, като същевременно цели да изтъкне интердисциплинарността, на която семиотичния тип анализ е способен - изнесените лекции от видни съвременни

семиотици покриват поле от информационните науки и информатиката (Дж. Сибиък), през когнитивните науки до философията (У. Воли). Школата се провежда в Баня.

1998 г.

IV Early Fall School of Semiotics. “Другостта: знаци, възприемане и представяне” е темата на четвъртата лятна школа на Центъра за семиотични изследвания. В рамките на четири дни, представители от България, Израел и Италия изнасят свои разработки: другост и допълване, семиотика на чуждото (облечено) тяло, меметика и семиотика на слушането, тялото в поп модата. Школата се провежда в комплекса “Св. Св. Кирик и Юлита”, Асеновград.

1999 г.

V Early Fall School of Semiotics. Петата школа е на тема “Семиотично пространство и културно време”. Пред студентите и останалите участници изнасят свои доклади преподаватели от Англия, Естония, Италия, Швейцария, Израел, Гърция. Школата се провежда в комплекса “Св. Св. Кирик и Юлита”, Асеновград.

2000 г.

VI Early Fall School of Semiotics. Тема: “Обща семиотика и биосемиотика”. Участват: проф. Фр. Стийернфелт (Дания), проф. К. Кул (Естония), д-р В. Тентокали (Гърция), проф. Д. Шмаукс (Германия). Школата се провежда в комплекса “Св. Св. Кирик и Юлита”, Асеновград.

2001 г.

VII Early Fall School of Semiotics. Седмата школа е посветена на десет годишния юбилей на НБУ и се провежда на две места – Пловдив и Созопол. Тя е ориентирана към последните научни разработки (в тематичното ядро Различност и идентичности) и новите модели на преподаване в областта на семиотиката и е адресирана към младите учени. Вземат участие представители от Италия, Германия, Дания, Англия, Финландия, Швейцария и Франция. Школата се провежда в комплекса “Св. Св. Кирик и Юлита”, Асеновград.

2002 г.

VIII Early Fall School of Semiotics. Тема на школата: “Семиотика на социалното: генеалогия и практика на комуникацията”. Участвали: проф. Дж. Дийли (САЩ), д-р Х. Виево (Финландия), д-р М. Роте (Германия), д-р П. Кобли (ОК), д-р М. Нет (Румъния). Школата се провежда в комплекса “Св. Св. Кирик и Юлита”, Асеновград.

2003 г.

IX Early Fall School of Semiotics. Деветата школа, организирана от ЮИЕЦСИ “Знакови теории в употреба” е разделена в няколко тематични ядра, в които се развива лекционния курс за студентите магистри и докторанти - семиотика и литература, семиотика и философия, езикът като социосемиотика - с гост-преподаватели от Австрия, Англия, Белгия, Германия, Гърция, Италия, Словения. Обмена на научен опит е организиран около следните кръгли маси: семиотика на пространството, семиотика на рекламата, пол и семиотика, семиотика на субкултурите, Южна Европа и Балканите: знакове на културната идентичност, креолският дискурс. Школата се провежда в комплекса “Св. Св. Кирик и Юлита”, Асеновград.

2004 г.

X Early Fall School of Semiotics. Юбилейната десета школа е посветена на Лотмановата традиция в семиотиката (40 години от основаването на Московско-Тартуската школ) - Култура и текст. В представените разработки се проследява цялата традиция на Тартуско-Московската школа - културата като превод и за обекта на семиотиката на културата (П. Тороп), текстуалност и семиозис (А. Рандвир), мълчанието в руската литература, биосемиотиката на Юкскюл (К. Кул), паралелите между парадигмите на Р. Барт и Ю. Лотман (Ив. Знеполски). Школата се провежда в Созопол.

2005 г.

XI Early Fall School of Semiotics. Организирана съвместно между ЮИЕЦСИ и Комитетът “Данте Алигиери” - София, единадесетата школа събира учени от над 8 държави, които изнасят лекции за присъстващите студенти и представят последните си научни разработки по темата “Семиотика и жанр”. Засегнати са проблемите за смисъла (П. Воли), за паралелите между текст и изображение (Д. Мерш), съотнасянето между пол (gender) и жанр, проблемите за жанра от кръга около М. Бахтин, семиотиката в маркетинговото изследване. Школата се провежда в Созопол.

2006 г.

I Late Spring School of Semiotics. Тематичното поле, върху което е базирана Първата пролетна школа, е речта и българският начин на говорене, като допълнително е отделена научна сесия за фатическата функция на езика. Школата се провежда в София.

XII Early Fall School of Semiotics. Лятната школа “Семиотика, образ и наратив”, е организирана съвместно с Гьоте институт – София и е уникално съчетание на научен форум и обучение. На дванадесетата школа заниманията са организирани в няколко тематични ядра - семиотика и образ, семиотика и театър, семиотика и кино, когнитивна наука и когнитивна семиотика, медии и комуникации, глобалната семиотика на Томас Сибийк. Школата се провежда в Созопол.

2007 г.

II. Late Spring School of Semiotics. “Семиотика или философия на езика?” е темата на втората пролетна школа на ЮИЕЦСИ, по която над десет преподаватели от няколко европейски университета изнасят лекционен курс пред студенти. Школата се провежда в София.

XIII Early Fall School of Semiotics. Тринадесетото издание на лятната школа е посветено на прилагането на семиотичната теория върху процесите на обществото - изследователско поле, с което развиващата се в ЮИЕЦСИ българска семиотика е разпознаваема в световната научна общност. Проблемите на социосемиотиката са разгледани от перспективата на редица европейски учени, който засягат обширно поле от приложни нейни аспекти - от семиотика на медиите (М. Леоне), през семиотика на социалното пространство (националните територии, курортите и дори търговските центрове - Х. Виево) до семиотика на градския транспорт (опозицията град-предградие и пазарът като опозиция град-село). Школата се провежда в Созопол.

2008 г.

III Late Spring School of Semiotics. Третата пролетна школа е посветена на специфичния интердисциплинарен подход на когнитивната семиотика, обсъждайки

процесите на създаване на смисъл, на смисъла на тялото и осъзнаването на пространството като семиотичен процес. Школата се провежда в София.

XIV Early Fall School of Semiotics. Успехът на предходната лятна школа предопределя развоя и на четиринадесетата - социосемиотичната перспектива е отново в центъра на представените научни разработки. Гледната точка този път е по-различна - контрастивната прагматика като инструмент за изследване на всекидневието (Г. Ипсен), преводът като доктрина, семиотика на киното, социалните мрежи онлайн и модата. Най-отличително е продължена темата от предишната школа за литературата като явление, формиращо определени социуми с някои паралели между литературата и класическата музика от началото на 20. век (Е. Тараста). Школата се провежда в Созопол.

2009 г.

XV Early Fall School of Semiotics. Петнадесетата школа също е посветена на социосемиотиката. Научните разработки, които са изнесени пред студентите (от бакалавърски, магистърски и докторски програми) са посветени на проблемите на културата, разбираана като семиозис - културата като анализ и анализът на културата; субкултурите; социосемиотични анализи на изкуството; градските монументи като семиотичен обект (И. Ванвакиду); раждането на нов визуален език и културата на машината. Школата се провежда в Созопол.

2010 г.

XVI Early Fall School of Semiotics. Шестнадесетата школа е на тема “Въображение и разбиране” и се осъществява в рамките на проекта “Разбирането на моделите на знанието в съвременните европейски общества”. В рамките на десет дни, на изнесените лекции и на обсъжданията на кръглите маси, са представени различни перспективи към процеса на осмисляне и акта на въобразяване - от гледището на когнитивната семиотика (А. Касабова), визуалната (херменевтиката на образа) и филмовата семиотика (М. Pozzato), социопрагматиката (М. Коконис) и пространството като основа за география на културата (Е. Hess-Lutich). Школата се провежда в Созопол.

2011 г.

XVII. Early Fall School of Semiotics. “Въздействие на ритуалите” е темата на седемнадесетата школа. Събрали се учени от дванадесет страни, в рамките на отбелязването на 20 години Нов български университет, адресират теориите и практиките на религиозни и светски ритуали, даващи облик на съвременните комплексни общества, прилагайки изследователски модели от различни научни традиции - философия на комуникацията (Р. Мастоияни), текстуалността на поклонничеството (М. Леоне и Кр. Банков), иронията в тийнейджърския сленг (М. Данези), ритуалите на консумативното общество. Школата се провежда в Созопол.

Международни научни конференции

Двудневен международен семинар в чест на 90-тата годишнина от рождението на Томас Сибиък - София, 11 – 12 ноември 2010 г. Събитието включва двудневна международна среща на студенти и преподаватели с три от водещите фигури в световната семиотика по случай годишнина от рождението Томас Сибиък - първият почетен доктор на НБУ, дал неоценима подкрепа за утвърждаването на семиотиката в НБУ и на НБУ в международната семиотична общност.

Двудневна конференция „Анри Бергсон: двата източника на морала и на религията” - София, 6 – 7 ноември 2009 г. За два дни НБУ приютява 10 европейски и няколко български философи от други университети, за да изнесат доклади на тема последната книга на един от най-забележителните френски философи – Анри Бергсон. Конференцията е организирана с финансовото участие на “Обществото на приятелите на Бергсон”. Тя е подкрепена също и чрез външен проект към “AUF Университетска асоциация на франкофоните”.

